

Norsk kulturindeks 2017

Resultater for Sogn og Fjordane fylke

SVENJA DOREEN RONCOSSEK OG GUNN KRISTIN LEIKVOLL

TF-notat nr. 52/2017

Tittel: Norsk kulturindeks 2017
Undertittel: Resultater for Sogn og Fjordane fylke
TF-notat nr.: 52/2017
Forfatter(e): Svenja Doreen Roncossek og Gunn Kristin Leikvoll
Dato: 06.02.2018
ISBN: 978-82-336-0103-4
ISSN: 1891-053X
Pris: På forespørsel (kan lastes ned gratis fra www.telemarksforsking.no)
Framsidedfoto: Istock.com
Prosjekt: Norsk kulturindeks 2017
Prosjektnr.: 20170960
Prosjektleder: Bård Kleppe
Oppdragsgiver(e): Sogn og Fjordane fylkeskommune

Telemarksforsking
Postboks 4
3833 Bø i Telemark
Tlf.: +47 911 97 543
Epost: kleppe@tmforsk.no
www.telemarksforsking.no

Norsk kulturindeks er en årlig oversikt over kulturnivået i norske kommuner. Rapporten utarbeides av Telemarksforsking med finansiering fra interne midler og fra oppdragsgiver.

Telemarksforsking er et selvstendig, regionalt forankret forskningsinstitutt med kunder og prosjekter over hele Norge. Instituttet har ca. 30 forskere fordelt på fem fagfelt som jobber på oppdrag for Norges Forskningsråd, departementer, direktorater, fylker, kommuner, regionråd, bedrifter og organisasjoner over hele landet.

Telemarksforsking har sammen med Høgskolen i Sørøst-Norge i en årrekke vært et sentralt miljø for kulturpolitisk forskning. Instituttet har i dag åtte forskere som jobber med kulturpolitisk forskning på heltid. Sammen med Høgskolen i Sørøst-Norge arrangerer Telemarksforsking blant annet den årlige konferansen Kulturrikets tilstand.

Prosjektleder for Norsk kulturindeks er forsker Bård Kleppe. Henvendelser kan rettes til ham på telefon 911 97 543 eller epost kleppe@tmforsk.no.

Forord

Norsk kulturindeks er en årlig oversikt over kulturtilbud og kulturaktivitet i norske kommuner, regioner og fylker. Indeksen er basert på registerdata fra en rekke offentlige etater, interesseorganisasjoner og foreninger. I denne rapporten presenterer vi resultater og detaljer for Sogn og Fjordane fylke, utvalgte sammenlignbare fylker og landsgjennomsnittet.

Norsk kulturindeks er utarbeidet av Bård Kleppe i samarbeid med en intern referansegruppe bestående av følgende forskere: Knut Vareide, Ole Marius Hylland, Ola K. Berge, Mari T. Heian, Heidi Stavrum og Knut Løyland. Sogn og Fjordanerapporten er skrevet av Svenja Doreen Roncossek og Gunn Kristin Leikvoll.

Vi takker alle som har vært behjelpelige med å sende oss data.

Bø, 6. februar 2018

Bård Kleppe

Prosjektleder

Innhold

Innledning	7
Norsk kulturindeks	7
Kjennetegn ved gode kulturkommuner.....	9
Forutsetningene til kommunene i Sogn og Fjordane.....	15
Plassering i Norsk kulturindeks.....	16
1. Kunstnere.....	19
Kunstnertetthet	19
Tildelinger Statens kunstnerstipend (SKS).....	21
2. Kulturarbeidere.....	23
3. Museum	26
4. Konserter.....	28
5. Kino	30
Visninger	30
Besøk.....	32
6. Bibliotek.....	33
Bokbestand og tilvekst	33
Besøk.....	34
Utlån	36
Aktive lånere	37
7. Scenekunst.....	38
8. Kultur for barn og unge	40
Kulturskolen	40
Den kulturelle skolesekken.....	43
9. Sentrale tildelinger.....	44
Frifond	44
Riksantikvaren.....	45
Tildelinger over kulturbudsjettet samt fra tildelinger fra Norsk kulturråd	46
10. Frivillighet.....	47
Mva.-refusjon.....	47

Korps	48
Kor.....	49
Historielag.....	50
Husflidslag	50
Kunstlag.....	51
Voksenopplæring	51
Kommunale utgifter til kultur	52
Innbyggertilfredshet.....	58
Hovedtrekk	61

Innledning

Hva er statusen for kulturlivet i Sogn og Fjordane sammenlignet med andre fylker og hele landet? Ser vi tendenser over tid som peker seg ut? Er det områder innenfor kulturlivet hvor Sogn og Fjordane har en jobb å gjøre, eller motsatt – utmerker seg som spesielt gode? I dette notatet presenterer vi tall fra Norsk kulturindeks 2017 som kan si noe om dette. Sogn og Fjordane fylke blir sammenlignet med fire utvalgte fylker: Telemark, Hordaland, Nord-Trøndelag og Møre og Romsdal.

Norsk kulturindeks

Beskrivelsen av kulturtilbud og kulturaktivitet i Norsk kulturindeks tar utgangspunkt i følgende ti kategorier: Kunstnere, kulturarbeidere, museum, konserter, kino, bibliotek, scenekunst, kultur for barn og unge (kulturskole + DKS), sentrale tildelinger og frivillighet. I vår rangering av fylker og kommuner vektet alle kategorier likt, men delindikatorer innen hver kategori er vektet ulikt.

I Norsk kulturindeks har vi fokusert på den såkalte ytringskulturen. Dette kulturbegrepet innbefatter kulturvern, men ikke generell frivillig aktivitet og idrett. Idretten har vi behandlet i en egen idrettsindeks (se våre nettsider for mer informasjon om dette).

Valg og vektning av kategorier og datakilder tar utgangspunkt i hvilke deler av kulturlivet som vektlegges i den statlige kulturpolitikken. I Norge har det vært bred politisk enighet om hovedtrekkene i kulturpolitikken i mange år. Kategoriene har blitt valgt ut med bakgrunn i tilgjengelige data og ut i fra en tanke om hvilke faktorer som kan beskrive kulturtilbudet og kulturbruken i en kommune. Vi har her dratt nytte av Telemarksforsknings kompetanse innen kulturpolitikk, kommunalpolitikk og regional utvikling.

Når vi i denne rapporten sammenligner kulturnivået i kommunene, tar vi utgangspunkt i tall per innbygger. Dette kan være antall kunstnere per innbygger eller publikum per innbygger. På denne måten kan man sammenligne kulturtilbud og kulturbruk på tvers av kommuner med ulik størrelse. I utvalget av delindikatorer har vi etterstrebet delindikatorer som ikke på en systematisk måte favoriserer små eller store kommuner. Vi redegjør for hva som ligger bak indikatorene i en egen metodedel i rapporten.

Norsk kulturindeks 2017 er basert på tall fra 2016. I denne rapporten presenteres tall for Sogn og Fjordane fylke, utvalgte sammenlignbare fylker, kommunene i Sogn og Fjordane og gjennomsnittet for landet. Også denne utgaven av Norsk kulturindeks er forbedret på enkelte områder, likevel er de fleste delindikatorer som vi brukte i 2016 beholdt i år.

Endringene i årets rapport er som følger:

Frivillighet: Vi har i år inkludert indikatoren «Antall kunstforeningsmedlemmer» for å utvide bredden i frivillighetskategorien. Data er hentet fra organisasjonen Norske kunstforeninger.

Tabell 1 Kategorier, kilder, årstall og vektninger for Norsk kulturindeks 2017.

Kategori	Kilde	År	Vek-ting
1 KUNSTNERE			
1a Kunstnertetthet	Medlemsregister fra 10 kunstnerorganisasjoner	2016	5 %
1b Kunstnermangfold	Medlemsregister fra 10 kunstnerorganisasjoner	2016	2,50 %
1c Tildelinger fra Statens kunstnerstipend	Statens kunstnerstipend	2016	2,50 %
2 KULTURARBEIDERE			
2a Sysselsatte innen kunstnerisk produksjon	SSB sin sysselsettingsstatistikk (SN2007)	2016	3,3 %
2b Sysselsatte innen kulturformidling	SSB sin sysselsettingsstatistikk (SN2007)	2016	3,3 %
2a Sysselsatte i media	SSB sin sysselsettingsstatistikk (SN2007)	2016	3,3 %
3 MUSEUM			
3a Kommunale midler til museum	KOSTRA/SSB	2016	3,3 %
3b Totalt Besøkstall	Norsk kulturråd	2016	3,3 %
3c: Besøkstall, betalende	Norsk kulturråd	2016	3,3 %
4 MUSIKK			
4c Antall konserter billettselskaper	Ticketmaster, Billettportalen, TicketCo, eBillett, Hoopla, Aurora, Ringbillett, Linticket og Tikkio	2016	5 %
4d Billettinntekter for konserter billettselskaper	Ticketmaster, Billettportalen, TicketCo, eBillett, Hoopla, Aurora, Ringbillett, Linticket og Tikkio	2016	5 %
5 KINO			
5a Antall filmframvisninger totalt	Film og Kino	2016	2,50 %
5b Antall kinobesøk totalt	Film og Kino	2016	2,50 %
5c Mangfold filmframvisninger	Film og Kino	2016	2,50 %
5d Mangfold kinobesøk	Film og Kino	2016	2,50 %
6 BIBLIOTEK			
6a Totalt utlån fra folkebibliotek (alle medier)	Folkebibliotekstatistikk fra Nasjonalbiblioteket	2016	2,50 %
6b Antall besøk i folkebibliotek	KOSTRA/SSB	2016	2,50 %
6c Voksne aktive lånere	Folkebibliotekstatistikk fra Nasjonalbiblioteket	2016	2,50 %
6d Antall deltagere på arrangementer i folkebibliotekene	Folkebibliotekstatistikk fra Nasjonalbiblioteket	2016	2,50 %
7 SCENEKUNST			
7a Antall teaterforestillinger	NTO statistikk + tilsendte lister fra regionteatre	2016	3,3 %
7b Teaterpublikum	NTO statistikk + tilsendte lister fra regionteatre	2016	3,3 %
7c Antall danseforestillinger	Danseinformasjonen	2016	3,3 %
8 KULTUR FOR BARN			
KULTURSKOLE			7,50 %
8a Antall årstimer totalt i kulturskolen	GSI	2016	2,50 %
8b Bredden i kulturskoletilbudet	GSI	2016	2,50 %
8c Antall elever fra kommunen i kulturskole	KOSTRA/SSB	2016	2,50 %
DEN KULTURELLE SKOLESEKKEN			2,50 %
8d Antall besøk Den kulturelle skolesekken	DKS-sekretariatet	2016	1,25 %
8d Bredden i DKS tilbudet	DKS-sekretariatet	2016	1,25 %
9 SENTRALE TILDELINGER			
9a Kulturfondtildelinger + tilskudd over statsbudsjettet	Norsk kulturråd og Statsbudsjettet	2016	3,3 %
9b Tildelinger Frifond	Frifond	2016	3,3 %
9c Tildelinger Riksantikvaren	RA og Norsk kulturminnefond	2016	3,3 %
10 FRIVILLIGHET			
10a MVA refusjon siste tre år	Lotteri- og stiftelsestilsynet	2016	2,50 %
10b Antall korpsmedlemmer	Norges musikkorps forbund og Korpsnett	2016	1,25 %
10d Antall historielagsmedlemmer	Landslaget for historielag	2016	1,25 %
10c Antall kormedlemmer	4 korforbund + KOSTRA (se metode)	2016	1,25 %
10e Antall husflidsmedlemmer	Norges husflidslag	2016	1,25 %
10f Deltagere voksenopplæring	VOX, nasjonalt fagorgan for kompetansepolitikk	2016	1,25 %
10g Antall kunstforeningsmedlemmer	Norske kunstforeninger	2016	1,25 %

Kjennetegn ved gode kulturkommuner

Hvert år siden 2011 har Telemarksforskning målt kulturnivået i norske kommuner. Tendensen over tid er slående: De samme kommunene rangerer i toppsjiktet år etter år. Hvorfor er det slik? Hvorfor har noen kommuner et godt kulturtilbud og en høy aktivitet innenfor kultursektoren mens andre har ikke? Er det bevisste kulturpolitiske satsinger som ligger bak? Hva kan kommunene selv påvirke dersom de vil bedre det lokale kulturlivet – og hva kan de ikke gjøre noe med? Telemarksforskning har et pågående forskningsprosjekt der vi undersøker hvilke strukturelle og kulturelle faktorer som har betydning for kulturtilbud og kulturaktivitet i norske kommuner. Denne kunnskapen skal brukes til å utvikle forklaringsmodeller for hva som kjennetegner gode kulturkommuner. Slike modeller kan bli viktige utviklingsverktøy for norske kommuner og fylkeskommuner.

De aller fleste kommuner og kulturadministrasjoner er opptatt av hvordan man kan legge til rette for kulturell aktivitet og, ikke minst, hva som skal til for å fremme en høy mengde kulturell aktivitet. Men selv om både kulturbyråkrater, politikere, lokale kreative næringer og frivillige gjør sitt beste for å fremme et levende kulturliv, kan vi anta at det finnes flere strukturelle forhold som ikke kan styres av kommunene, men som påvirker og begrenser kulturnivået.

For å finne ut av hvordan de strukturelle faktorene påvirker kulturnivået, har vi gjennomført en enkel multipel regresjonsanalyse basert på kvantitative data som beskriver kulturtilbud og kulturdeltakelse i alle (426) norske kommuner. Disse dataene ble testet på et sett av variabler som vi antok kan påvirke lokalt kulturliv. Variablene er plukket ut på bakgrunn av tidligere forskning og samlinger med de 10 partnerkommunene¹ i prosjektet.

Strukturelle variabler

For hver kommune har vi samlet inn data på:

1. Utdanningsnivå. Andel innbyggere med 3 år eller mer høyere utdanning. Data fra SSB.
2. Befolkningsstørrelse. Logaritme av antall innbyggere i hver av de 426 norske kommunene. Data fra SSB.
3. Sentralitet / urbanisering. De sentrale variablene er arbeidsmarkedsintegrasjon og netto pendling. Arbeidsmarkedsintegrasjon måler pendlermønstre mellom kommuner i en bestemt region. En høy arbeidsmarkedsintegrasjon betyr at det er en høy grad av pendling innenfor en region. Hvis en kommune har en positiv netto pendling, betyr det at de har flere personer som pendler inn til kommunen enn ut av kommunen. Og motsatt dersom netto pendling er negativ. Data om pendlingsmønstre er hentet fra SSB.
4. Besøksnæringer. Her bruker vi variabelen: antall arbeidsplasser i turistsektoren / totalt antall arbeidsplasser. Turistsektoren inkluderer overnatting, restauranter, detaljhandel, underholdning. Data fra SSB.
5. Universiteter og høyskoler. Binær variabel: 1 for kommuner der et universitet eller en høyskole er lokalisert.

¹ Larvik (prosjekteier), Ål, Notodden, Oslo, Bergen, Asker, Trondheim, Drammen, Telemark fylkeskommune, Oppland fylkeskommune. Norsk kulturindeks 2017. Resultater for Sogn og Fjordane fylke

Innsatsfaktorer:

Vi har nå presentert både sosioøkonomiske og geografiske faktorer som kan tenkes å spille en rolle. I tillegg antar vi at tilstedeværelsen av *ameniteter* som høyskoler eller bedrifter innen besøksnæringene kan påvirke. Vi har også inkludert to faktorer som er strukturelle, men som kommunene kan påvirke direkte: nettoutgiftene til kultur og bygging av kulturhus.

6. Kommunale utgifter. Data er hentet fra Kostra/ SSB og beskriver netto driftsutgifter i kultursektoren. For de fleste av de kulturelle indikatorene bruker vi samlede netto utgifter til kultur. Imidlertid er dataene underkategorisert i 10 kategorier som beskriver utgifter i ulike kulturelle felt. I noen tilfeller gjenspeiler underkategorien den kulturelle indikatoren. Vi ser på netto utgifter til kulturskoler når vi måler mot indikatorer om kulturskoler, for eksempel. Det samme gjelder for biblioteker, museer og kinoer.

7. Kulturhus. Vår liste over kulturhus er utviklet av Storm (2015). Listen er delvis basert på en artikkel i den norske avisen Aftenposten samt medlemslisten fra interesseorganisasjon for norske kulturhus som heter Norsk kulturhusnettverk. Interessegruppen hevder å omfatte om lag 95% av kulturhusene i Norge. Listen blir løpende oppdatert, dersom vi får kunnskap om kulturhus som ikke er inkludert i vår nåværende liste. Binær variabel: 1 for kommuner der ett eller flere kulturhus er plassert.

Metode

Studien er satt opp som en kausal analyse som tar sikte på å avgjøre om de 37 indikatorene for en kommunes kulturtilbud og deltakelse (målt gjennom Norsk kulturindeks) påvirkes av noen av de strukturelle variablene. Vår tilnærming til denne analysen var å gjennomføre en enkel multippel regresjonsanalyse. Denne metoden ble valgt først og fremst på grunn av sin enkelhet i bruk.

De strukturelle variablene (A, B, C, D ...) utgjør de uavhengige variablene og er testet mot hver av de 37 indikatorene (X) for kulturtilbud og deltakelse som blir de avhengige variablene. Funksjonen er som følger:

$$X_i = \beta_0 + \beta_1 A_i + \beta_2 B_i + \beta_3 C_i + \beta_4 D_i \dots$$

Antallet uavhengige variabler som inngår i de 37 ulike analysene av kulturindikatorer varierer avhengig av om et signifikansnivå er funnet. Derfor utførte vi en pre-analyse der de strukturelle variablene som ikke har en signifikant effekt på indikatorene ble utelatt. Dette resulterte i 37 forskjellige modeller, hvor antallet forklaringsvariabler varierer etter innvirkningen på kulturindikatorerne i pre-analysen. Ubetydelige variabler ble utelatt fra funksjonen.

Etter pre-analysen for hver av de 37 modellene, er analysen av hver av de 37 indikatorene utført på nytt med den valgte undergruppen av uavhengige variabler.

Resultater

Tabell 2: Tabellen viser statistisk signifikante sammenhenger mellom de strukturelle variablene og kategorier i kulturindeksen. Blått indikerer en positiv sammenheng, mens rødt indikerer en negativ sammenheng. Feltene som er blanke indikerer ingen statistisk signifikant sammenheng.

	Kulturbudsjett	Utdanningsnivå	Høy-skole	Kulturhus	Besøk Andel	Størrelse	Arbeidsmarked integrasjon	Nettutpendling
Kunstneretthet		+			+	-	-	+
Kunstnermangfold	-	+	+	+	+			+
SKS-tildelinger		+		-		-	-	
Kulturformidling	+	+					-	-
Kunstnerisk Produksjon	+	+	+	-			-	+
Media	-	+	+	-		+	-	-
Kommunale Midler	+	-		-		+		-
Total Besøk	+	+					-	
Betalende Besøk	+	+			+		-	
TONO Arrangementer	+	+			+	-	-	
TONO Avregning		+		+	+	-	-	-
Billetselskap Arrangementer		+		+	+	-	-	
Billetselskap Omsetning		+				-	-	-
Filmfremvisninger	+	+	+	+	+		+	-
Kinobesøk	+	+	+	+	+	+	+	-
Mangfold filmfremvisninger	+	+	+	+	+	+	-	-
Mangfold kinobesøk	+		+	+	+	+	-	-
Utlån	+				+		+	+
Besøk	+	+		+	+			
Voksne aktive lånerne	+	+		+	+	+		
Teater Forestillinger							-	-
Teater Publikum		+	+				-	-
Dans Forestillinger	+	+			-		-	
Timer	+				+	-	-	
Mangfold Timer	+		-			+	-	+
Elever	+	+			-	-	-	+
Publikum					+	-		-
Mangfold Publikum					+	-		
Frifond	+	+	+		-			
Riksantikvar og Kulturminnefond	-	+	-	+	+	-	-	
Statsbudsjett og Kulturråd		+			-	-	-	
Historielag	-	+				-		
Husflidslag	+				+	-		-
Kor	+	+			-	-		
Korps		+	-		-	-	-	
MVA Refusjon	-	+				-	-	
Voksenopplæring		+			+	-		

Hva skaper variasjoner på kulturindeksen?

1. Kommunens utgifter til kultur fører til mer kultur, men ikke flere kunstnere eller mer frivillighet.

De statistiske analysene viser at kommunens utgifter til kultur er en vesentlig faktor for et godt, lokalt kulturtilbud. Dette er likevel ikke gjeldende for alle områder. Vi ser blant annet at mva.-refusjon er negativt korrelert med kommunale utgifter. Dette tyder på at frivillig kulturaktivitet er høyere i kommuner der kommunen bruker lite penger på kultur. Dette kan forklares på bakgrunn av at frivillige lag og organisasjoner er mer motivert til å søke om mva.-refusjon på steder der kommunen har få økonomiske midler til å tilby. En mulig forklaring på den negative korrelasjonen kan også være at den frivillige aktiviteten fungerer som et substitutt for den kommunale kulturadministrasjonen.

2. Utdanningsnivået i befolkningen betyr mye for plassering på kulturindeksen.

Vi finner en positiv sammenheng mellom et høyt utdanningsnivå og nesten alle kategorier. Funnet støtter argumentet om at høyt utdannede mennesker konsumerer mer kunst og kultur enn folk som er lavere utdannet. Ikke bare konsumerer de mer, de ser også ut til å bidra mer til lokale kulturaktiviteter. Kunstnere og kulturarbeidere initierer gjerne kulturaktiviteter lokalt og bidrar til å styrke det kulturelle livet i lokalsamfunnet, noe som også kan forklare den positive sammenhengen.

3. Kommuner med høyskoler har mer kultur (men mindre for barn).

Studier av kulturbruk viser at unge i tjuårene, og særlig studenter, er hyppige brukere og forbrukere av kultur. Personer i alderen 16-24 er de hyppigste brukerne av kinoer, konserter og kulturfestivaler i Norge (Vaage et al. 2012). Det er derfor grunn til å tro at det å ha et universitet eller en høyskole vil øke kulturaktiviteten i kommunen. Resultatene viser at kommuner med en høyskole eller et universitet har en høyere aktivitet og tilbud innenfor konserter, kino og scenekunst. Det er også flere kunstnere og kulturarbeidere i slike kommuner.

4. Kommuner med kulturhus har et større kulturtilbud.

Det har vært en omfattende etablering av kulturhus i flere norske kommuner (Henningsen et al. 2015, Storm 2015). Innholdet i slike hus varierer imidlertid ganske mye. Noen av dem har bibliotek eller idrettsanlegg. De fleste kulturhusene inneholder en kino og en eller flere scener. Vi finner at kommuner med kulturhus er sterke på kino og konserter.

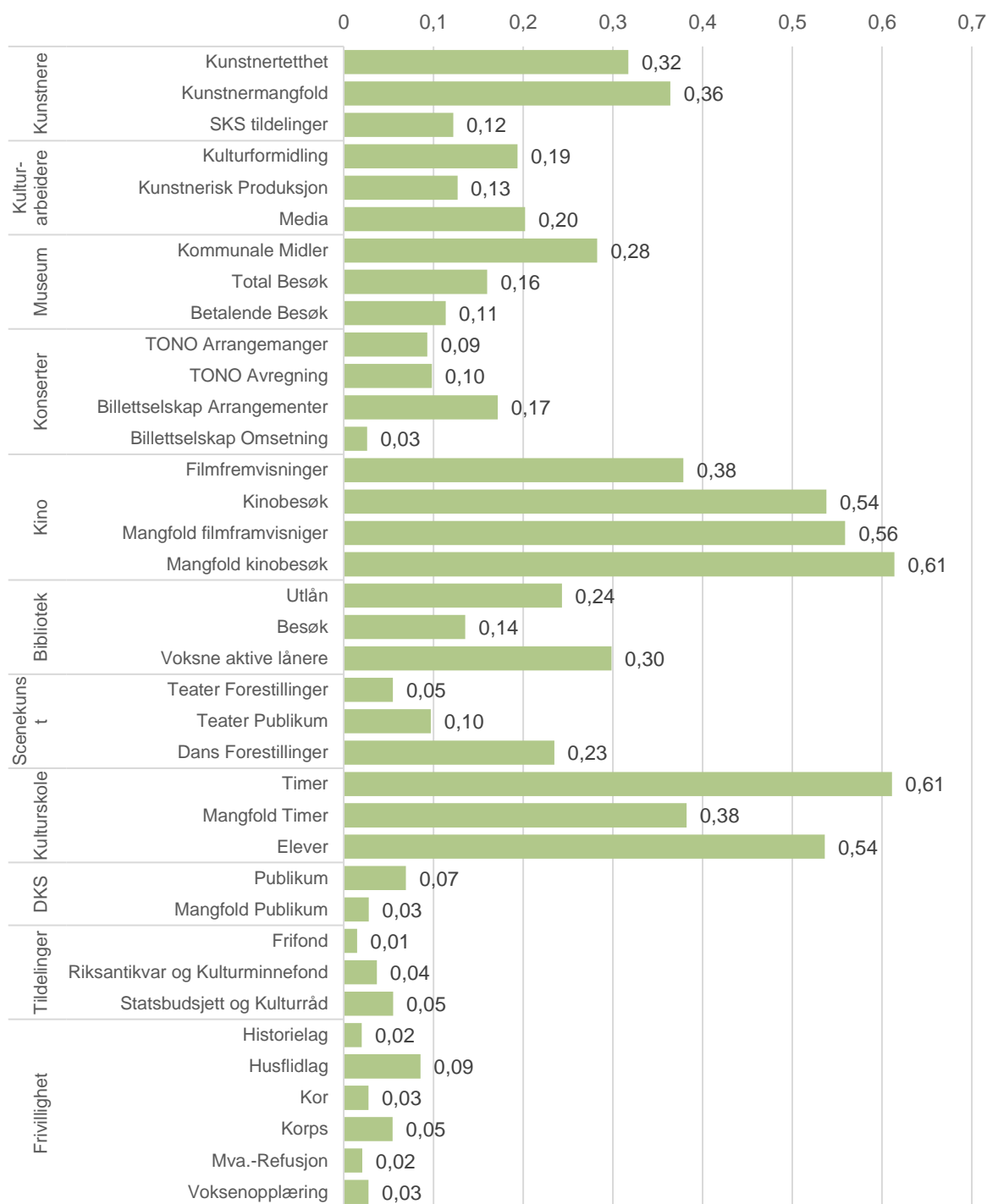
5. Besøkskommuner har stort sett mer kultur enn andre.

Flere studier viser hvor viktige turister er som brukere av kultur: Museet i Bilbao (Plaza 2006), eller teatrene i West End (Hughes 1998) er eksempler på det. Vår hypotese i forkant av de statistiske analysene var at besøkskommuner ville ha en høyere kulturaktivitet. Vi finner at besøkskommuner har en høyere kulturaktivitet og et bredere tilbud innenfor kategorier som museum, konserter, kino og bibliotek.

6. Byer har flere besøkende i kino og bibliotek, men mindre av annen kultur (per innbygger).

Mange kulturtilbud trenger en kritisk masse av forbrukere for at de skal være økonomisk levedyktige. I kommuner med mange innbyggere, som byer og regionsentre, er det lettere å oppnå slike terskler (Werck et al. 2007). Vi finner positive korrelasjoner mellom kommunestørrelse og tilbud og aktivitet innenfor kino og bibliotek. Byene og regionsentrene har en fordel fordi de kan oppnå stordriftsfordeler. Et bibliotek med et stort og oppdatert omfang av bøkene eller en kino med en hyppig og variert sett av filmtitler, vil potensielt tiltrekke seg folk fra hele regionen, på tvers av kommunegrensene. Dette kan forklare hvorfor framfarten på kino og biblioteket er høyere i større kommuner. De små kommunene gjør det bedre i de fleste andre kategoriene, noe som kan forklares på bakgrunn av at vi i Norge har en desentralisert kulturpolitikk og et relativt godt utbygd kulturtilbud i hele landet.

Basert på de strukturelle forholdene i en gitt kommune, kan vi regne ut forventet verdi på de ulike indikatorene i kulturindeksen, noe som kan gi en antydning av det vi kaller «mulighetsrom for forbedring gitt dagens strukturelle forhold». Den statistiske modellen har imidlertid ulik forklaringskraft for de ulike indikatorene. Det betyr at vi treffer det «reelle» mulighetsrommet for forbedring bedre for noen indikatorer enn andre. I figuren nedenfor viser vi dette. 1 er full forklaringskraft, 0 er ingen forklaringskraft.

Figur 1: Forklaringskraft (R²) for de ulike indikatorene i kulturindeksen. Basert på regresjonsanalyser av strukturelle variabler sett opp mot hver enkelt indikator.

Forbedringspotensial

Avviket mellom de forventede verdiene og de faktiske verdiene kaller vi forbedringspotensial. Forbedringspotensialet indikerer mulighetsrommet kommunene har for forbedring innen de ulike kategoriene gitt de strukturelle forutsetningene og dagens pengebruk. Vi deler forbedringspotensialet inn i 10, der 10 indikerer at tilsvarende kommuner generelt scorer bedre på dette området. Dermed burde det være gode muligheter for å styrke dette området. Dersom forbedringspotensialet er 1, indikerer dette at kommunen scorer langt høyere enn tilsvarende kommuner på dette feltet, og at mulighetene til ytterligere forbedring dermed er begrenset innenfor dagens rammer.

Metodisk er forbedringspotensialet delt inn i 10 prosentkvantiler for alle 426 kommuner i landet i de ulike kategoriene. Et forbedringspotensial på 1 tilsvarer et forbedringspotensial lik de ti prosent av kommunene i landet som har lavest forbedringspotensial. Et forbedringspotensial på 10 tilsvarer et forbedringspotensial lik de ti prosent av kommunene i landet som har høyest forbedringspotensial.

Forutsetningene til kommunene i Sogn og Fjordane

Kommunene har ulike forutsetninger for å gi innbyggerne et godt kulturtilbud. Nedenfor presenterer vi kommunene i Sogn og Fjordane sine forutsetninger for å ha et høyt kulturnivå i kommunen.

I kapitlet «Kjennetegn ved gode kulturkommuner» gikk vi gjennom hvordan utvalgte strukturelle faktorer påvirker kulturnivået i kommunene. Her vil vi presentere hvilke forutsetninger kommunene i Sogn og Fjordane har for å kunne være en kommune med et bredt kulturtilbud og en høy kulturaktivitet.

Kulturutgiftene i Sogn og Fjordane er samlet sett lavere enn landsgjennomsnittet, men også litt lavere enn midtels for landet. 6 av fylkets 26 kommuner bruker mer på kultur (uten idrett) enn landsgjennomsnittet. Vi vet at utgifter til kultur påvirker kulturtilbudet i stor grad, dermed er forutsetningene for et godt kulturtilbud lavt i flere av Sogn og Fjordane-kommunene. Utdanningsnivået blant innbyggerne er høyere enn eller lik landsgjennomsnittet i 13 av fylkets kommuner. Dette er en faktor som påvirker kulturbruken markant. Videre ser vi at pendlingen er høy i 5 kommuner. 21 kommuner har imidlertid et arbeidsmarked som er mindre integrert med nabokommunene enn landsgjennomsnittet. Vi ser videre at de aller fleste kommuner med unntak av Årdal, Førde, Gulen, Leikanger, Sogndal og Vågsøy har netto utpendling fra kommunen. Andelen ansatte i besøksnæringer er forholdsvis lavt i flertallet av kommunene i Sogn og Fjordane. Videre ser vi at kun to kommuner har universitet eller høyskole, mens 6 kommuner har et kulturhus.

Tabell 3: Sogn og Fjordane sine strukturelle forutsetninger (grønn=over snitt, rød=under snitt. Kilde: SSB/ KOSTRA.

	Kulturutgifter pr. innbygger	Utdannings nivå	Andel besøksnæringer	Folketal	Arbeidsmarkeds-integrasjon	Netto utpendling	Andel offentlig ansatte	U/H	Kulturhus
Snitt hele landet	1 792	28 %	21 %	12 520	0,00	14,55	38 %	0,13	0,27
Median, hele landet	1 470	26 %	20 %	4 769	-6,14	12,50	37 %	0	0
Årdal	1 642	26 %	12 %	5 363	-37	-5,6	26 %	0	0
Askvoll	811	27 %	18 %	3 065	-20	22,4	38 %	0	0
Aurland	2 542	28 %	40 %	1 787	-26	6,1	40 %	0	0
Balestrand	1 016	35 %	21 %	1 288	-22	20,1	47 %	0	0
Bremanger	2 495	23 %	12 %	3 847	-33	9,8	39 %	0	0
Eid	1 711	32 %	26 %	6 064	-19	6,4	38 %	0	1
Fjaler	1 649	34 %	19 %	2 862	-11	1,7	34 %	0	0
Flora	1 418	29 %	18 %	11 999	-31	7,5	29 %	0	1
Førde	1 723	39 %	30 %	13 009	-10	-31,2	42 %	1	1
Gaular	274	31 %	13 %	2 966	30	35,1	33 %	0	0
Gloppen	1 924	33 %	18 %	5 783	-28	6,7	31 %	0	1
Gulen	944	25 %	12 %	2 371	-8	-1,1	33 %	0	0
Hornindal	1 124	25 %	13 %	1 198	4	33,8	36 %	0	0
Høyanger	1 991	25 %	17 %	4 190	-21	13,4	44 %	0	0
Hyllestad	1 738	23 %	10 %	1 438	-6	1,1	33 %	0	0
Jølster	921	31 %	23 %	3 049	16	35,6	39 %	0	0
Lærdal	2 006	31 %	18 %	2 159	-9	6,4	51 %	0	0
Leikanger	1 232	49 %	18 %	2 332	21	-40,9	72 %	0	0
Luster	1 594	32 %	23 %	5 151	-15	23,2	37 %	0	0
Naustdal	952	27 %	13 %	2 848	26	56,3	47 %	0	0
Selje	273	22 %	12 %	2 791	-18	18,5	36 %	0	0
Sogndal	1 208	42 %	32 %	7 941	-4	-6,0	35 %	1	1
Solund	1 901	22 %	11 %	794	-36	13,6	39 %	0	0
Stryn	1 246	26 %	25 %	7 218	-34	0,3	26 %	0	0
Vågsøy	1 174	25 %	16 %	6 031	-29	-2,9	28 %	0	1
Vik	1 424	27 %	14 %	2 722	-37	8,0	37 %	0	0

Plassering i Norsk kulturindeks

Den totale plasseringen i Norsk kulturindeks er summen av rangeringer i de ti kategoriene kunstnere, kulturarbeidere, museum, konserter, kino, bibliotek, scenekunst, kulturskole + DKS, sentrale tildelinger og frivillighet. Kommunen med den laveste samlede summen blant rangeringene av disse, havner på toppen av Norsk kulturindeks.

Blant fylkene i Norge rangerer Sogn og Fjordane på 12. plass i Norsk kulturindeks 2017. Fylket har plassert seg på en 12. plass også i 2015 og 2012. I 2013 og 2015 kom Sogn og Fjordane henholdsvis på en 11. og 13. plass. De høyeste rangeringene i Sogn og Fjordane finner vi i kategoriene konserter og frivillighet, mens fylket kommer dårligst ut når det gjelder kunstnere, museum og kino.

Førde rangerer høyest i Norsk kulturindeks blant kommunene i Sogn og Fjordane med en 14. plass. Kommunen scorer godt i mange kategorier med unntak av kategoriene sentrale tildelinger og kulturskole. Kulturarbeidere, scenekunst og DKS er de kategoriene Førde scorer høyest på.

De andre kommunene i Sogn og Fjordane som ligger blant de 100 beste er Balestrand, Gloppen, Sogndal, Jølster, Aurland og Eid. Disse kommunene rangerer høyt på de fleste kategoriene unntatt museum, mens Sogndal, Førde og Gloppen plasserer seg også forholdsvis bra på museum. Eid, Sogndal, Gloppen og Førde har en svak plassering når det gjelder sentrale tildelinger. Eid og Balestrand kommer også forholdsvis dårlig ut når det gjelder DKS.

Av de 26 kommunene i Sogn og Fjordane er det 16 kommuner som ligger i øvre halvdel av landets 426 kommuner.

Dersom vi ser på de enkelte kategoriene, finner vi at blant kommunene i Sogn og Fjordane rangerer Fjaler høyest i kategoriene kunstnere (30) og sentrale tildelinger (11), Førde i kategorien kulturarbeidere (4) og DKS (6), Sogndal i kategorien museum (24) og kino (5), Eid i kategorien konserter (2), Vik i kategorien bibliotek (14), Lærdal i kategorien kulturskole (15) og Solund i kategorien frivillighet (2).

Tabell 4: Sogn og Fjordanes rangering (av 19) i de ulike kategoriene

Fylke	Kunstnere	Kultur arbeidere	Museum	Konserter	Kino	Bibliotek	Scene kunst	Kultur skole	DKS	Tildelinger	Frivillighet	Samlet
Hordaland	4	3	3	8	3	10	4	12	18	1	9	2
Telemark	7	11	13	6	5	12	5	10	1	2	11	6
Nord-Trøndelag	17	13	9	14	5	4	11	6	3	16	1	10
Sogn og Fjordane	18	7	17	2	16	14	8	3	4	11	2	12
Møre og Romsdal	19	18	10	3	15	19	14	1	2	17	3	14

Tabell 5: Kommunene i Sogn og Fjordanes rangering (av 426) i de ulike kategoriene.

Kommune	Kunstnere	Kulturarbeidere	Museum	Konserter	Kino	Bibliotek	Scene kunst	Kulturskole	DKS	Tildelinger	Frivillighet	Samlet
Førde	94	4	67	69	55	58	4	212	6	243	134	14
Balestrand	113	76	293	178	29	161	67	31	354	33	48	31
Gloppen	61	19	96	356	106	62	40	130	148	246	23	35
Sogndal	136	147	24	6	5	89	25	321	166	312	194	43
Jølster	105	96	266	226	305	137	27	161	183	69	35	73
Aurland	252	70	376	33	130	121	177	32	192	92	176	87
Eid	184	60	332	2	105	319	62	116	218	341	25	100
Solund	265	57	376	247	138	401	89	77	234	19	2	127
Fjaler	30	375	376	253	112	290	10	73	141	11	179	131
Vik	332	122	376	71	307	14	137	149	146	202	93	143
Høyanger	208	41	256	391	95	51	105	222	129	348	172	159
Lærdal	180	303	206	384	86	338	114	15	285	116	139	182
Stryn	336	152	295	40	77	103	169	384	73	242	245	186
Bremanger	269	267	347	203	107	272	176	66	56	272	16	190
Flora	382	273	147	127	110	288	49	140	218	283	207	196
Hyllestad	261	138	167	407	175	152	45	41	279	353	256	206
Årdal	394	316	376	137	125	224	158	25	149	128	264	229
Askvoll	131	237	376	244	233	385	12	245	294	150	391	289
Gulen	211	387	302	241	242	316	44	363	254	272	112	302
Luster	387	408	297	312	307	39	209	298	10	183	102	304
Leikanger	65	75	376	357	307	363	166	278	284	290	197	306
Vågsøy	373	187	321	139	148	384	214	227	262	353	124	307
Gaular	309	417	376	59	307	416	77	416	224	76	128	321
Hornindal	404	238	191	213	307	412	89	115	207	276	275	323
Selje	172	405	326	298	242	343	124	423	289	221	136	354
Naustdal	276	416	306	415	307	410	38	418	263	353	274	420

Kulturindeks-analysene forteller oss noe om forbedringspotensialet og hvilket mulighetsrom kommunen, statistisk sett, har for å forbedre seg i ulike deler av det lokale kulturlivet. Basert på de strukturelle forholdene i en gitt kommune, kan vi regne ut forventet resultat på de ulike indikatorene i kulturindeksen (se tabellene på neste side).

Leikanger, Luster, Vågsøy og Flora har størst forbedringspotensial når vi ser på resultatene på de ulike indikatorene under ett. Av disse er Flora den eneste kommunen som plasserer seg over middels på kulturindeksen. Til tross for en forholdsvis høy plassering, har Flora statistisk sett et forholdsvis høyt forbedringspotensial gitt dagens strukturelle forutsetninger og da særlig når det gjelder kulturarbeidere, voksne aktive lånere, bibliotekutlån, antall danseforestillinger, kunstnertetthet, museumsbesøk og antall filmfremvisninger. På den andre siden finner vi Førde, som har en svært høy plassering på kulturindeksen og et forholdsvis lavt forbedringspotensial i de fleste kategoriene gitt dagens strukturelle forutsetningene, unntatt kunstnertetthet, filmfremvisninger og kulturskolelever. Det er altså lite sannsynlig at Førde kan få enda bedre kulturtilbud og -bruk i de øvrige kategoriene med mindre kommunen gjøre større strukturelle grep.

Tabell 6: Gjennomsnittlig forbedringspotensial for kommunene i Sogn og Fjordane på en skala fra 1 (svært lite forbedringspotensial) til 10 (svært høyt forbedringspotensial) og rangering blant Norges 426 kommuner på kulturindeksen.

Kommune	Gjs.forbedrings-potensial	Rang
Ardal	6	229
Askvoll	6	289
Aurland	6	87
Balestrand	4	31
Bremanger	6	190
Eid	6	100
Fjaler	5	131
Flora	7	196
Førde	4	14
Gaular	6	321
Gloppen	5	35
Gulen	6	302
Hornindal	6	323
Høyanger	5	159
Hyllestad	5	206
Jølster	4	73
Lærdal	6	182
Leikanger	8	306
Luster	8	304
Naustdal	6	420
Selje	6	354
Sogndal	6	43
Solund	6	127
Stryn	5	186
Vågsøy	8	307
Vik	5	143

Tabell 7: Forbedringspotensial for kommunene i Sogn og Fjordane og gjennomsnittlig forbedringspotensial for kommunene i Sogn og Fjordane på en skala fra 1 (svært lite forbedringspotensial) til 10 (svært høyt forbedringspotensial) i de ulike kategoriene.

Kommune	Kulturarbeidere			Konsserter	Bibliotek			Teater			Kunstner	Museum	Kino		Kulturskole	
	Formidling	Kunst. prod.	Media	Konsserter	Besøk	Aktive låner	Utlån	Teater-forest.	Teater-publik.	Danse-forest.	Tetthet	Besøk	Besøk	Fremvisn.	Elever	Timer
Ardal	8	10	8	9	1	5	8	7	7	9	10	8	2	4	1	1
Askvoll	8	3	8	3	6	9	9	1	1	1	4	7	6	6	7	9
Aurland	2	3	10	1	8	7	8	9	9	6	9	8	3	2	2	7
Balestrand	1	4	10	1	5	4	1	2	2	8	3	10	1	1	1	3
Bremanger	6	8	8	1	4	6	5	8	7	9	4	7	2	2	7	10
Eid	6	4	5	1	3	9	7	7	7	10	8	9	3	7	2	3
Fjaler	10	9	10	5	5	4	7	1	1	1	4	9	2	2	7	3
Flora	7	8	6	6	4	8	9	4	1	9	10	8	5	9	7	6
Førde	2	1	1	1	3	3	3	1	1	2	8	6	6	10	7	5
Gaular	7	9	6	1	8	8	8	2	1	1	10	5	4	4	8	8
Gloppen	1	5	2	10	3	3	1	5	3	4	1	4	6	9	10	10
Gulen	7	8	9	4	9	7	9	1	2	1	4	7	8	8	9	9
Hornindal	1	9	4	8	10	10	10	2	1	3	10	9	3	3	1	6
Høyanger	5	2	3	8	3	1	4	4	3	8	4	8	2	3	8	10
Hyllestad	1	4	7	10	7	2	3	3	1	1	4	2	7	6	9	10
Jølster	2	2	7	4	2	9	3	2	1	1	5	8	6	5	3	7
Lærdal	9	9	10	9	1	10	5	8	2	7	7	10	1	2	1	1
Leikanger	1	10	1	10	8	4	6	10	10	9	10	10	10	10	8	9
Luster	10	10	10	8	1	6	1	8	9	9	10	9	8	8	9	9
Naustdal	8	9	4	7	9	6	7	2	1	1	8	5	2	2	10	10
Selje	8	5	8	7	5	6	6	5	5	1	2	6	6	5	10	9
Sogndal	2	10	10	2	9	3	5	9	10	2	10	1	1	1	9	5
Solund	2	1	7	4	10	10	10	5	1	6	6	7	5	6	9	10
Stryn	5	7	5	3	2	4	3	7	8	2	9	8	2	2	9	9
Vågsøy	5	7	2	8	10	10	10	8	9	10	9	8	10	10	7	7
Vik	7	1	10	6	1	1	2	9	7	1	9	8	8	7	6	4
Gjs.	5,2	6,3	6,5	5,4	5,0	6,0	5,7	4,4	3,6	4,8	6,4	7,4	4,4	5,1	6,0	6,9

1. Kunstnere

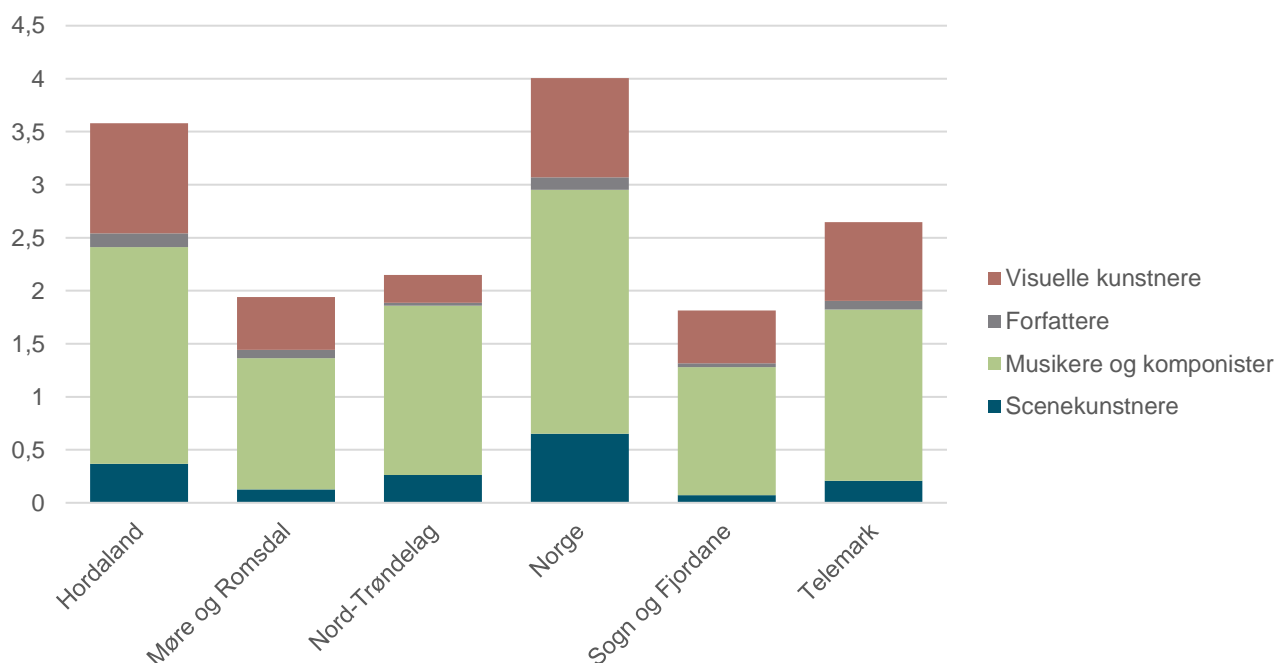
Oversikten vi her presenterer tar utgangspunkt i bostedsadresse for kunstnere registrert i de ti største kunstnerorganisasjonene i landet. Vi presenterer også en oversikt over tildelinger fra Statens kunstnerstipend (SKS). Dette kan være en indikator på den kunstneriske kvaliteten til kunstnerne som er bosatt i kommunen.

Kunstnertetthet

Tallene vi her viser til er medlemskap i de ti største kunstnerorganisasjonene i Norge. Dette utgjør om lag 78 % av alle norske kunstnere med medlemskap i en eller flere kunstnerorganisasjoner. Vi har ikke oversikt over kunstnere uten medlemskap.

Totalt er det, i følge vår oversikt, 200 kunstnere bosatt i Sogn og Fjordane. Dette tilsvarer 1,8 kunstnere per tusen innbyggere, en kunstnertetthet som er 55 % under landsgjennomsnittet. Ingen av fylkene i utvalget hadde en høyere kunstnertetthet enn landsgjennomsnittet i alle årene fra 2010 til 2016. Andelen kunstnere i Sogn og Fjordane har økt med 0,7 % siden 2010. På landsbasis har andelen kunstnere økt med 2,3 %. Sogn og Fjordane er fylket med lavest kunstnertetthet i 2016 av fylkene i utvalget.

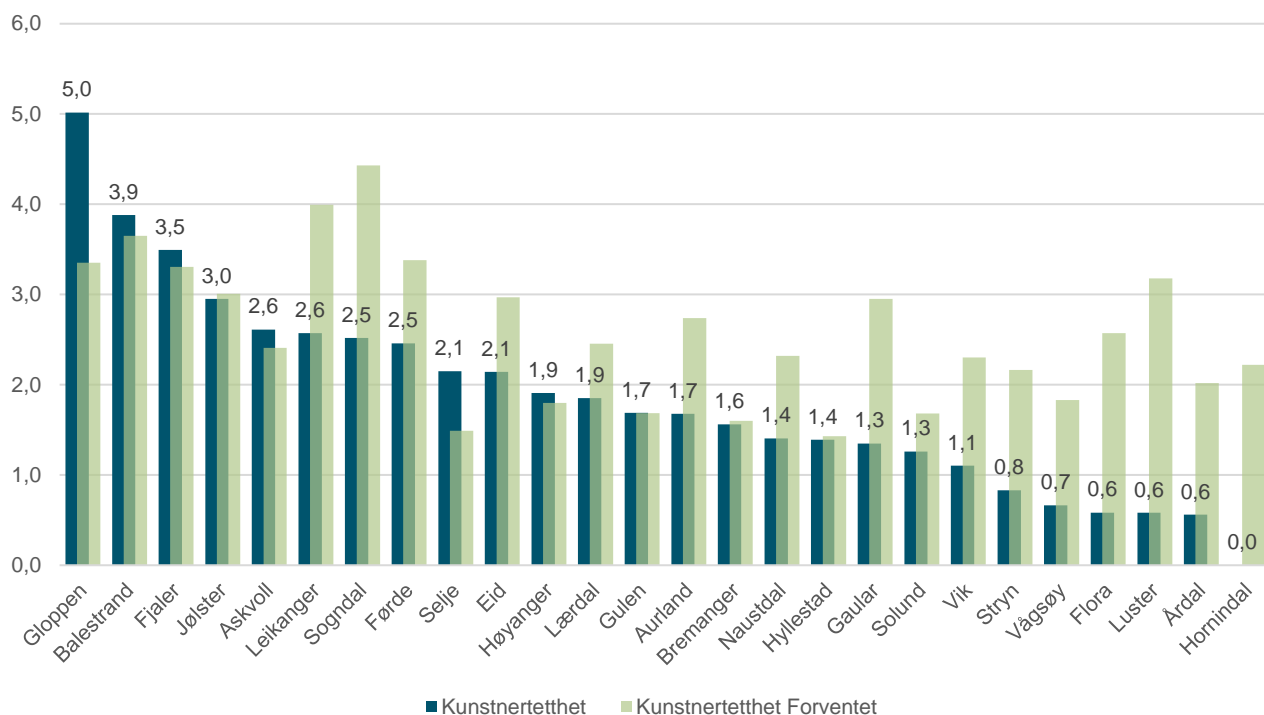
Av de 200 kunstnerne er 133 musikere eller komponister, 8 scenekunstnere, 55 visuelle kunstnere og 4 forfattere. Sett i forhold til den totale kunstnerbefolkningen er musikere og komponister litt overrepresentert i Sogn og Fjordane, mens scenekunstnere er underrepresentert. 67 % av kunstnerbefolkningen i Sogn og Fjordane er musikere og komponister, sett opp mot 57 % på landsbasis. Imidlertid er bare 4 % av kunstnerbefolkningen i Sogn og Fjordane scenekunstnere, sett opp mot 16 % på landsbasis.

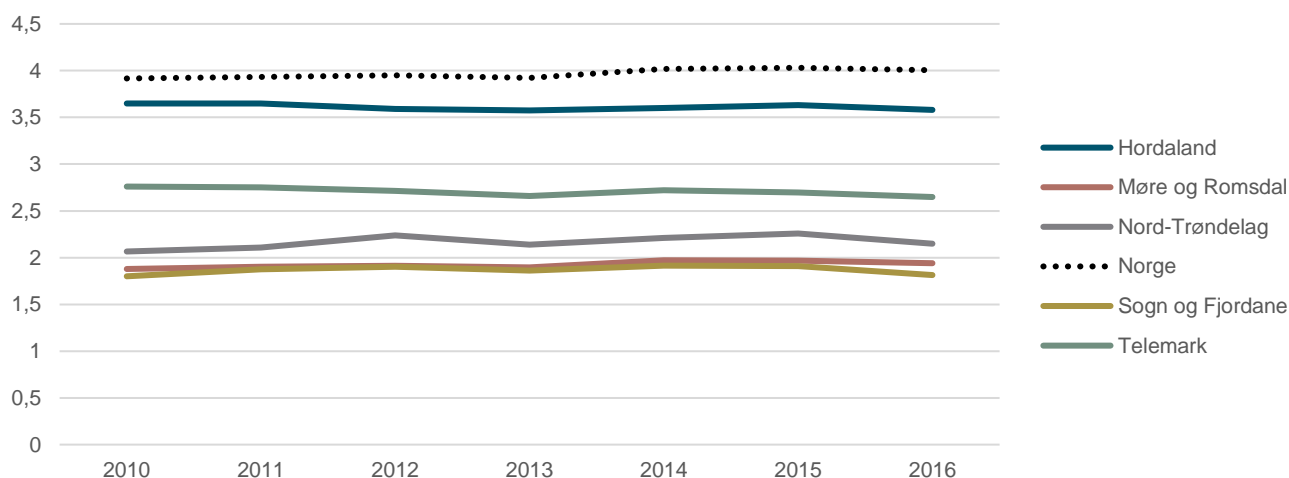
Figur 2: Antall kunstnere fordelt på kunstnerkategori per tusen innbyggere i Sogn og Fjordane, hele landet og utvalgte fylker i 2016.

Basert på våre analyser av hva som påvirker kunstnertettheten vet vi at kunstnere bosetter seg i kommuner der utdanningsnivået blant befolkningen er høyt, i kommuner med høy andel av besøksnæringer slik som butikker eller hoteller, i kommuner der innbyggerne i liten grad pendler for å komme på jobb, men samtidig steder der utpendlingen er høyere enn innpendlingen.

Av figur 4 ser vi at Sogndal og Leikanger er de kommunene modellen forventer at kunstnertettheten skal være høyest (henholdsvis 4,4 og 4,0). De faktiske tallene viser at det bor 2,5 og 2,6 kunstnere per tusen innbyggere i henholdsvis Sogndal og Leikanger. Gloppen, Selje, Balestrand, Askvoll, Fjaler og Høyanger har en høyere kunstnertetthet enn forventet. I tillegg innfrir også Gulen, Hyllestad og Bremanger forventingen på dette området.

Figur 3: Kunstnertetthet (antall kunstnere per tusen innbyggere) i kommunene i Sogn og Fjordane i 2016 samt forventet kunstnertetthet.

Figur 4: Endring i antall kunstnere per 1000 innbyggere for Sogn og Fjordane, hele landet og utvalgte fylker, 2010-2016.

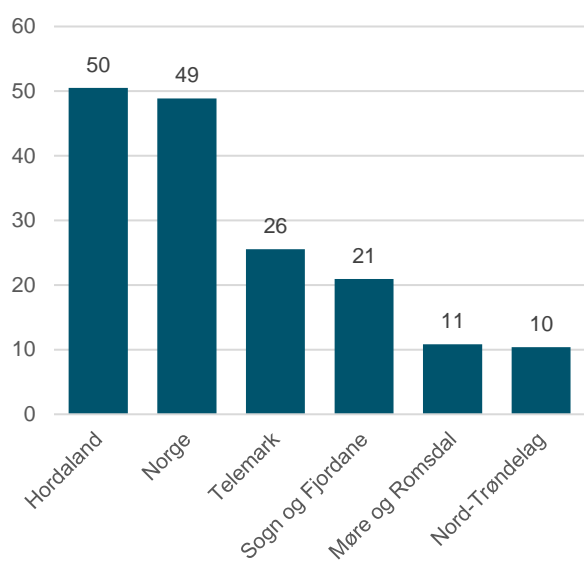
Tildelinger fra Statens kunstnerstipend (SKS)

Statens kunstnerstipend er den viktigste ordningen for direkte støtte til kunstnere. Tildelingene gjøres på bakgrunn av en kvalitativ vurdering av den kunstneriske virksomheten.

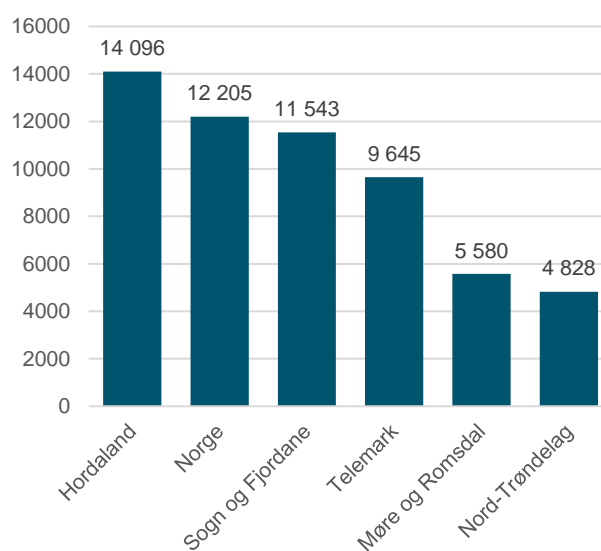
Samlet SKS-tildeling til kunstnere bosatt i Sogn og Fjordane var 2,3 millioner i 2016. Disse er fordelt på totalt 14 tildelinger. Samlet tildeling utgjør 21 kroner per innbygger og er 57 % under landsgjennomsnittet.

Ser vi på tildelingene fordelt på hvor mange kunstnere som er bosatt i Sogn og Fjordane, finner vi at samlet tildeling per kunstner er omtrent 11 500 kroner. Kunstnere i Sogn og Fjordane får dermed litt mindre penger fra SKS enn hva gjennomsnittskunstneren i Norge får, men mer penger enn de fleste andre fylkene i utvalget. 14 av 28 søknader til Statens kunstnerstipend fra Sogn og Fjordane-kunstnere ble innvilget i 2016. Dette gir en innvilgningsprosent på 33 %. Snittet for hele landet var 19 %. Det er altså forholdsvis få kunstnere i Sogn og Fjordane som sender inn søknader til Statens kunstnerstipend.

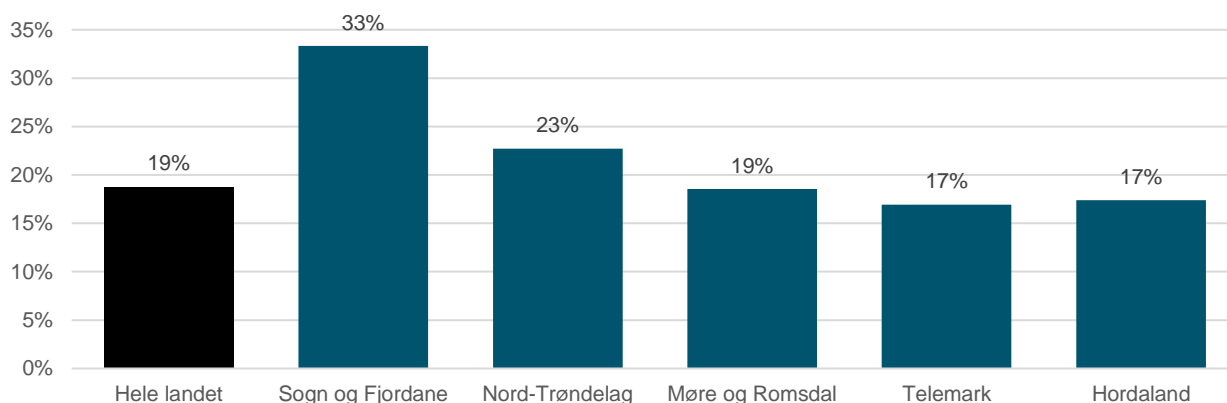
Sogn og Fjordane-kunstnere fikk tildelt 1 arbeidsstipend, 3 diversestipend, 2 arbeidsstipend for yngre nyetablerte kunstnere, 2 diversestipend for nyutdannede kunstnere, 3 garantiinntekter og 3 stipend for seniorkunstnere.

Figur 5: Tildelinger fra Statens kunstnerstipend til kunstnere i Sogn og Fjordane, hele landet og utvalgte fylker i 2016. Kroner per innbygger.

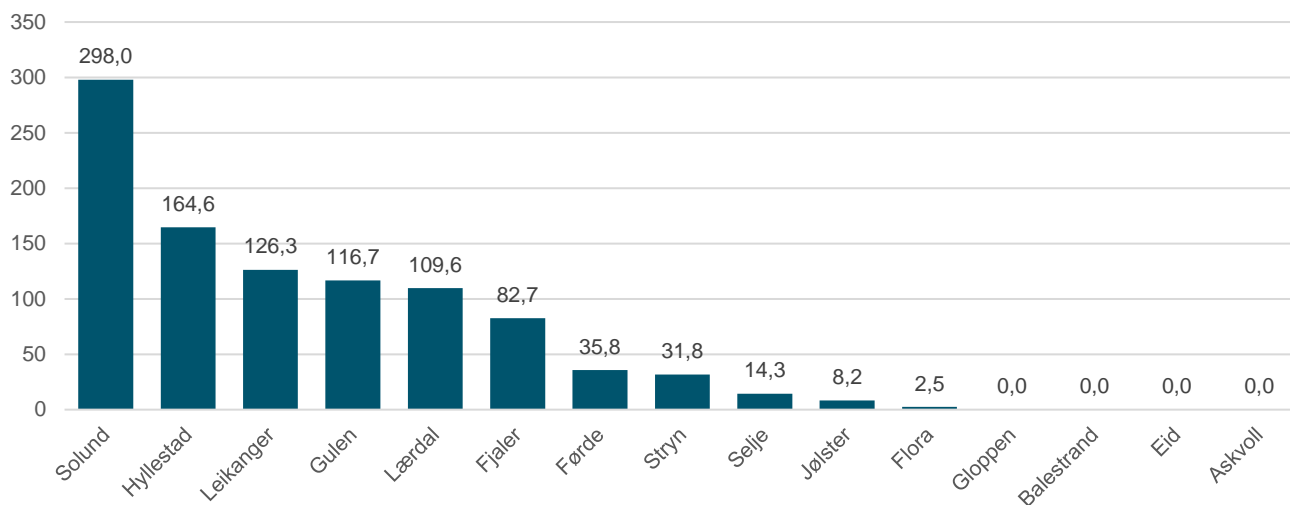

Figur 6: Tildelinger fra Statens kunstnerstipend til kunstnere i Sogn og Fjordane, hele landet og utvalgte fylker i 2016. Kroner per kunstner.

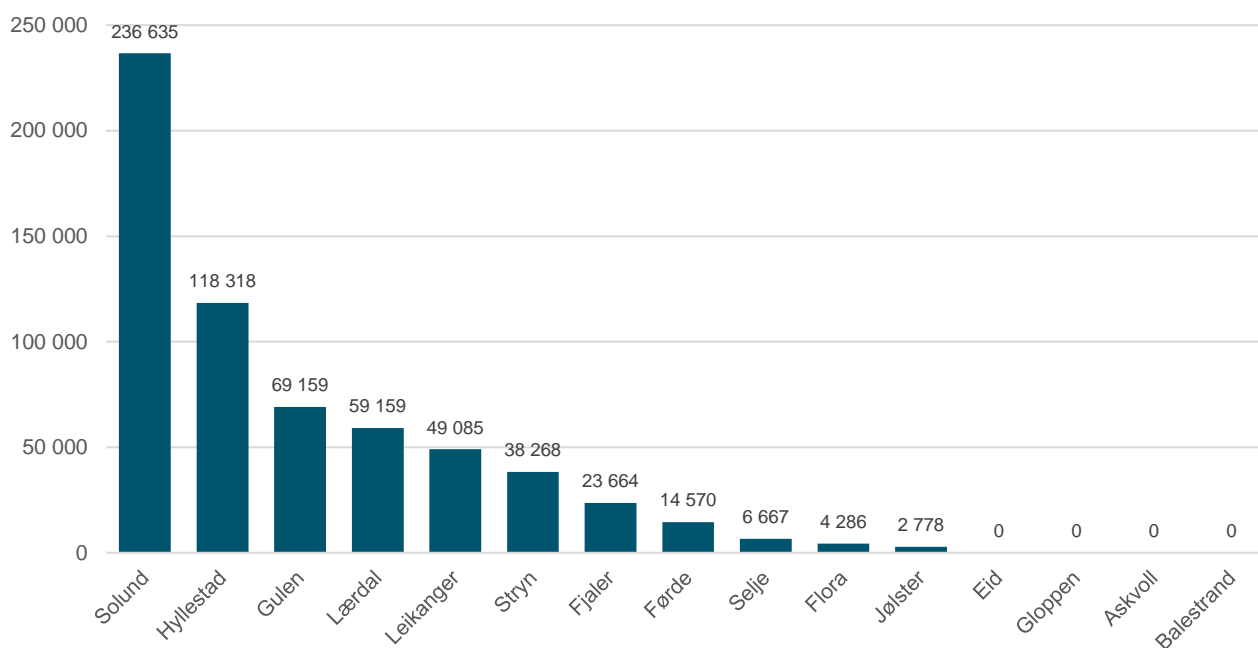

Figur 7: Innvilgelsesprosent for søknader til Statens kunstnerstipend i Sogn og Fjordane, hele landet og utvalgte fylker. 2016.

Av kommunene i Sogn og Fjordane var det Solund som mottok mest kunstnerstipend per innbygger etterfulgt av Hyllestad, Leikanger, Gulen og Lærdal. Det er også i Solund at kunstnerne får høyest uttelling fra Statens kunstnerstipend. Dette dreier seg imidlertid kun om en tildeling. I Gulen, Leikanger og Førde mottok 2 kunstnere kunstnerstipend, mens kunstnere bosatt i de andre kommunene mottok bare ett kunstnerstipend hver.

Figur 8: Tildelinger fra Statens kunstnerstipend til kunstnere i kommunene i Sogn og Fjordane i 2016. Kroner per innbygger.

Figur 9: Tildelinger fra Statens kunstnerstipend til kunstnere i kommunene i Sogn og Fjordane i 2016. Kroner per kunstner.

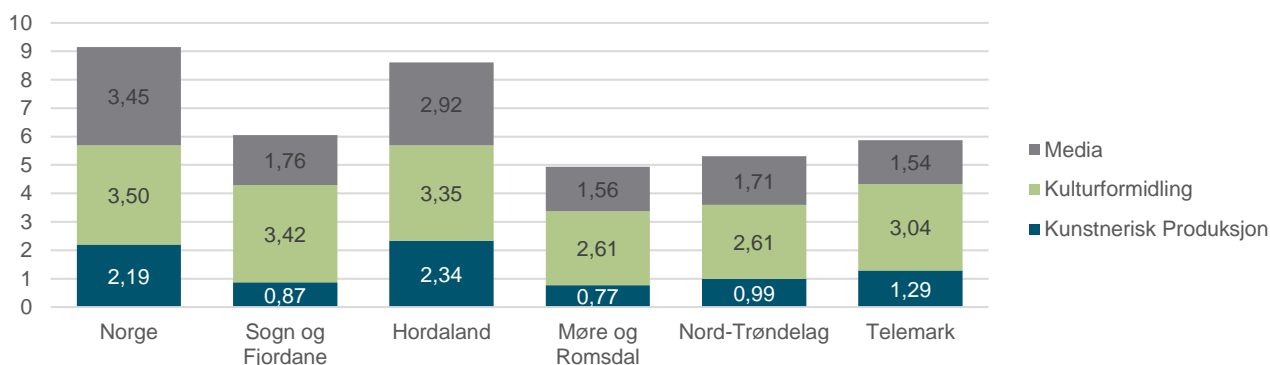
2. Kulturarbeidere

Syssestellingstall for kulturyrker er hentet fra SSBs syssestellingsstatistikk. Oversikten inkluderer både ansatte og selvstendige næringsdrivende, i både privat og offentlig sektor. Sysselsatte er registrert på arbeidsadresse.

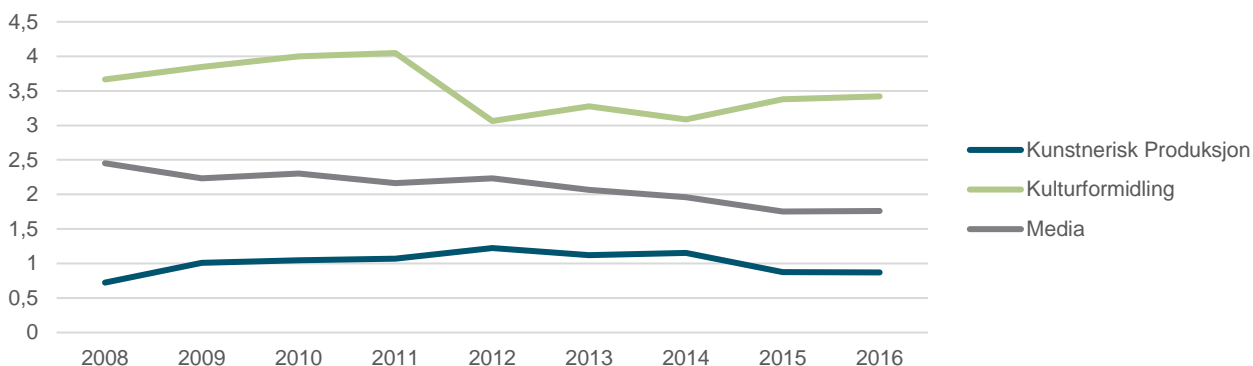
I Sogn og Fjordane jobber 667 personer innenfor ulike kulturyrker. 194 av disse jobber innen media, 96 jobber med kunstnerisk arbeid av ulik art og 377 personer jobber med kulturformidling.

Andelen kulturarbeidere i Sogn og Fjordane er 6 ansatte per tusen innbyggere. Dette er 34 % under landsgjennomsnittet. Generelt finner man flest ansatte innen kulturyrker i de større byene og regionsentrene. De største kulturaktørene i Sogn og Fjordane hva gjelder antall ansatte er som følger: Stiftinga Musea i Sogn og Fjordane, Norsk Rikskringkasting AS, Firda Media AS, Sogningen/Sogns Avis, Sogn og Fjordane Teater, Sogn Kulturskole, Førde Kulturskole, Sogndal Kulturhus, Bremanger Kulturskole og Gloppen Kulturskule.

Andelen ansatte innen disse yrkene har samlet sett gått ned i Sogn og Fjordane fra 2008 til 2014, mens fylket hadde en vekst på 0,7 % fra 2015 til 2016. Andelen som jobber innen media, kulturformidling og kunstnerisk produksjon har vært forholdsvis stabil fra 2015 til 2016. Utviklingen er beskrevet for årene 2008-2014 og 2015-2016 for seg. I 2015 ble metodikken bak syssestellingsstatistikken endret slik at tidsseriene ikke er sammenlignbare.

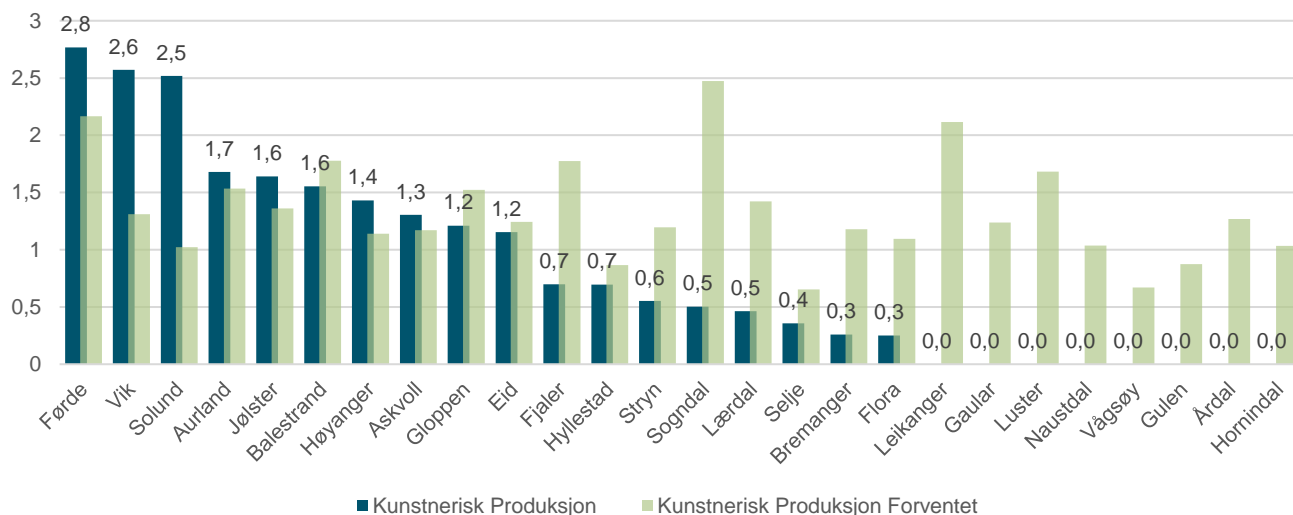
Figur 10: Antall sysselsatte i kulturyrker per 1000 innbyggere i Sogn og Fjordane, hele landet og utvalgte fylker i 2016.

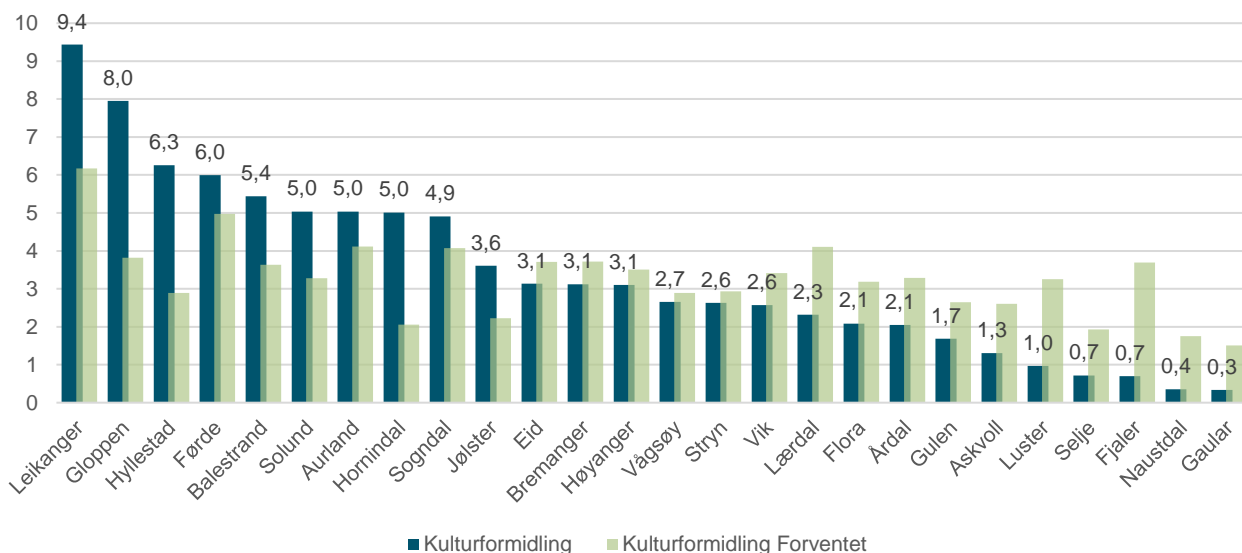
Figur 11: Endring i antall sysselsatte per 1000 innbyggere fra 2008 til 2016 i Sogn og Fjordane. Metodikken for telling av antall sysselsatte ble endret i 2015.

Av kommunene i Sogn og Fjordane har bare Leikanger (19,7), Førde (15,7) og Gloppen (11,6) flere kulturarbeidere sysselsatt per 1000 innbyggere enn landsgjennomsnittet (9,1).

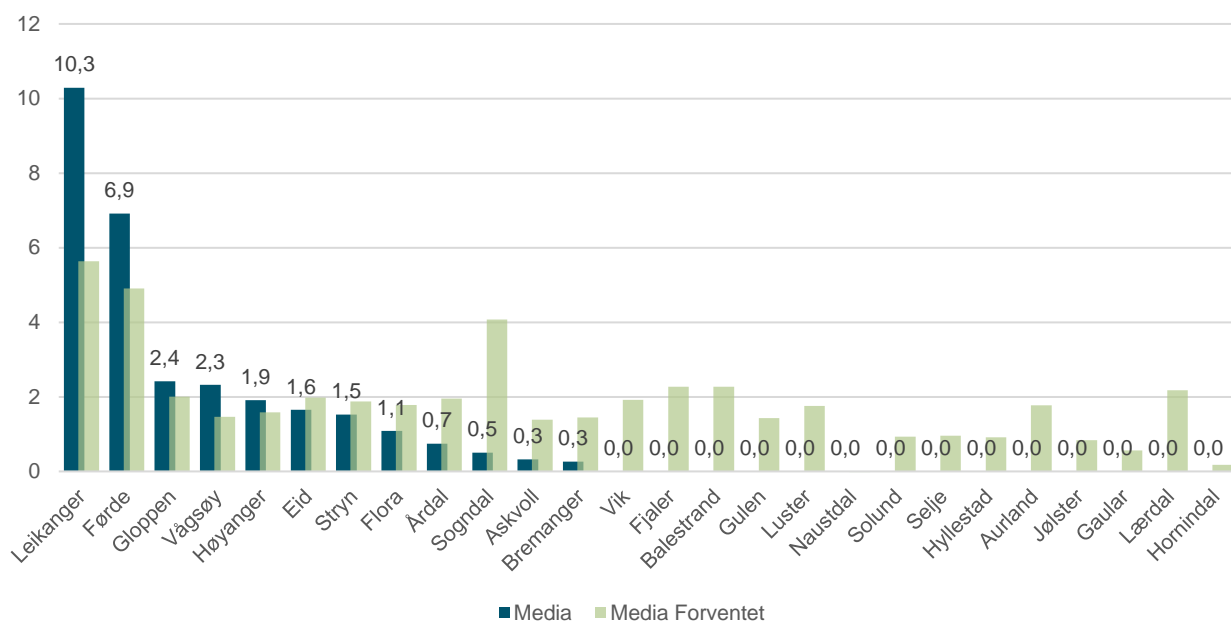
Dersom vi studerer antallet sysselsatte i lys av strukturelle forventninger, finner vi at det forholdsvis lave antallet sysselsatte i mindre grad kan forklares av strukturelle forhold ved kommunene i fylket. Det er relativt få kommuner som sysselsetter flere enn de strukturelle forutsetningene skulle tilsi. Innen kunstnerisk produksjon er det Førde, Vik, Solund, Aurland, Jølster, Høyanger og Askvoll som sysselsetter flere enn forventet. Innen kulturformidling er det tilsvarende Leikanger, Gloppen, Hyllestad, Førde, Balestrand, Solund, Aurland, Hornindal, Sogndal og Jølster, mens innenfor media er Leikanger, Førde, Gloppen, Vågsøy og Høyanger kommuner med flere sysselsatte enn hva man kan forvente. De øvrige kommunene har stort sett forbedringspotensial når det gjelder antall sysselsatte som jobber med kultur.

Figur 12: Antall sysselsatte innen kunstnerisk produksjon per 1000 innbyggere i kommunene i Sogn og Fjordane i 2016 samt forventningsverdier.

Figur 13: Antall sysselsatte innen kulturformidling per 1000 innbyggere i kommunene i Sogn og Fjordane i 2016 samt forventningsverdier.

Figur 14: Antall sysselsatte innen media per 1000 innbyggere i kommunene i Sogn og Fjordane i 2016 samt forventningsverdier.

I tabell 8 og 9 presenterer vi en oversikt over hvor kulturarbeidere som jobber i Sogn og Fjordane er bosatt, og motsatt, hvor kulturarbeidere bosatt i Sogn og Fjordane jobber. Vi ser at av denne oversikten at det er flere kulturarbeidere som pendler inn til fylket enn ut. Særlig er det mange som bor i Sogn og Fjordane men som jobber i Oslo og Hordaland. Det er positivt for Sogn og Fjordane at de velger å bosette seg der, samtidig har flere av disse personene kompetanse som kommunene i Sogn og Fjordane kunne nytt godt av.

Sogn og Fjordane	620
Hordaland	13
Oslo	13
Møre og Romsdal	10
Andre	11
Total antall utpendlere	47

Tabell 8: Bosted for kulturarbeidere som jobber i Sogn og Fjordane.

Sogn og Fjordane	620
Oslo	26
Hordaland	25
Rogaland	5
Andre	15
Total antall innpendlere	71

Tabell 9: Arbeidssted for kulturarbeidere som bor i Sogn og Fjordane.

3. Museum

Norsk kulturråd samler inn store mengder museumsstatistikk hver år. Det meste av dette er samlet inn for de store konsoliderte museene som ofte dekker flere kommuner. Statistikk for den enkelte museumsavdeling er primært avgrenset til besøk. Vi presenterer her utvalgte tall fra denne statistikken.

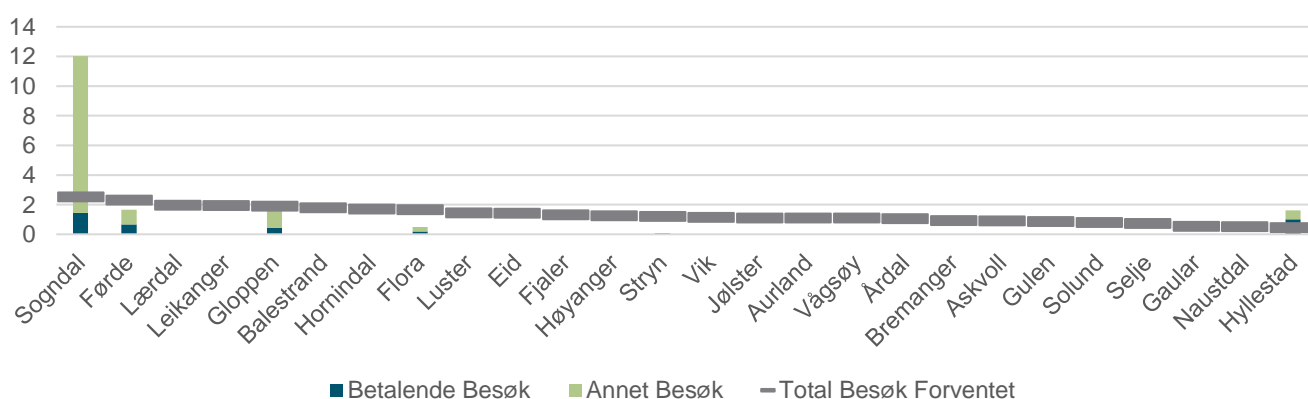
Norsk bremuseum, Musea i Sogn og Fjordane og Singerheimen har til sammen 8 museumsavdelinger som inngår i vårt tallgrunnlag. Museene hadde et totalbesøk på 136 694 besøkende i 2016. Av disse var 6 % barn på gruppebesøk, 9 % gruppebesøk av voksne, 79 % enkeltbesøk av voksne og 6 % enkeltbesøk av barn. 19,6 % av de besøkende var betalende besøk.

Det totale museumsbesøket tilsvarer 1,2 besøk per innbygger, noe som er 44 % under landsgjennomsnittet. Vår oversikt inkluderer kun museer som rapporterer til Norsk kulturråd. Det betyr at museer og lokale samlinger som ikke faller inn under Norsk kulturråds museumsdefinisjon er utelatt.

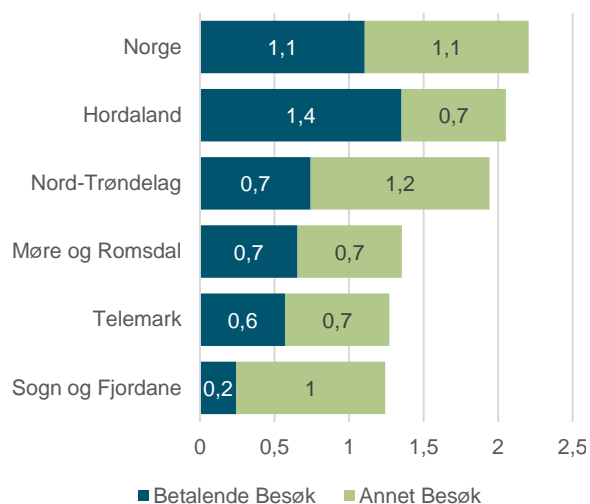
Av kommunene i Sogn og Fjordane er det kun Sogndal og Hyllestad som har et besøk over det man kunne forvente av kommunene. Det er videre kun Sogndal som har et besøk over landsgjennomsnittet. Visningsstedene med størst besøk i Sogn og Fjordane i 2016 var Norsk Bremuseum (72 216), DHS- Sogn Folkemuseum inkl Norsk Reiselivsmuseum (23 500), Sogn og Fjordane Kunstmuseum (14 354), Nordfjord Folkemuseum (9 611) Sunnfjord Museum (7 966), Kystmuseet i Sogn og Fjordane (6 265), Norsk Kvernsteinsenter (2 332) og Singerheimen (450).

Vi har også inkludert noen oversikter knyttet til samlingene ved museene i Sogn og Fjordane. I tabell 10 presenterer vi antall bygninger, gjenstander og foto ved museene i Sogn og Fjordane i absolutte tall og sett opp mot personalsituasjonen i 2015. I figur 17 presenterer vi graden av tilfredsstillende registrering på disse gjenstandene og fotografiene. Vi ser at gjenstandsregistreringen ved Sogn og Fjordane-museene er på linje med resten av landet, mens fotografiregistreringen ved Sogn og Fjordane-museene er litt høyere enn for resten av landet.

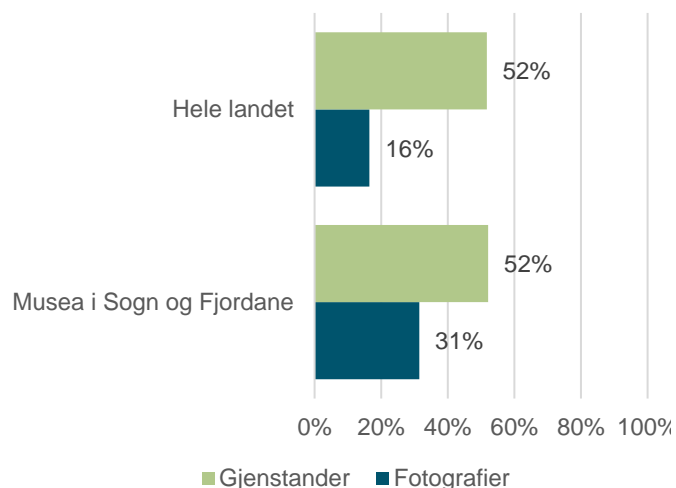
Til sist har vi inkludert en figur som viser samlede statlige tilskudd til museene i Norge. Vi ser her at Sogn og Fjordane ligger omtrent på midten hva gjelder tilskudd målt per innbygger.

Figur 15: Betalende besøk (blå) og annet besøk (grønn) på muséer i kommunene i Sogn og Fjordane i 2016. Antall besøk per innbygger.

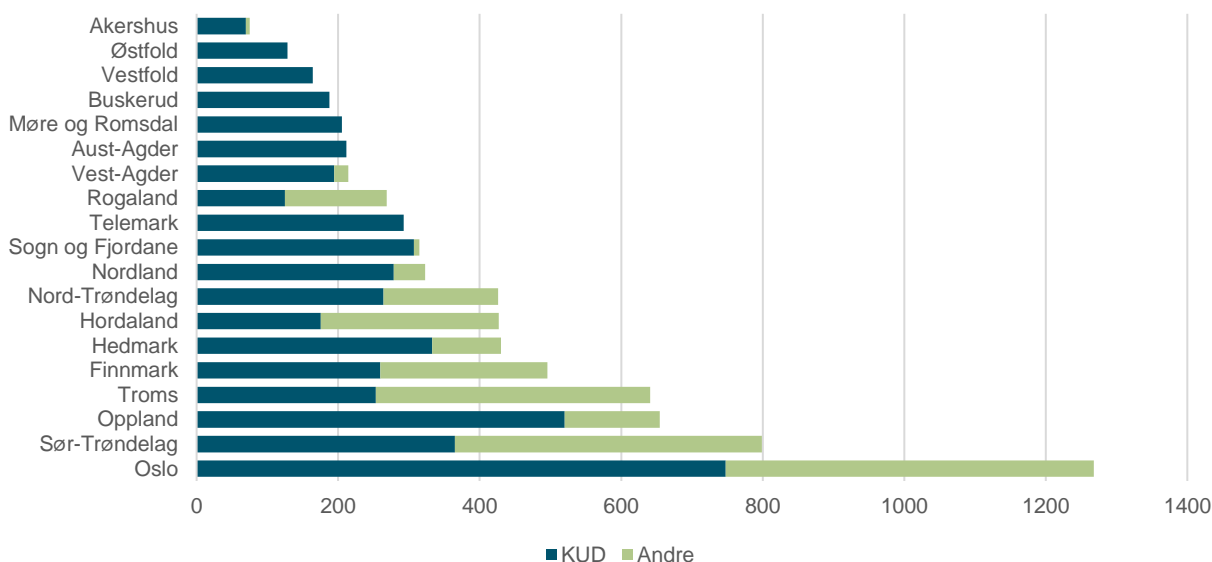
Figur 16: Betalende besøk (blå) og annet besøk (grønn) på muséer i Sogn og Fjordane, hele landet og utvalgte fylker i 2016

Figur 17: Andelen tilfredsstillende registrerte gjenstander og foto ved museene i Sogn og Fjordane per 2015.

Tabell 10: Oversikt over antall kulturhistoriske bygninger, antall gjenstander og foto ved museene i Sogn og Fjordane i 2015. Kilde: Norsk kulturråd.

	Kulturhistoriske bygninger	Kulturhistoriske bygninger per årsverk	Gjenstander	Gjenstander per årsverk	Foto	Foto per årsverk
Norge		1,6		4899		10 984
Musea i Sogn og Fjordane	174	3,6	122 163	2 538	62 838	1 305
Norsk bremuseum	0	0,0	2	1	43	13
Singerheimen	9	9,0	130	130	0	0
Totalsum	183	3,5	122 295	2 334	62 881	1 200

Figur 18: Fylkesvise statstilskudd fra Kulturdepartementet og andre departementer til museumssektoren kr. pr. innbygger. 2015. Kilde: Norsk kulturråd.

4. Konserter

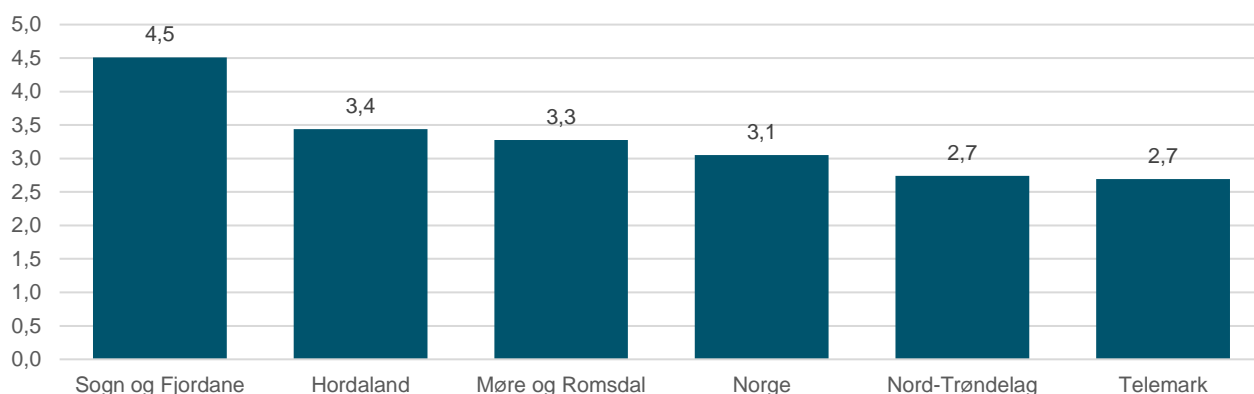
Kategorien konserter tar utgangspunkt i konserttall fra de største billettselskapene i Norge: Billettservice, eBillett, TicketCo, Hoopla, Billettportalen, Ringbillett, Tikkio, Aurora og Linticket. Tidligere har vi også hentet inn tall fra TONO. Slike tall var ikke tilgjengelige i 2016. Antall konserter solgt gjennom billettselskapene var på ca. 16 000 i 2016.

Det er hos de største billettselskapene registrert 497 konserter i Sogn og Fjordane fylke i 2016. Det utgjør 4,5 konserter per 1000 innbyggere i kommunen og ligger 48 % over landsgjennomsnittet. Sogn og Fjordane har den høyeste konsertfrekvensen blant fylkene i utvalget.

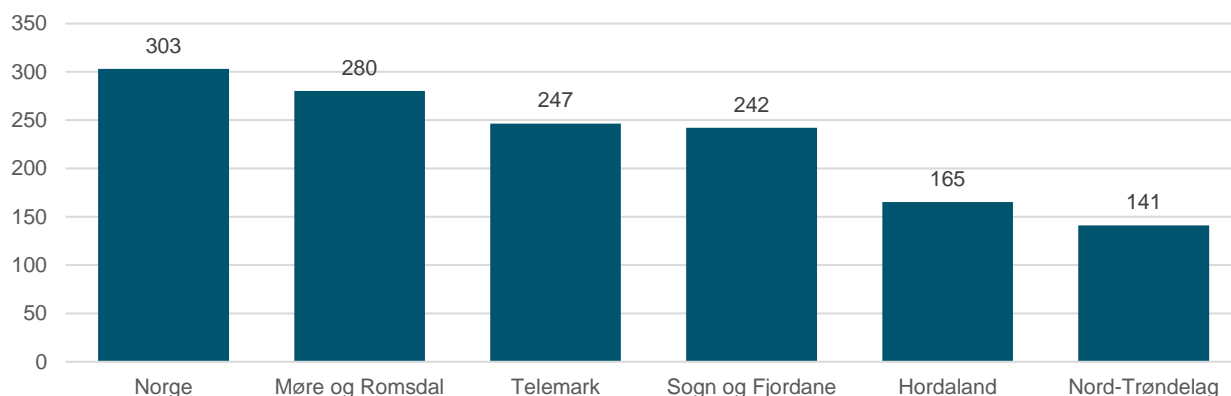
Den samlede omsetningen knyttet til konsertene i Sogn og Fjordane var på rundt 27 millioner, som tilsvarer en omsetning på 242 kroner per innbygger. Dette er 20 % under landsgjennomsnittet.

Av kommunene i Sogn og Fjordane hadde Balestrand den største konsertaktiviteten med 23,3 konserter per 1000 innbyggere, men en omsetning på bare 4 kroner per innbygger. De fleste kommunene hadde en høyere omsetning enn Balestrand. Eid hadde den høyeste omsetningen med 2 236 kroner per innbygger.

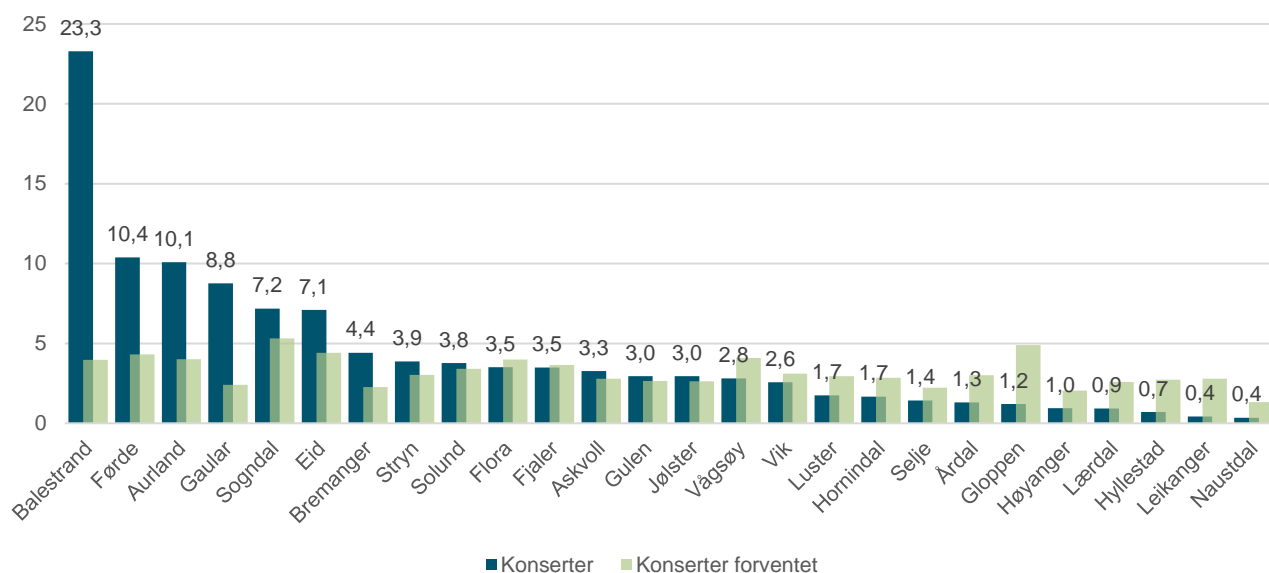
Forklaringsmodellen forteller oss at gode konsertkommuner har følgende strukturelle trekk: lavt innbyggertall, høy andel besøksnæringer og høyt utdanningsnivå. 12 av de 26 kommuner i Sogn og Fjordane hadde flere konserter enn hva forventningene skulle tilsi i 2016, og da særlig Balestrand, Førde, Aurland og Gaular.

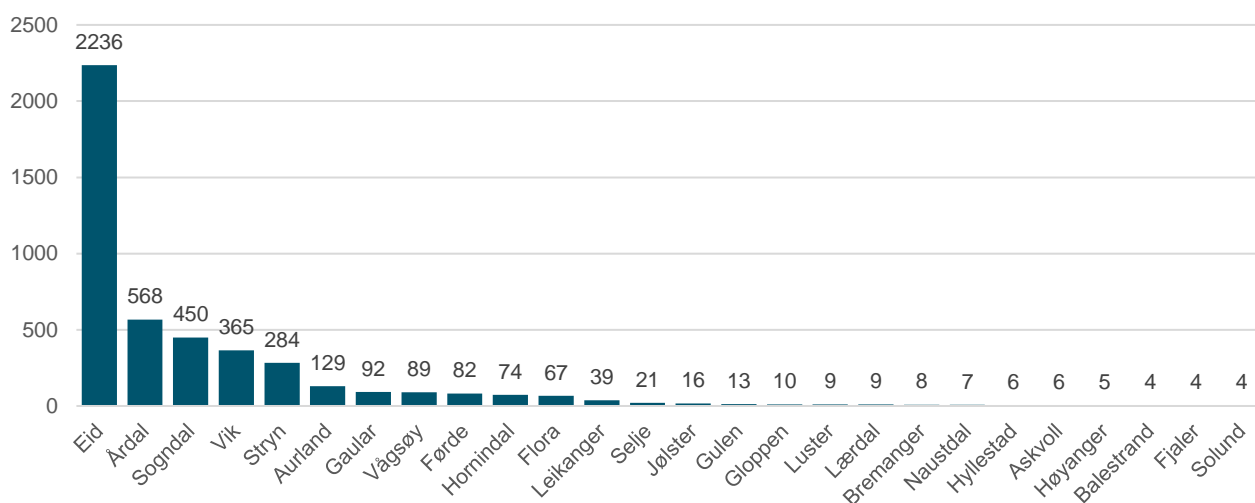
Figur 19: Antall registrerte konserter per 1000 innbyggere hos billettselskapene Ticketmaster, eBillett, TicketCo, Hoopla, Billettportalen, Ringbillett, Tikkio, Aurora og Linticket i Sogn og Fjordane, hele landet og utvalgte fylker i 2016.

Figur 20: Omsetning for registrerte konserter per innbygger hos billettselskapene Billettservice, eBillett, TicketCo, Hoopla, Billettportalen, Ringbillett, Tikkio, Aurora og Linticket i Sogn og Fjordane, hele landet og utvalgte fylker i 2016.

Figur 21: Antall registrerte konsserter per 1000 innbyggere i kommunene i Sogn og Fjordane, samt forventet antall konsserter i 2016. Billettselskapene: Billettservice, eBillett, Billettportalen, TicketCo, Hoopla, Ringbillett, Tikkio, Aurora og Linticket.

Figur 22: Omsetning i Kroner per innbygger knyttet til konsserter registrert hos billettselskapene Billettservice, eBillett, Billettportalen, TicketCo, Hoopla, Ringbillett, Tikkio, Aurora og Linticket i kommunene i Sogn og Fjordane i 2016.

5. Kino

Kino er det kulturtilbudet som størst andel av befolkningen benytter seg av. I følge SSBs kulturbarometer er kino også et tilbud som befolkningen benytter seg av på tvers av sosio-økonomiske skillelinjer. I kinokategorien presenterer vi tall fra bransjeorganisasjonen Film og Kino.

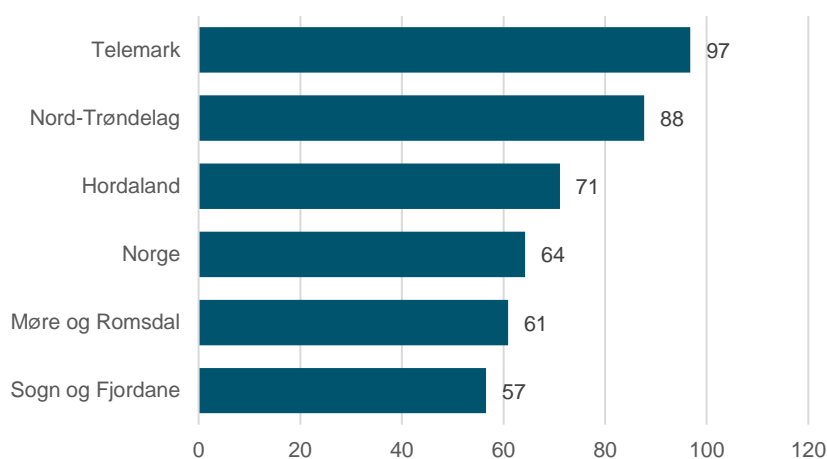
Visninger

Totalt ble det vist 6 240 kinoforestillinger på kinoer i Sogn og Fjordane. Dette utgjør omtrent 57 forestillinger per 1000 innbyggere, noe som er 12 % under landsgjennomsnittet. Antallet forestillinger per innbygger i Sogn og Fjordane har økt med nesten 61 % siden 2008. Totalt i landet har antallet filmfremvisninger økt lite, med vekst fram til 2012, men med nedgang i etterfølgende år. Vi ser særlig at oppgangen har vært i kommuner som har bygd nye kinoer eller kulturhus.

I løpet av 2016 ble det vist 206 ulike filmer fra 22 ulike land. Kinoene i Sogndal, Førde og Flora hadde det største tilbudet, mangfoldet og besøket.

Våre statistiske analyser viser at det er mange strukturelle faktorer som påvirker kinotilbudet i en kommune og at slike faktorer har en høy forklaringsverdi. Et høyt innbyggertall er viktig, et høyt utdanningsnivå, en høy andel besøksnæringer, tilstedeværelsen av en høyskole og kulturhus samt en netto innpendling til kommunen. Generelt kan man altså si at det er store kommuner med sentrumsfunksjoner som har et godt kinotilbud. I tillegg til dette påvirker den kommunale pengebruken på kino tilbudet i en positiv retning.

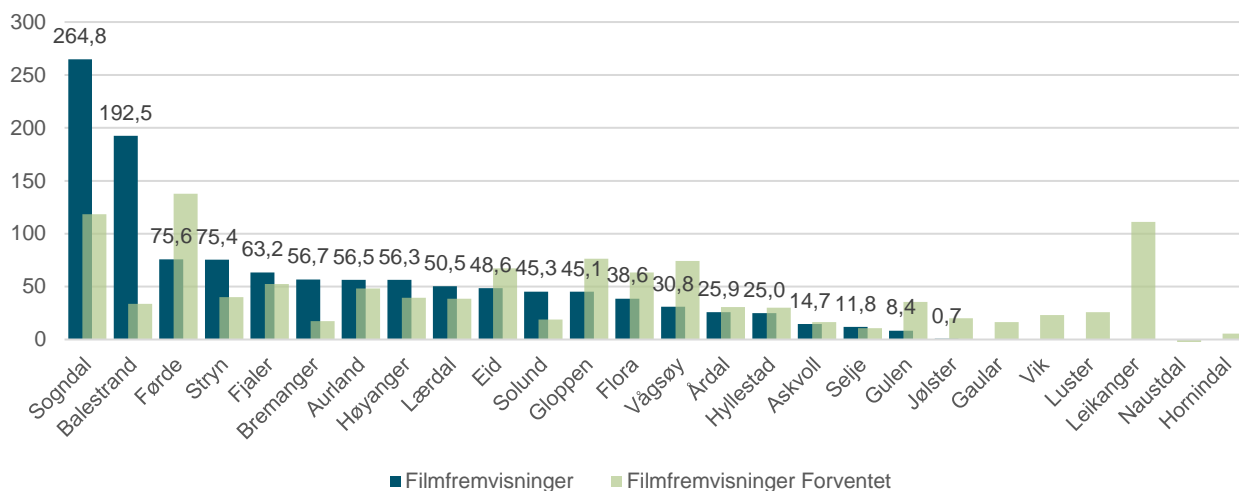
I Sogn og Fjordane har Førde og Sogndal, ifølge vår modell, de beste forutsetningene for et godt kinotilbud. Tilbudet i Førde er lavere enn forventet. Sogndal og Balestrand er imidlertid kommuner som har et mye bedre kinotilbud enn hva forutsetningene skulle tilsi.

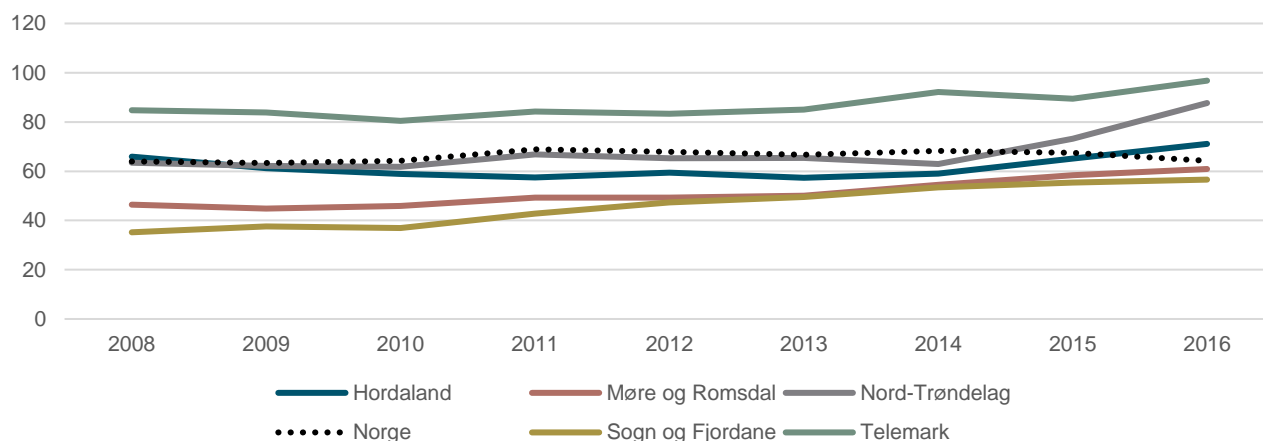
Figur 23: Antall kinoforestillinger per 1000 innbyggere. Sogn og Fjordane, hele landet og utvalgte fylker i 2016.

Tabell 11: Antall forestillinger, titler, besøk og antall land det er vist filmer fra i kommunene i Sogn og Fjordane i 2016.

Kommune	Forestillinger	Titler	Opphavsland	Besøk
Sogndal	2 103	155	19	44 787
Førde	984	129	16	43 849
Flora	463	110	11	22 857
Stryn	544	93	9	14 059
Eid	295	83	8	13 023
Gloppen	261	84	12	9 819
Årdal	139	104	9	9 328
Høyanger	236	78	7	8 760
Vågsøy	186	83	7	6 553
Bremanger	218	79	11	5 401
Fjaler	181	74	7	4 988
Lærdal	109	92	12	4 470
Balestrand	248	78	10	4 008
Aurland	101	53	6	2 236
Askvoll	45	24	3	1 460
Gulen	20	20	4	1 248
Selje	33	23	3	1 107
Hyllestad	36	36	5	882
Solund	36	36	5	872
Jølster	2	2	1	74
Sogn og Fjordane	6 240	206	22	199 781

Figur 24: Antall kinoforestillinger per 1000 innbyggere (blå) sett i forhold til antall statistisk forventede forestillinger per 1000 innbyggere. Kommunene i Sogn og Fjordane i 2016.

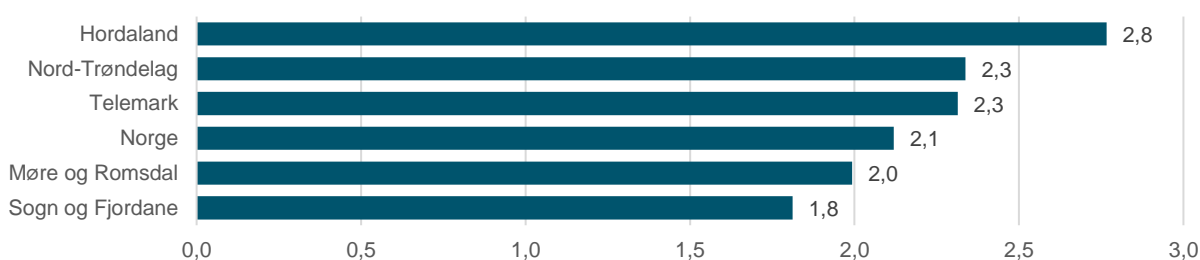
Figur 25: Antall kinoforestillinger per 1000 innbyggere. Sogn og Fjordane, hele landet og utvalgte fylker i perioden 2008-2016.

Besøk

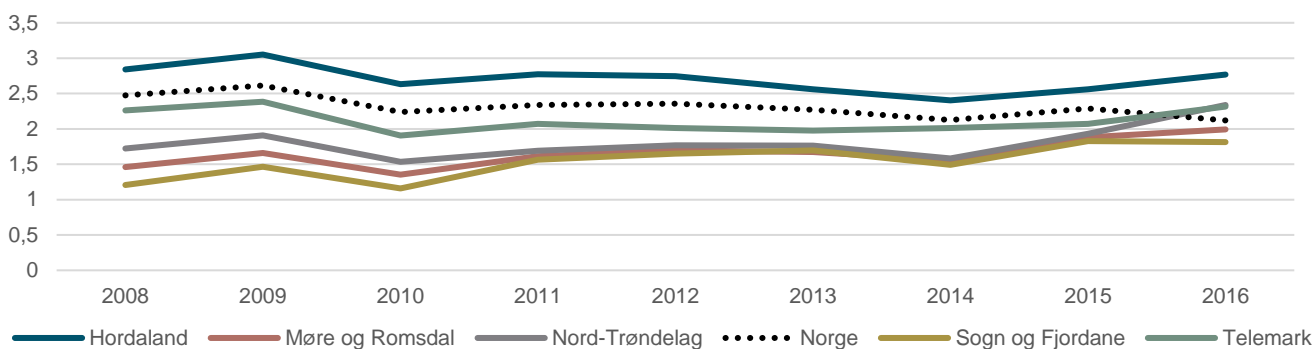
Totalt ble kinoene i Sogn og Fjordane besøkt 199 781 ganger i 2016. Dette gir et besøk på 1,8 per innbygger, noe som er 14,5 % under landsgjennomsnittet og lavere enn i de andre fylkene i utvalget. Kinobesøket i Sogn og Fjordane har økt med 50 % siden 2008.

De 10 filmene med flest besøk i Sogn og Fjordane i 2016 var som følger (besøk i parentes): Snekker Andersen og Julenissen (11 376), Kongens nei (10 959), Istid: På Kollisjonskurs (3D, norsk tale) (10 359), Børning 2 (9 131), Et helt halvt år (7 170), Bridget Jones' Baby: Alle gode ting er tre (5 072), Dyrene i Hakkebakkeskogen (4 816), Birkebeinerne (4 726), Alvin og gjengen: I farta (norsk tale) (4 582) og Rogue One: A Star Wars Story 3D (4 476).

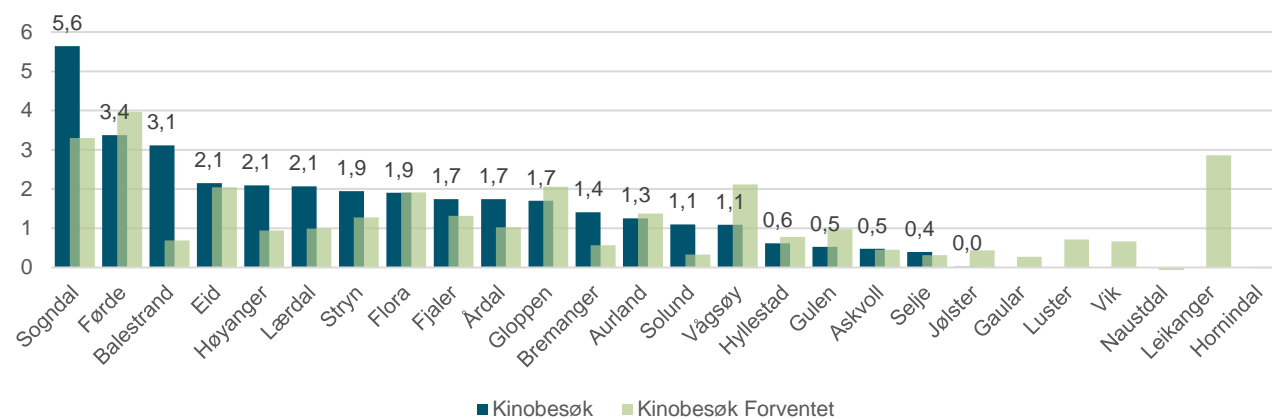
Det kommunevise besøket viser samme tendensene som antall forestillinger. Blant annet har Sogndal og Balestrand et høyere besøk enn forventet. Sogndal er kommunen med klart mest kinobesøk per innbygger av kommunene i Sogn og Fjordane, fulgt av Førde og Balestrand.

Figur 26: Antall kinobesøk per innbyggere i Sogn og Fjordane, hele landet og utvalgte fylker i 2016.

Figur 27: Antall kinobesøk per innbyggere. Sogn og Fjordane, hele landet og utvalgte fylker i perioden 2008-2016.

Figur 28: Antall kinobesøk per innbyggere (blå) sett i forhold til antall statistisk forventede forestillinger per innbyggere. Kommunene i Sogn og Fjordane i 2016.

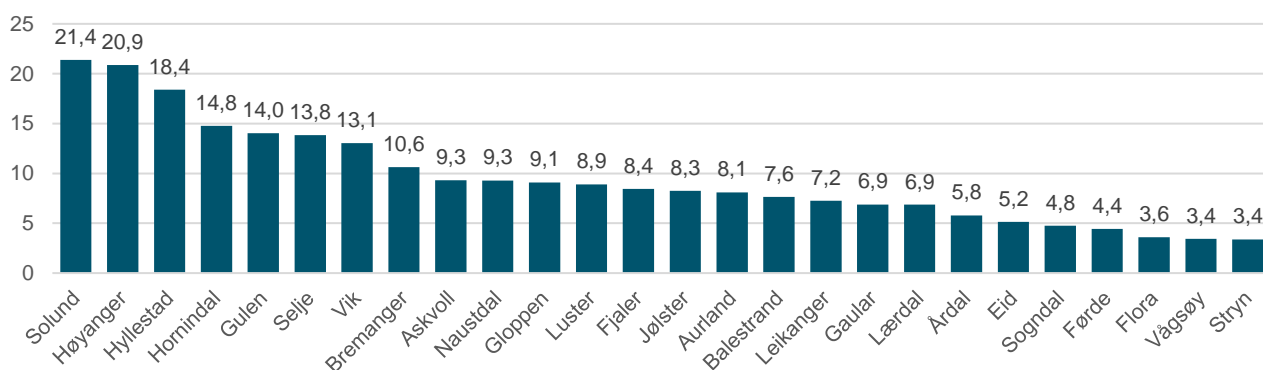
6. Bibliotek

Bibliotek er en lovpålagt tjeneste for kommunene og er en viktig del av både kunnskaps- og kulturpolitikken i Norge. Mange steder er biblioteket det kulturelle senteret i kommunene og fungerer som en viktig møteplass. Her presenterer vi tall hentet fra Folkebibliotekstatistikken til Nasjonalbiblioteket og fra KOSTRA.

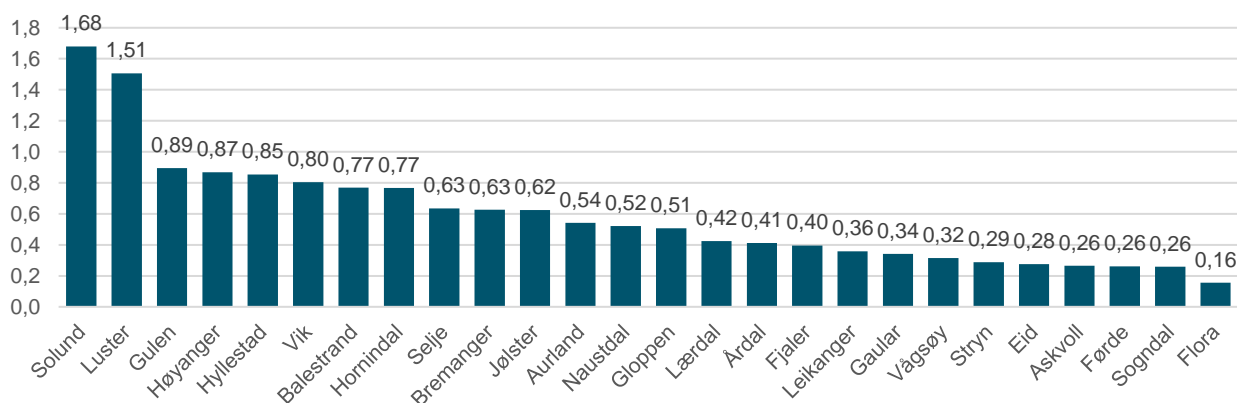
Bokbestand og tilvekst

Bokbestand og tilvekst i bibliotekene forteller noe om tilbudet ved det enkelte bibliotek. Det er likevel problematisk å sammenligne bokbestand og tilvekst på tvers av kommuner med svært ulike innbyggertall. Større kommuner har en større bokbestand totalt, men grunnet stordriftsfordeler trenger ikke bokbestanden per innbygger være så høy for at tilbudet skal være godt. Samtidig er ikke bokbestand noe entydig tegn på kvalitet. En høy bokbestand kan like gjerne skyldes at biblioteket har vært dårlige til å kassere bøker. Bokbestand og tilvekst er av nevnte grunner ikke en av indikatorene i Norsk kulturindeks.

Folkebibliotekene i Sogn og Fjordane har per 1.1.2016 en samlet bokbestand på 821 791 eksemplarer. Hvor mange ulike titler dette utgjør, har vi ikke oversikt over. Bokbestanden ved disse bibliotekene tilsvarer 7,5 bøker per innbygger. Den samlede tilveksten ved folkebiblioteker i Sogn og Fjordane var 51 513 eksemplarer av ulike typer medier. Dette utgjør 0,47 eksemplarer per innbygger, 133 % over landsgjennomsnittet.

Figur 29: Bokbestand per innbygger i kommunene i Sogn og Fjordane i 2016.

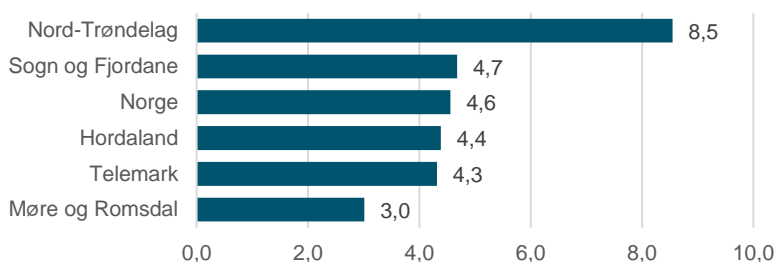

Figur 30: Tilvekst (antall) siste år for alle medier per innbygger i kommunene i Sogn og Fjordane i 2016.

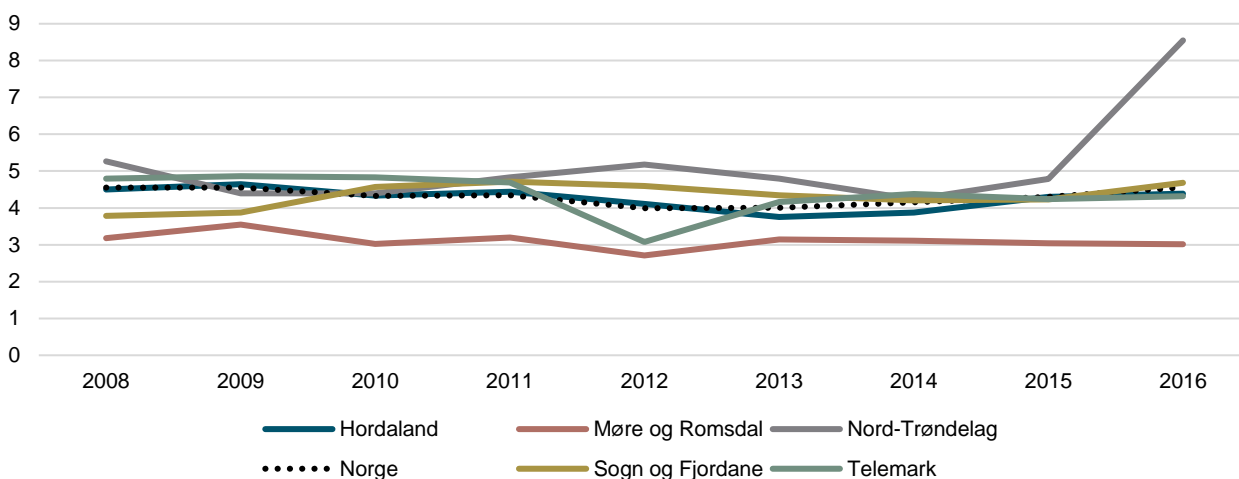
Besøk

Samlet besøk ved folkebibliotekene i Sogn og Fjordane var på omtrent 515 907 i 2016. Dette tilsvarer 4,7 besøk per innbygger, noe som er på linje med landsgjennomsnittet og nest høyest besøksfrekvens blant fylkene i utvalget etter Nord-Trøndelag. Arrangementer på biblioteket i Sogn og Fjordane trakk 13 375 deltagere. Arrangementsbesøket er dermed nesten 16 % lavere enn landsgjennomsnittet.

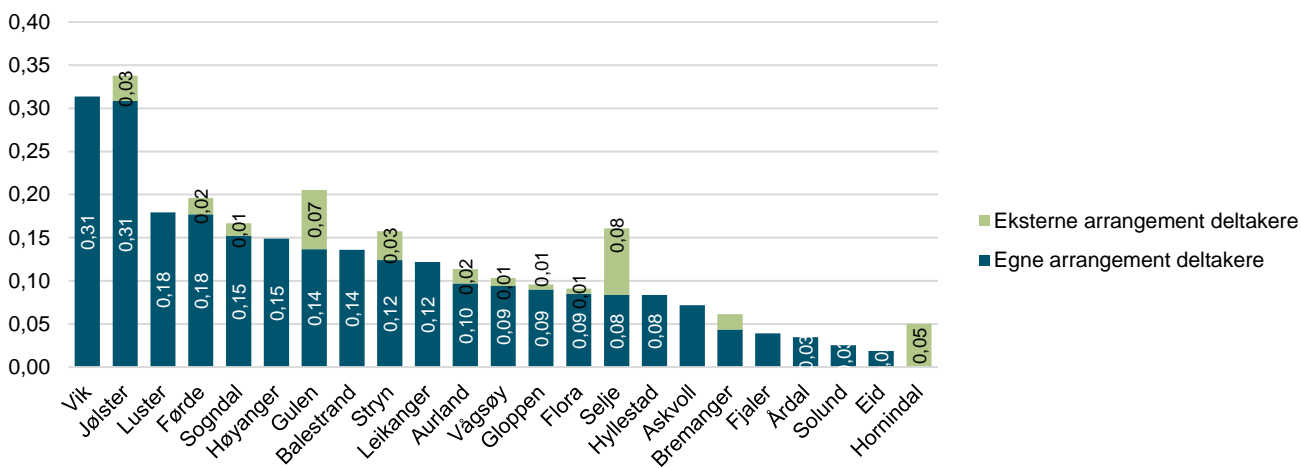
Bibliotekbesøket i Sogn og Fjordane har hatt en nedgang på 24 % fra 2008 til 2016. I 2016 har bibliotekbesøket økt med 11 %. Landet for øvrig hadde også vekst i bibliotekbesøket i 2016, men kun med 6 %.

Figur 31: Bibliotekbesøk i Sogn og Fjordane, hele landet og utvalgte fylker i 2016. Antall besøk per innbygger.

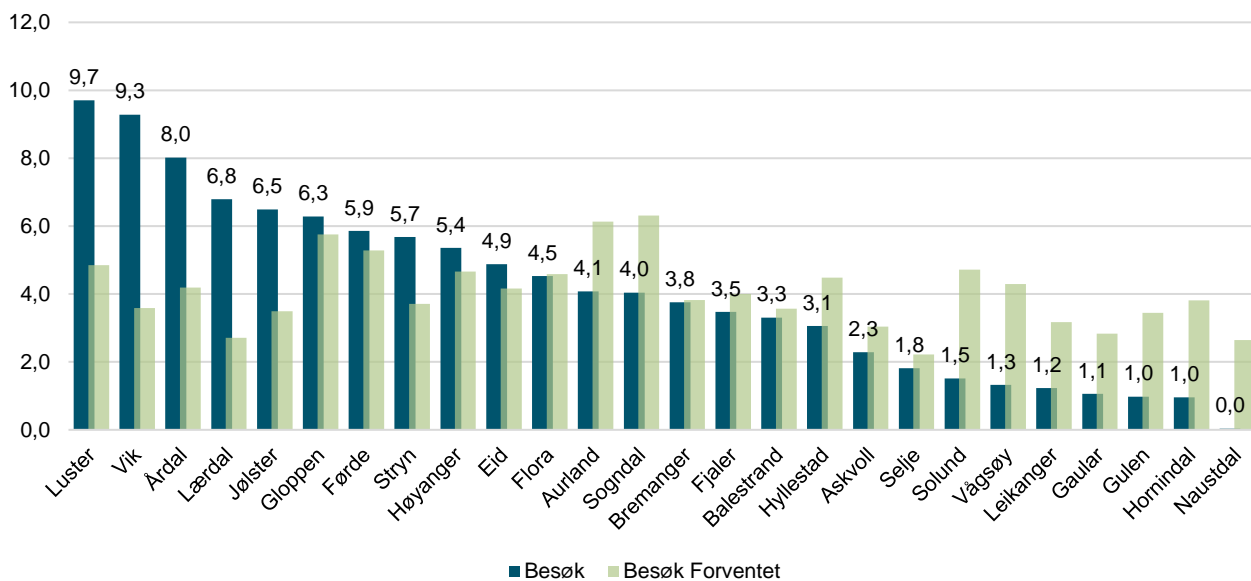

Figur 32: Antall bibliotekbesøk per innbygger. Sogn og Fjordane, hele landet og utvalgte fylker, 2008- 2016.

Figur 33: Deltakere på arrangement i folkebibliotekene i kommunene i Sogn og Fjordane i 2016.

Bibliotekbesøk er høyere i kommuner med kulturhus og høyskole, i kommuner med høyt utdanningsnivå og med en høy andel arbeidsplasser i besøksnæringer. I tillegg har kommunale utgifter til bibliotek stor betydning for tilbudet og dermed for besøket. De beste strukturelle forutsetningene for et godt besøk finner vi i Sogndal, Aurland, Gloppen og Førde. 10 av de 26 kommuner i Sogn og Fjordane innfrir forventningene når det gjelder bibliotekbesøk i 2016.

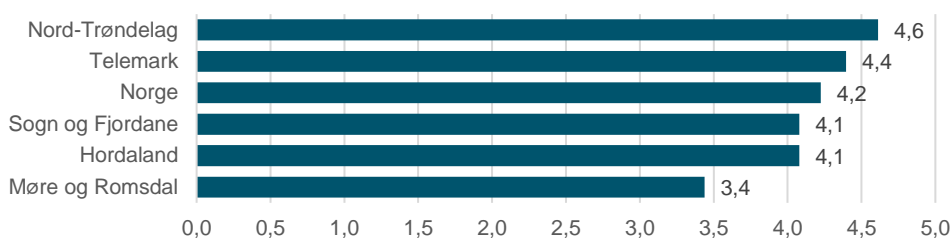

Figur 34: Bibliotekbesøk (blå) sett i forhold til statistisk forventning (grønn) i kommunene i Sogn og Fjordane i 2016. Antall besøk per innbygger.

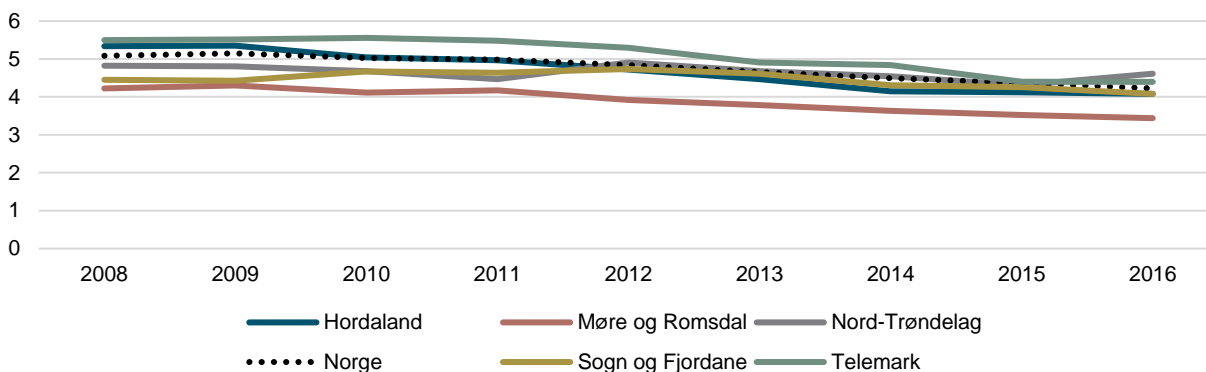
Utlån

Det totale utlånet for alle medier i Sogn og Fjordane var 449 830 i 2016. Voksenlitteratur utgjorde 150 801 utlån, mens barnlitteratur utgjorde 207 194 utlån. De resterende utlånene var andre medier, som dvd-er, cd-er osv. Deler vi dette på antall innbyggere, finner vi at det ble lånt ut 4,1 eksemplarer per innbygger. Dette er kun 3 % under landsgjennomsnittet, men nest lavest blant fylkene i utvalget.

Sogn og Fjordane har hatt en negativ utvikling i utlånet. Det har sunket med 8 % siden 2008. På landsbasis har utlånet sunket med 17 %. Alle fylker i utvalget har hatt nedgang i utlån.

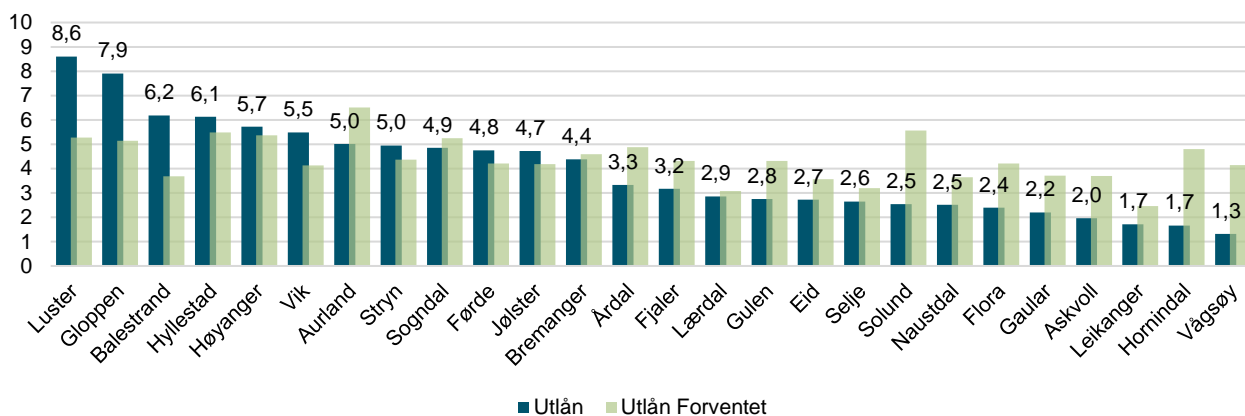

Figur 35: Utlån i folkebibliotekene i 2016 i Sogn og Fjordane, hele landet og utvalgte fylker. Antall utlån per innbygger.

Figur 36: Antall utlån alle medier per innbygger. Sogn og Fjordane, hele landet og utvalgte fylker i perioden 2008-2016.

Utlån i en kommune påvirkes først og fremst av kommunens utgifter til bibliotek samt andelen ansatte i besøkneringer. Av kommunene i Sogn og Fjordane har 9 av de 26 kommunene et utlån som innfrir forventningene.

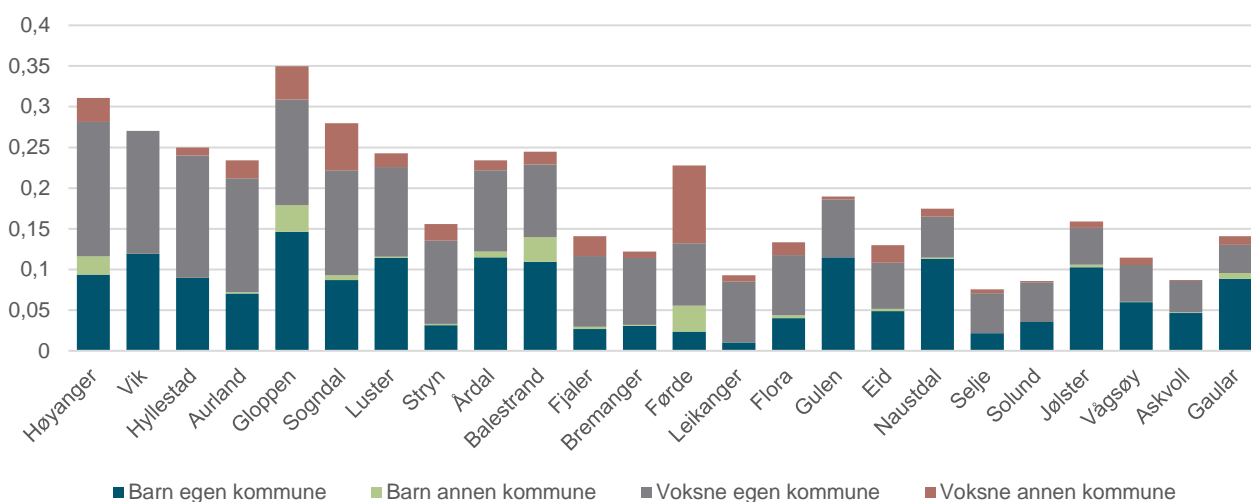

Figur 37: Utlån i folkebibliotekene i 2016 (blå) sett i forhold til statistisk forventning (grønn) i kommunene i Sogn og Fjordane. Antall utlån per innbygger.

Aktive lånerne

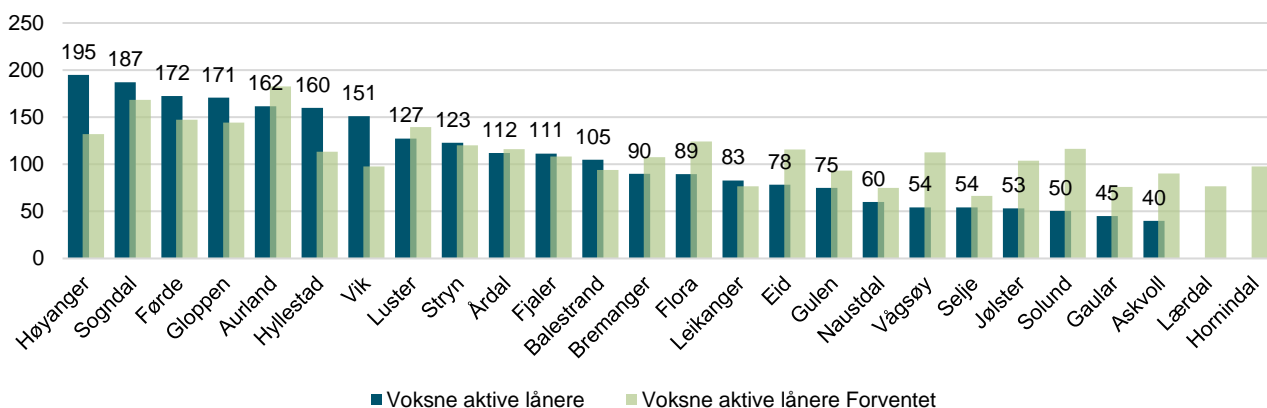
Oversikten over aktive lånerne viser hvor mange personer i hver kommune som låner bøker på biblioteket i kommunen minst en gang i året. Siden disse tallene er registrert kommunevis, og personer kan være registrert som aktive lånerne i flere kommuner, kan ikke disse tallene aggregeres til fylkesnivå. Vi vil her derfor kun presentere tall for kommunene i Sogn og Fjordane.

Fordelingen mellom barn og voksne samt egen og annen kommune forteller oss litt om profilen og attraktiviteten til biblioteket. Enkelte kommuner driver såkalte kombinasjonsbibliotek der folkebibliotek og skolebibliotek er slått sammen. Her registreres alle utlån til elever, noe som ikke gjøres i kommuner der disse funksjonene er adskilte. Slike bibliotek kjennetegnes i statistikken ved at en stor andel av de aktive lånerne ofte er barn. Videre er det også interessant å se hvilke kommuner som evner å tiltrekke lånerne fra andre kommuner.

Figur 38: Aktive lånerne per innbyggere i kommunene i Sogn og Fjordane i 2016.

En høy andel aktive lånerne finner vi i store, sentrale kommuner med kulturhus. I tillegg har kommunale utgifter til bibliotek, samt utdanningsnivå og antall ansatte i besøksnæringer en stor betydning for antallet aktive lånerne. I figuren nedenfor viser vi en oversikt over voksne aktive lånerne. Dette er en indikator som er inkludert i Norsk kulturindeks for å justere ned det høye utlånet ved kombinasjonsbibliotekene. Vi ser her at 10 av de 26 kommuner markerer seg positivt, mens flere av de andre kommunene har et lavere antall aktive lånerne enn hva man kan forvente.

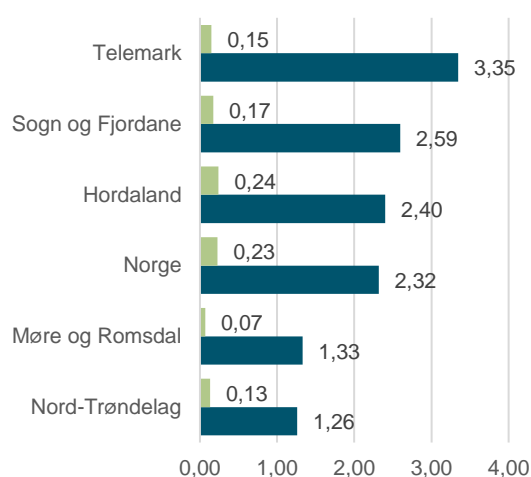

Figur 39: Voksne aktive lånerne per 1000 innbyggere (blå) sett i forhold til statistisk forventning (grønn) i kommunene i Sogn og Fjordane i 2016.

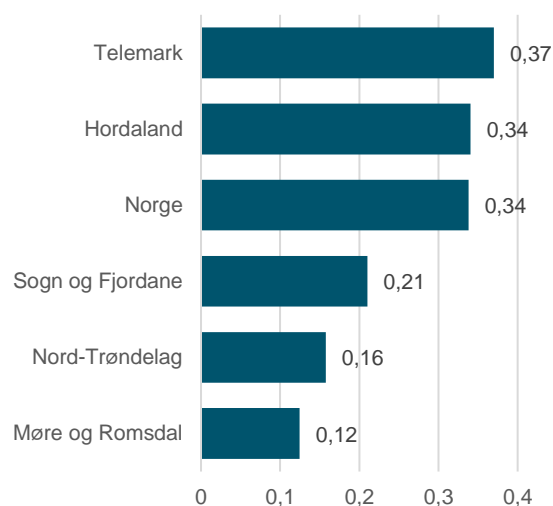
7. Scenekunst

Scenekunst er i mange land primært et tilbud man finner i byene. I Norge har vi gjennom Riksteateret og regionteatrene hatt et utbygd, desentralisert scenekunsttilbud i mange år. Opplysningene om teater- og operaforestillinger og publikum er hentet fra medlemsteatrene i Norsk Teater- og Orkesterforening (NTO). Opplysningene om danseforestillinger er hentet fra Danseinformasjonen.no. Private teatre og frie scenekunstgrupper er ikke inkludert i oversikten, men flere av disse forestillingene er inkludert i oversikten over DKS-forestillinger.

Teatrene som rapporterer inn tall til NTO hadde i 2016 registrert 286 teater- og operaforestillinger og 19 danseforestillinger i Sogn og Fjordane. Dette gir 2,6 teater- og operaforestillinger per 1000 innbyggere, noe som er 12 % over landsgjennomsnittet. Danseforestillingene, som det var 0,17 av per 1000 innbyggere, er 24 % under landsgjennomsnittet. Besøket på teater- og operaforestillinger var totalt 23 176. Dette tilsvarer 0,21 besøk per innbygger i kommunen, noe som 38 % under landsgjennomsnittet. Teaterforestillingene vi har registrert fra Sogn og Fjordane er presentert av følgende teater: Sogn og Fjordane Teater (263) og Riksteatret (23).

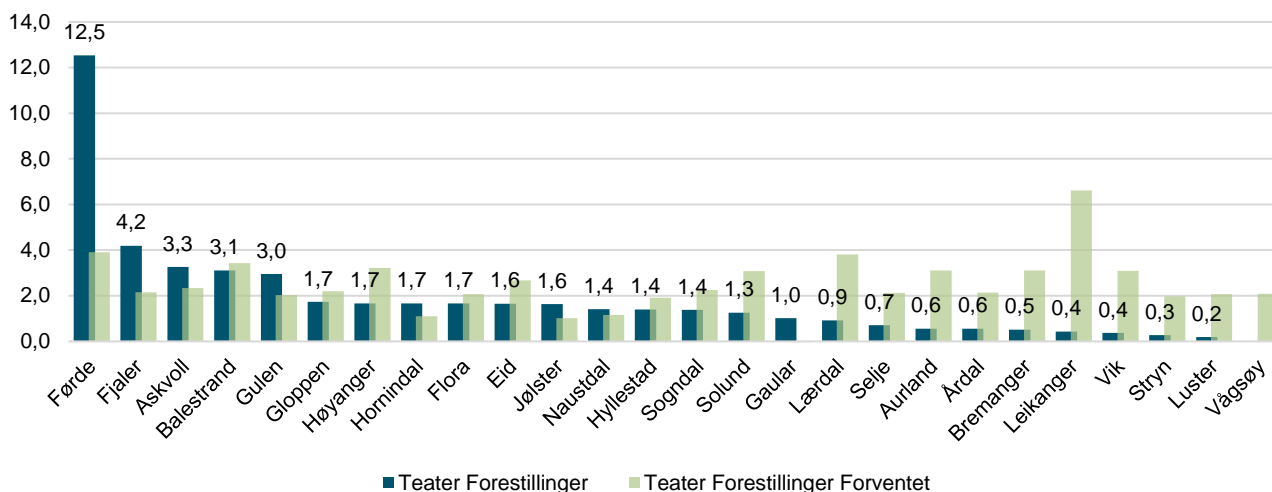
Figur 40: Antall danseforestillinger (grønn) og operaforestillinger per 1000 innbyggere (blå) i Sogn og Fjordane, hele landet og utvalgte fylker i 2016.

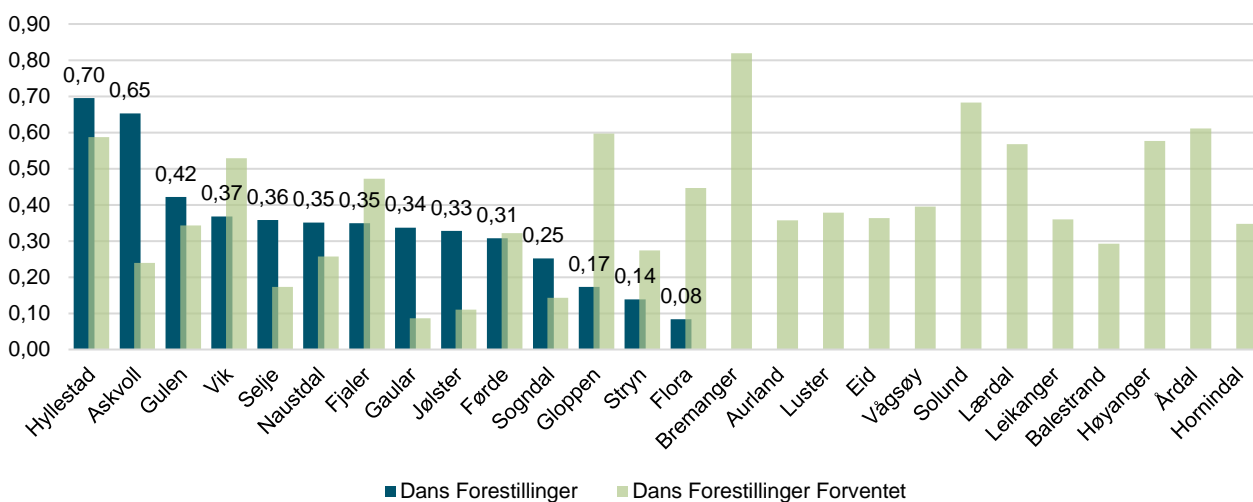
Figur 41: Besøk på teater- og operaforestillinger per innbygger i Sogn og Fjordane, hele landet og utvalgte fylker i 2016.

De statistiske analysene forteller oss at en god scenekunstkommune er en kommune med følgende strukturelle trekk: høye kommunale kulturutgifter, høyt utdanningsnivå, høyskole og kulturhus, men en lav andel besøksnæringer.

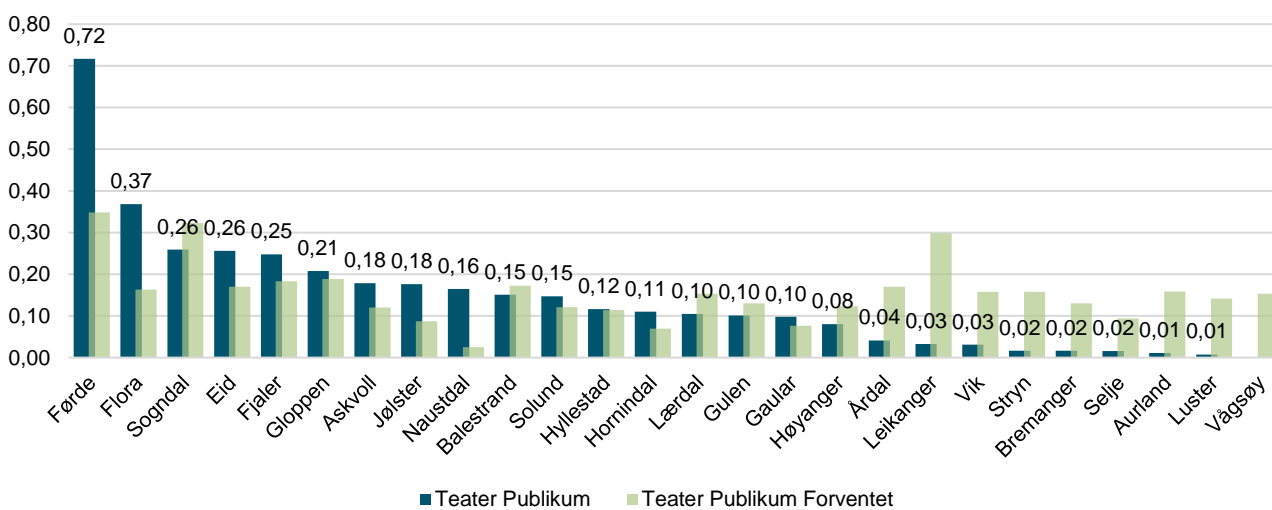
Av figurene på neste side ser vi at de fleste kommunene i Sogn og Fjordane har registrerte teater- og operaforestillinger og teaterbesøk. Førde er kommunen med flest teaterforestillinger per innbygger og også det største teaterbesøket i fylket i 2016, mens Hyllestad og Askvoll hadde forholdsvis mange danseforestillinger.

Figur 42: Antall teater- og operaforestillinger per 1000 innbyggere (blå) sett i forhold til statistisk forventning (grønn) for kommunene i Sogn og Fjordane i 2016.

Figur 43: Antall danseforestillinger per 1000 innbyggere (blå) sett i forhold til statistisk forventning (grønn) for kommunene i Sogn og Fjordane i 2016.

Figur 44: Antall teater- og operabesøk per innbygger (blå) sett i forhold til statistisk forventning (grønn) for kommunene i Sogn og Fjordane i 2016.

8. Kultur for barn og unge

Kulturskolen og Den kulturelle skolesekken (DKS) er de viktigste tiltakene for kulturtilbud til barn og unge. Vi presenterer derfor disse tallene samlet under en kategori.

Kulturskolen

I Sogn og Fjordane går 3 309 barn i kulturskolen. Dette utgjør en elevandel på 0,23 per barn i grunnskolealder (6-15 år), noe som er 49 % over landsgjennomsnittet.

Utviklingen viser at andelen barn i kulturskolen har gått ned med 7 % siden 2008 i Sogn og Fjordane. Mellom 2008 og 2013 har utviklingen imidlertid vært positiv tilsvarende en vekst på omtrent 30 %. Det er i 2014 at nedgangen har vært sterkest.

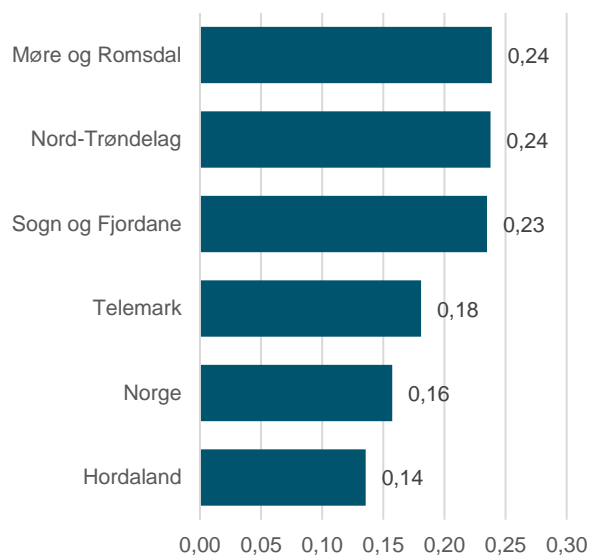
Kulturskoletilbud kan romme så mangt. Alt fra enkeltoppfølging av elever til store prosjektkor som samles over en kort periode. Ved siden av dekningsgrad vil derfor årstimer være en god indikator for kulturskoletilbudet i kommunene. Kulturskolene i Sogn og Fjordane tilbøy 2,99 årstimer per barn i grunnskolealder i 2016. Antallet årstimer per barn er 52 % over landsgjennomsnittet.

Dersom vi studerer antall timer undervisning per elev, finner vi at elever i Sogn og Fjordane i snitt får 13 timer undervisning i året. Dette er på linje med landsgjennomsnittet.

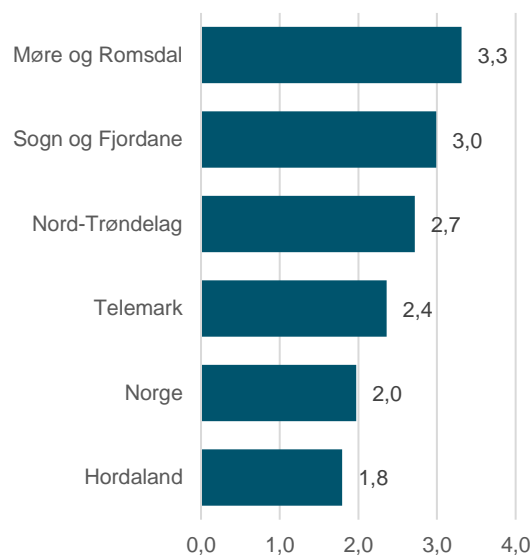
87 % av undervisningstiden ble benyttet til musikkundervisning, mens 5 % ble benyttet til dans og 7 % til visuelle kunsthøgskole. 1 % ble benyttet til teater. Ellers i landet finner vi et bedre tilbud når det gjelder teater.

Når vi studerer kommunenivået, er det 20 kommuner i Sogn og Fjordane som har en høyere kulturskoledeltagelse enn landsgjennomsnittet. Den høyeste kulturskoledeltagelse har Balestrand.

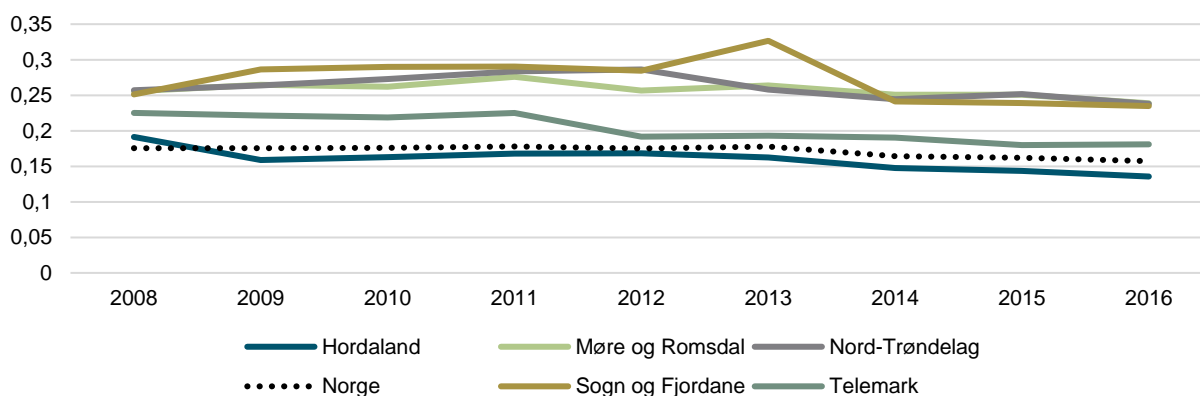
I 2016 er andelen barn i grunnskolealder som står på venteliste i kulturskolene i Sogn og Fjordane på omtrent 3,6 %. Det er litt høyere enn på landsbasis, i Nord-Trøndelag og i Telemark, men lavere enn i Hordaland og Møre og Romsdal. Av kommunene i Sogn og Fjordane er det Bremanger som har den høyeste andelen barn på venteliste.

Figur 45: Antall elever som går i kulturskole per barn i grunnskolealder (6-15) i Sogn og Fjordane, hele landet og utvalgte fylker i 2016.

Figur 46: Årstimer i kulturskole per barn i grunnskolealder (6-15) i Sogn og Fjordane, hele landet og utvalgte fylker i 2016.

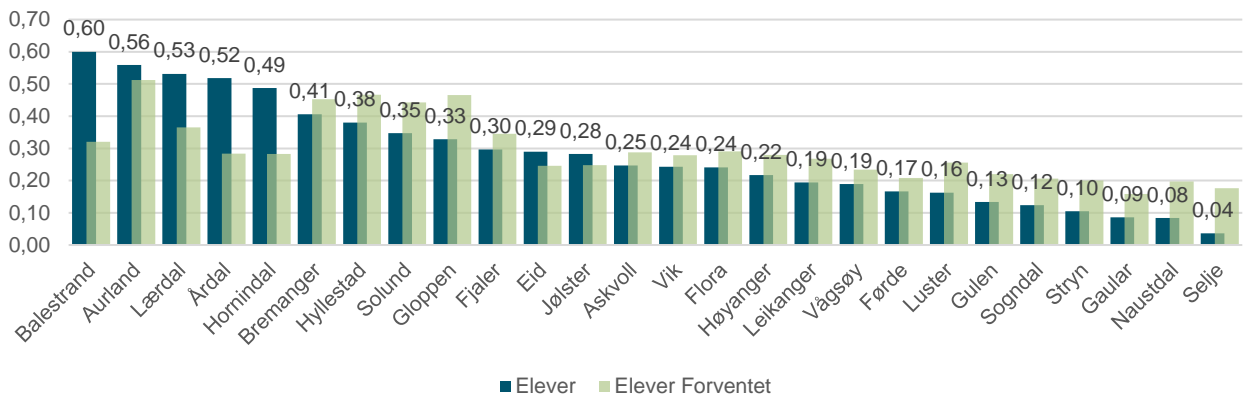
Figur 47: Antall elever fra kommunen som går i kulturskole per barn i grunnskolealder (6-15) Sogn og Fjordane, hele landet og utvalgte fylker i perioden 2008-2016.

Tabell 12: Totalt antall årstimer fordelt på ulike sjangere i Sogn og Fjordane, hele landet og utvalgte fylker i 2016.

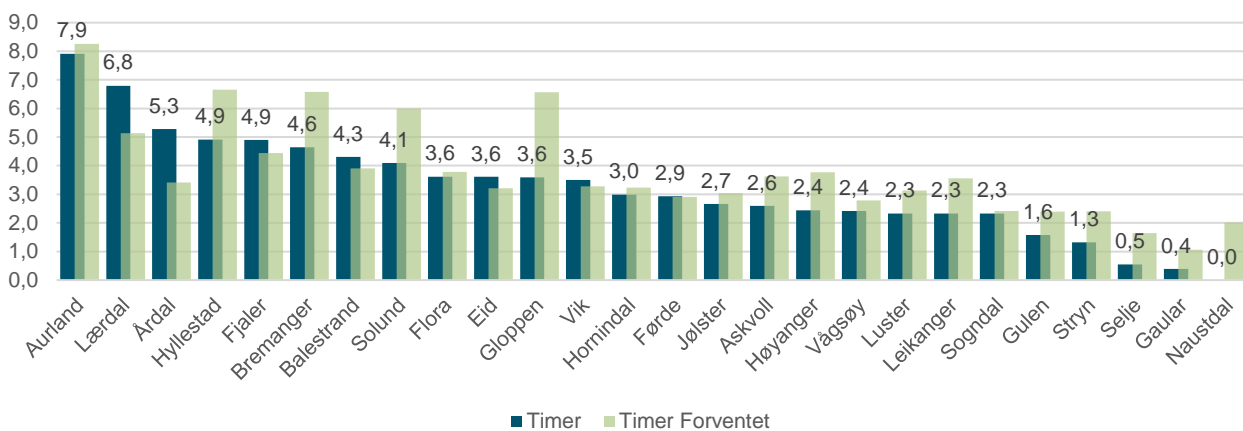
Sted	Dans	Teater	Musikkundervisning	Visuelle kunstfag	Andre kunst- og kulturuttrykk	Timer
Norge	82 391	55 220	1 020 789	63 011	27 594	1 249 005
Hordaland	7 833	4 639	95 505	5 172	1 102	114 251
Møre og Romsdal	10 103	5 225	88 994	3 896	603	108 821
Telemark	3 528	1 203	40 201	2 182	222	47 336
Nord-Trøndelag	5 329	917	38 068	1 754	433	46 501
Sogn og Fjordane	2 198	361	36 536	2 934	114	42 143

Tabell 13: Andel barn i grunnskolealder som står på venteliste i kulturskolene i Sogn og Fjordane, hele landet og utvalgte fylker, av antall barn i alderen 6-15 år. I 2016. Kilde: GSI/Kostra

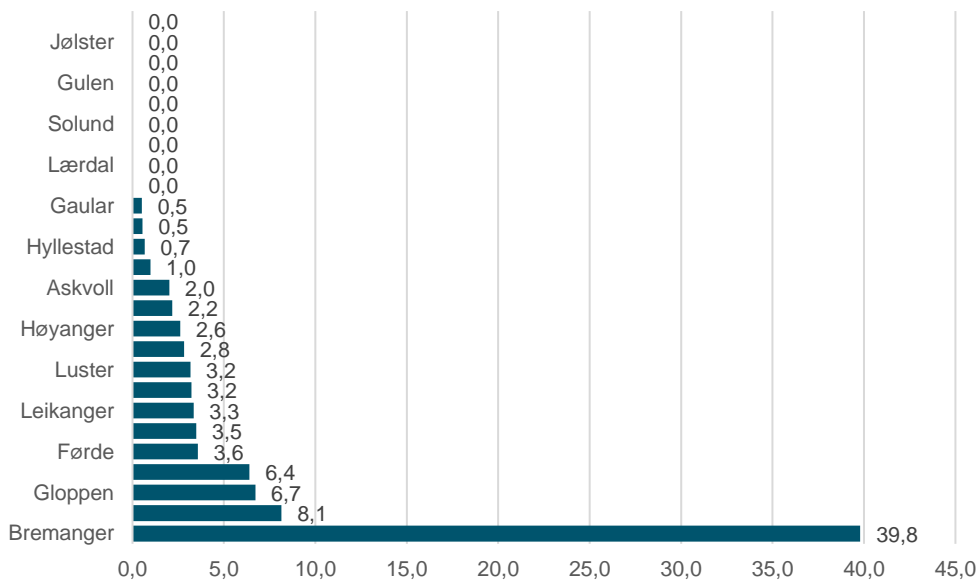
Sted	Andel barn på venteliste
Hordaland	4,3
Møre og Romsdal	4,1
Sogn og Fjordane	3,6
Norge	3,3
Nord-Trøndelag	3,2
Telemark	2,8

Figur 48: Antall elever fra kommunen som går i kulturskole per barn i grunnskolealder (6-15) (blå) sett i forhold til statistisk forventning (grønn). Kommunene i Sogn og Fjordane i 2016.

Figur 49: Årstimer i kulturskolen per barn i grunnskolealder (6-15 år) (blå) sett i forhold til statistisk forventning (grønn) i kommunene i Sogn og Fjordane i 2016.

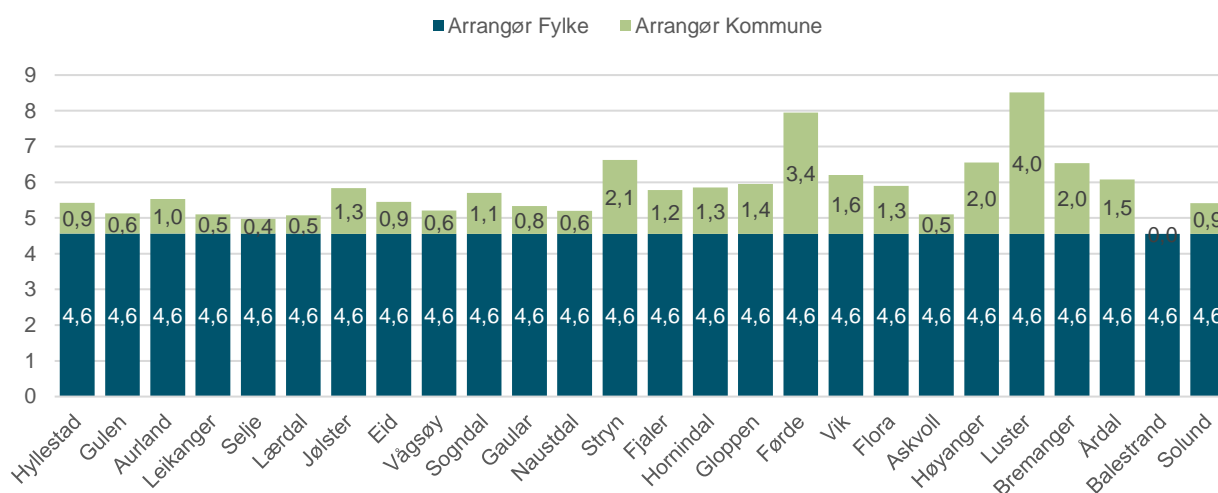
Figur 50: Andel barn i grunnskolealder som står på venteliste i kommunenes kulturskoler i Sogn og Fjordane, av antall barn i alderen 6-15 år. I 2016. Kilde: GSI/Kostra

Den kulturelle skolesekken

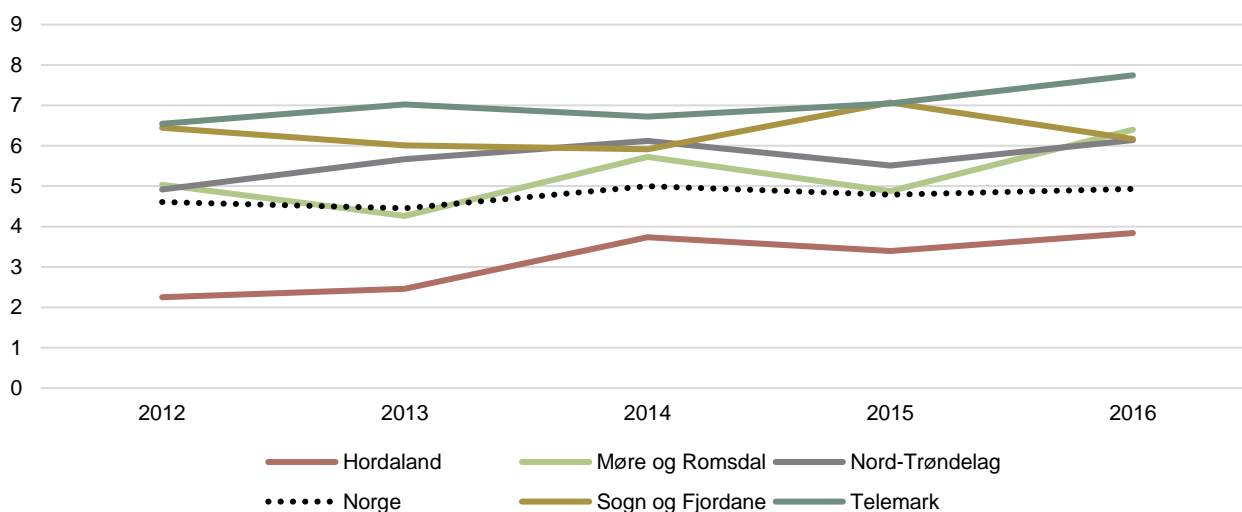
Siden DKS-forestillinger er obligatoriske for elevene, kan man regne med at publikumsoppslutningen er direkte avledet av tilbudet. Det totale besøket på DKS-forestillinger i grunnskolen i Sogn og Fjordane var 86 959 i 2016. Besøkene fordeler seg som følgende på ulike sjangre (totalt besøk i parentes): scenekunst (18 974), film (9 429), kulturarv (4 230), litteratur (11 658), kunstarter i samspill (3 077), musikk (31 392), visuell kunst (5 316) og annet (2 881). Det totale besøket tilsvarer 6,2 besøk per barn i grunnskolealder (6-15), 2,5 % over landsgjennomsnittet. I disse tallene inngår både kommunale og fylkeskommunale tilbud samt tilbud til både grunnskole og VGS. Siden vi deler besøket på antall barn i grunnskolealder (6-15), vil det reelle antall forestillinger per barn være noe lavere.

DKS-besøket har økt i Sogn og Fjordane fram til 2015, mens besøket i 2016 var litt lavere enn året før. I resten av landet har DKS-besøket vært stabilt. Men tilbudet og deltagelsen i Sogn og Fjordane har hele veien ligget over landsgjennomsnittet.

De statistiske analysene har svært lav forklaringskraft i DKS-kategorien. Grunnlaget for å regne ut forventningsverdier er så tynt at vi ikke viser dette i denne kategorien.

Figur 51: Antall besøk på DKS-forestillinger per barn i grunnskolealder (6-15 år), fordelt på ulike sjangere, i kommunene i Sogn og Fjordane i 2016.

Figur 52: Antall besøk på DKS-forestillinger per barn i grunnskolealder (6-15 år) i kommunene i Sogn og Fjordane i perioden 2012-2016.

9. Sentrale tildelinger

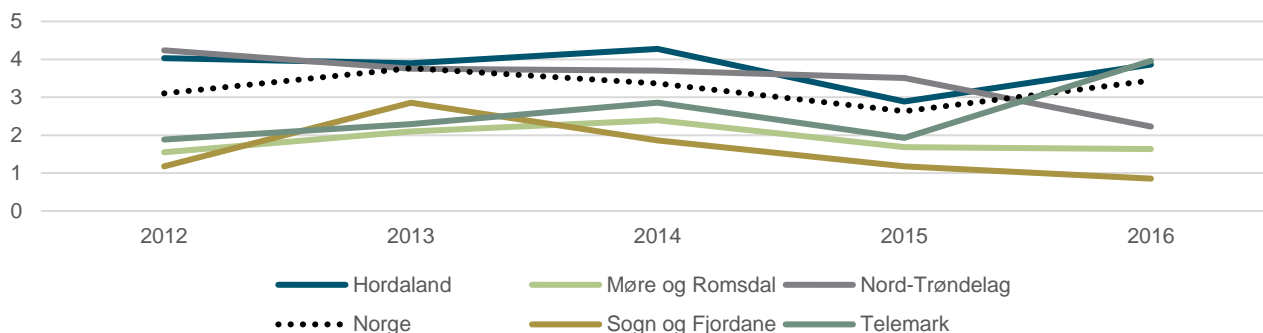
Støtte til kunst og kultur forteller oss noe om aktiviteten i de kommunene som mottar støtte. Vi har her valgt tilskuddsordninger med ulikt nedslagsfelt: Frifond, tildelinger fra Riksantikvaren og Norsk kulturminnefond samt tildelinger fra Norsk kulturråd og tildelinger over statsbudsjettet til stedbunden aktivitet.

Frifond

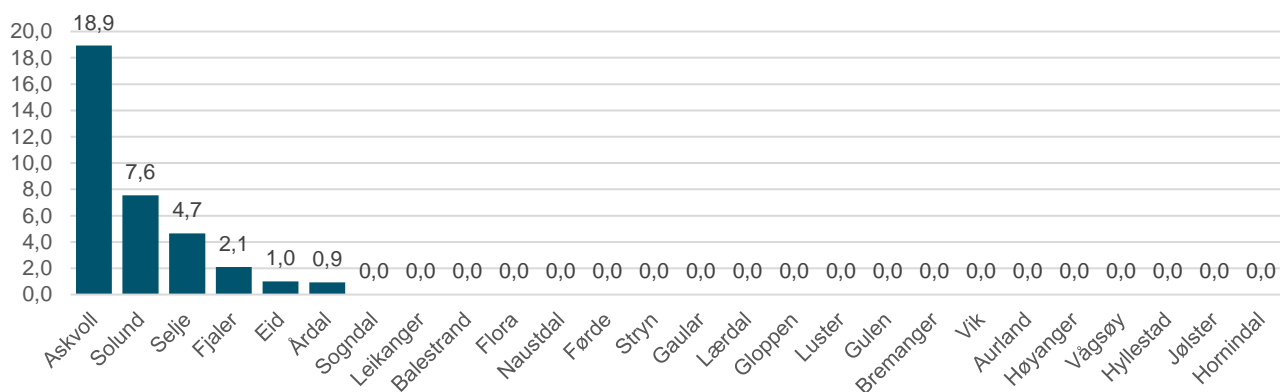
Frifond er en støtteordning opprettet av Stortinget for å bedre de økonomiske rammebetingelsene for frivillig kulturaktivitet i lokalsamfunnet. Midlene tildeles etter søknad, beløpene er ofte små, men mange aktører får støtte. I denne oversikten er kun støtte til musikk og teater inkludert.

Totalt ble det delt ut rett i overkant av 94 000 kroner i Frifondstøtte til aktører i Sogn og Fjordane i 2016. Dette utgjør 0,85 kroner per innbygger og er 75 % under landsgjennomsnittet. I perioden 2012 til 2016 har det vært en økning i tildelingene på 11 % i hele landet. I Sogn og Fjordane har det vært en nedgang på 28 %.

Den statistiske modellen har relativt lav forklaringskraft i kategorien sentrale tildelinger. Grunnlaget for å regne ut forventningsverdier er så tynt at vi ikke viser dette i denne kategorien. Forklaringsmodellen forteller oss likevel at en kommune der mange aktører mottar store statlige tildelinger er en kommune med følgende strukturelle trekk: små kommuner (få innbyggere), høyt utdanningsnivå, høye kommunale kulturutgifter og en lav andel besøksnæringer.

Figur 53: Tildelinger fra Frifond musikk og Frifond teater, 2012-2016. Sogn og Fjordane, hele landet og utvalgte fylker. Kroner per innbygger.

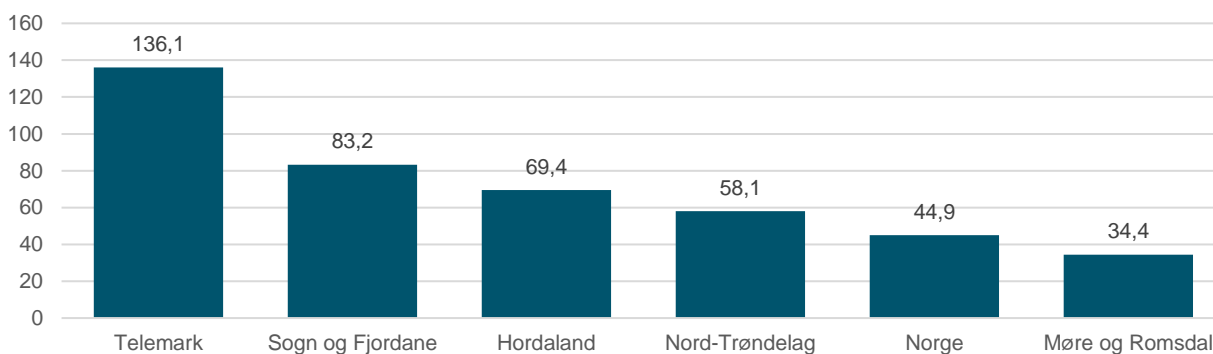
Figur 54: Tildelinger fra Frifond musikk og Frifond teater til kommunene i Sogn og Fjordane i 2016. Kroner per innbygger.

Riksantikvaren

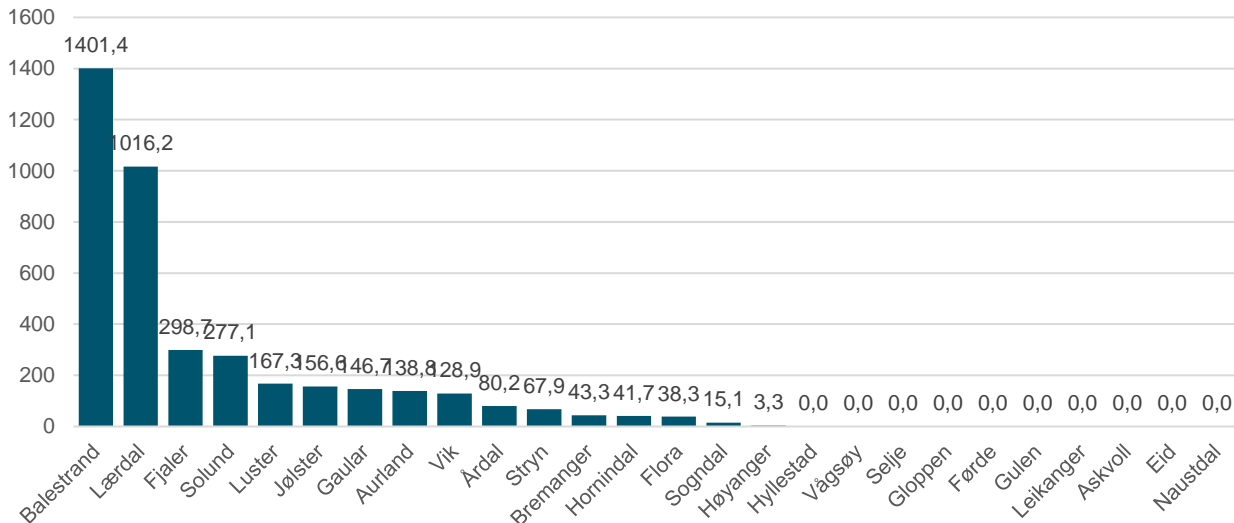
Tildelinger fra Riksantikvaren inkluderer tekniske/industrielle kulturminner, tildelinger fra Norsk kulturminnefond samt tilskudd til istandsetting som forvaltes av fylkeskommunene.

Fra Riksantikvaren ble det totalt delt ut rundt 9,2 millioner kroner til ulike tiltak i Sogn og Fjordane i 2016. Dette utgjør 83 kroner per innbygger og er 85 % over landsgjennomsnittet.

De største tildelingene gikk i 2016 til (summer i tusen i parentes): Kvamme Nedre, hovedbygning (1570), Heimdalstrand, Sommarvilla (1500), DALE - Vonens hus, Vonens Hus hovedbygning (600), Ulvikbui (420), driftsbygning Natvik gard, skifertak (400), Løe i Sande sentrum (350), Ormelid, Stabburet (270), Naust Solvorn (240), Lordabygningen (225), Smedtunstova (200), Storebua og Brenneriet, Hovdevåg (200), Grindløe Årdalsbakken (190) og Lensmannsgarden Tingvoll, Hovedhus (180).

Figur 55: Tildelinger fra Riksantikvaren til ulike tiltak i Sogn og Fjordane, hele landet og utvalgte fylker i 2016. Kroner per innbygger.

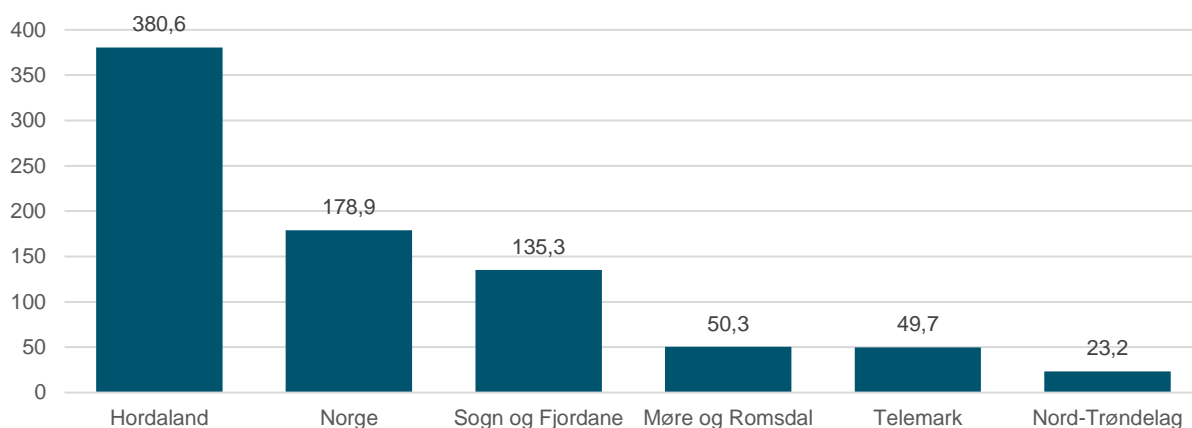
Figur 56: Tildelinger fra Riksantikvaren til ulike tiltak i kommunene i Sogn og Fjordane i 2016. Kroner per innbygger.

Tildelinger over kulturbudsjettet og tildelinger fra Norsk kulturråd

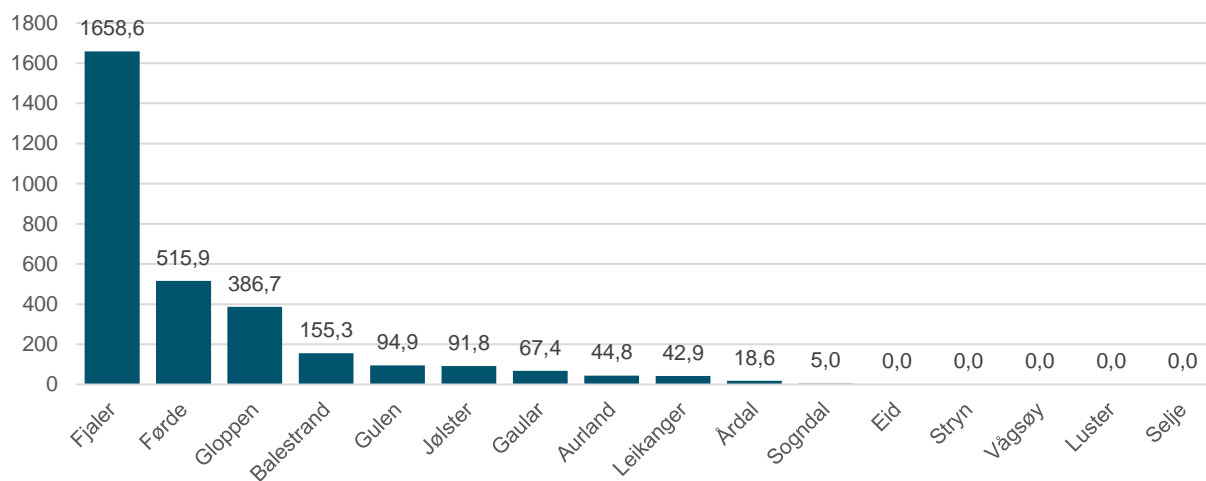
Fra Statsbudsjettet til Kulturdepartementet i 2016 og fra Norsk kulturråd sine tildelinger i 2016 har vi plukket ut de tildelingene som gis til stedsspesifikke tiltak. Dette kan være festivaler, konserter, og ulike framvisninger som er lokalisert i en kommune. Produksjonsstøtte til forfattere og artister er holdt utenfor, da det primært er forlag eller plateselskap som mottar slik støtte. Deres adresse er ofte et helt annet sted enn der utøveren virker. Tilskudd til museer og teater er også utelukket da disse jobber regionalt og samtidig er skilt ut som egne kategorier.

I 2016 ble det delt ut 14,92 millioner kroner i stedsspesifikke tildelinger til Sogn og Fjordane. Dette utgjør 135 kroner per innbygger og er 24 % under landsgjennomsnittet.

Fra Norsk kulturråd fikk følgende tiltak mest i støtte i 2016 (tall i tusen): Førde Internasjonale Folkemusikkfestival 2017 (6682), Knutepunktfestival Norsk Countrytreff (1786), Gloppen musikkfest (300), Utkant 2017 (225), Operafestivalen Mimi goes glamping 2016 - 2018 (200), Balejazz 2017 (200), Målrock 2017 (100) og Sunniva - musikk til danseframvisning (100).

Figur 57: Stedsspesifikke tildelinger fra Kulturdepartementet og Norsk kulturråd til aktører i Sogn og Fjordane, hele landet og utvalgte fylker i 2016. Kroner per innbygger.

Figur 58: Stedsspesifikke tildelinger fra Kulturdepartementet og Norsk kulturråd til aktører i kommunene i Sogn og Fjordane i 2016. Kroner per innbygger.

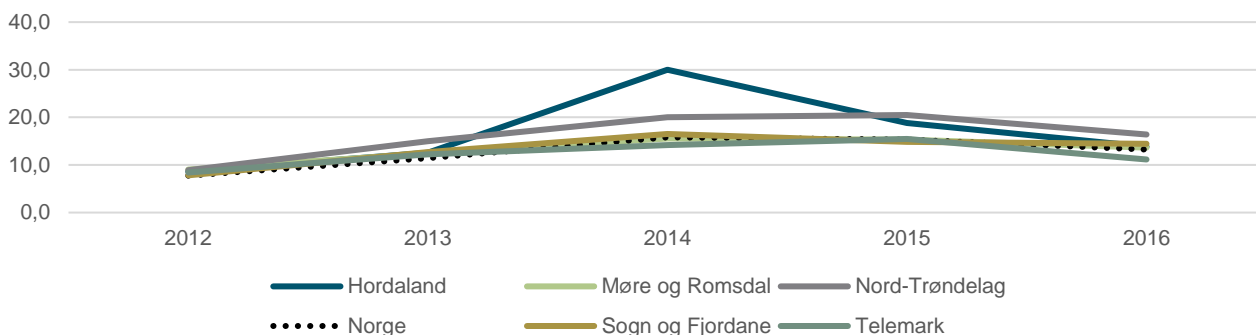
10. Frivillighet

Frivillighet er svært viktig for det lokale kulturlivet. I denne kategorien presenterer vi aktivitetstall basert på kompensasjon av merverdiavgift for frivillige organisasjoner, samt medlemstall for fem kulturaktiviteter med et stort samlet medlemstall og lag i svært mange kommuner: Kor, korps, historielag, husflidslag og kunstlag. I tillegg har vi inkludert deltakere i voksenopplæringskurs.

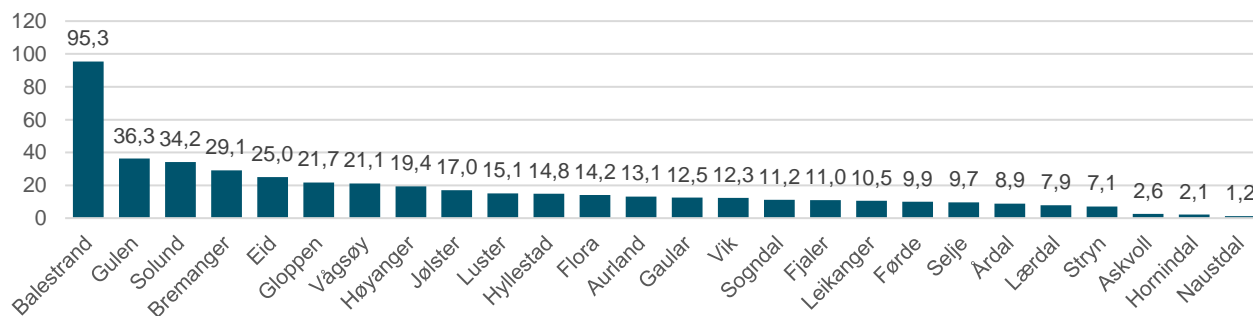
Mva.-refusjon

Mva.-refusjon er utledet av brutto driftsutgifter eller faktiske mva.-utgifter for frivillige lag og organisasjoner. Tallene sier derfor noe om den frivillige aktiviteten på kulturfeltet i kommunen. Fra mva.-refusjonsordningen har vi kun plukket ut organisasjoner som jobber innen kunst og kultur (ICNPO nr. 1100). Siden omsøkt beløp kan variere fra år til år, beskriver vi her tildelinger for de tre siste årene (2014-2016). Frivillige organisasjoner i Sogn og Fjordane mottok omtrent 1,7 millioner kroner i mva.-kompensasjon årlig i snitt for disse tre årene. Dette utgjør 15,3 kroner per innbygger og er på linje med landsgjennomsnittet. Siden 2014 har tildelingen gått ned med 12 %, mens landet ellers har hatt nedgang på 16 %.

Aktørene som mottok mest mva.-refusjon i Sogn og Fjordane var (samlet tildeling i tusen kroner for siste tre år i parentes): Stiftinga Utkant (402), Stiftinga Balejazz (402), Kinnaspelet (233), Gloppen Musikkforum (175), Innvik Ungdomslag Heimlund (110), Solund skulemusikk (103), Nordfjordeid skulekorps (100), Gloppen Janitsjar (92) og Årdalstangen Musikklag (85).

Figur 59: Mva.-refusjon til frivillige aktører innen kunst og kultur fra 2012 til 2016 i Sogn og Fjordane, hele landet og utvalgte fylker. Kroner per innbygger.

Figur 60: Mva.-refusjon til frivillige aktører innen kunst og kultur i kommunene i Sogn og Fjordane i perioden 2014-2016. Kroner per innbygger.

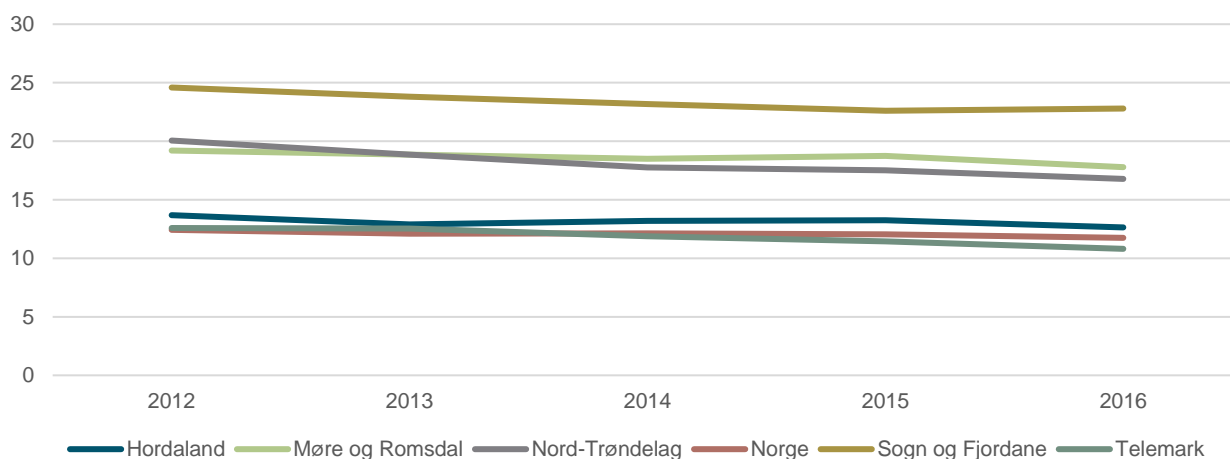
Korps

Frivillighet i kultursektoren rommer svært mye. For å finne gode, sammenlignbare tall har vi plukket ut noen aktiviteter som har mange medlemmer totalt, og som har aktivitet i de fleste kommuner. Vi skal først se på korpsaktiviteten i Sogn og Fjordane.

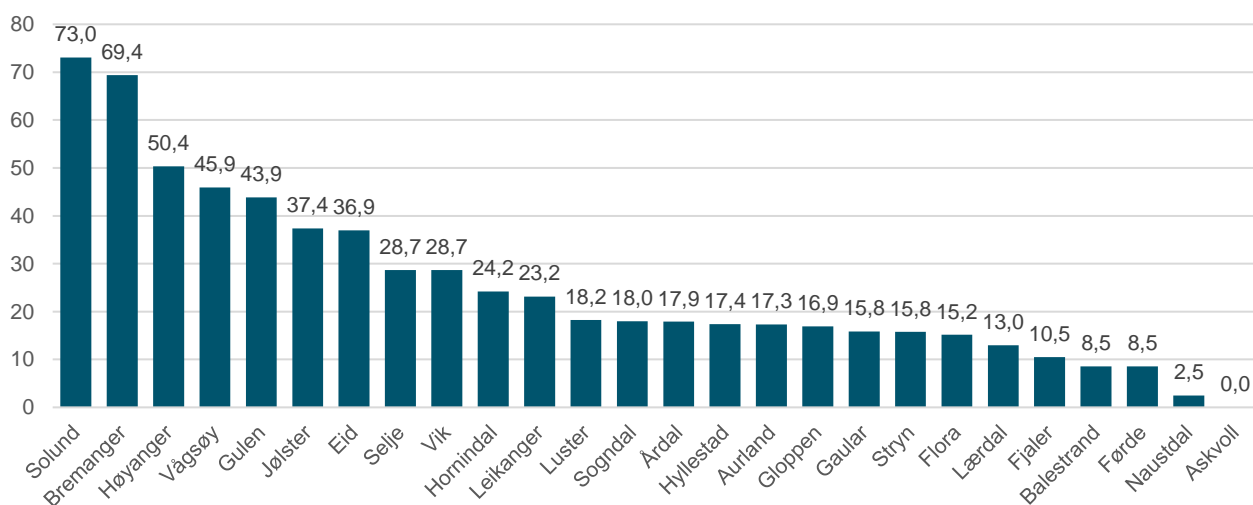
Korpsene er en viktig del av det frivillige musikklivet i en kommune. Norske korps er organisert i Norges Musikkorps Forbund eller Korpsnett. Tallene vi viser er hentet fra begge organisasjoner.

Sogn og Fjordane har en samlet medlemsmasse på 2 513 medlemmer. Dette utgjør 22,8 medlemskap per 1000 innbyggere. Dette er 94 % høyere enn landsgjennomsnittet. Siden 2012 har det vært en nedgang i korpsdeltagelsen i Sogn og Fjordane på 7 %. Dette er på linje med den generelle nedgangen i landet.

Korpsene med flest medlemmer i fylket i 2016 er (antall medlemmer i parentes): Solund skulemusikk (58), Vassenden skulemusikk (57), Nordfjordeid skulekorps (56), Vågsøy Skulekorps (52), Stryn Skulekorps (51), Svelgen Skulemusikk (50), Førde Skulemusikkorps (49), Skavøypoll Skulemusikkorps (48), Stryn Musikklag (43), Hjelle skulemusikk (43).

Figur 61: Medlemmer i korps. Antall per 1000 innbyggere fra 2012 til 2016 for Sogn og Fjordane, hele landet og utvalgte fylker.

Figur 62: Medlemmer i korps. Antall per 1000 innbyggere i kommunene i Sogn og Fjordane i 2016.

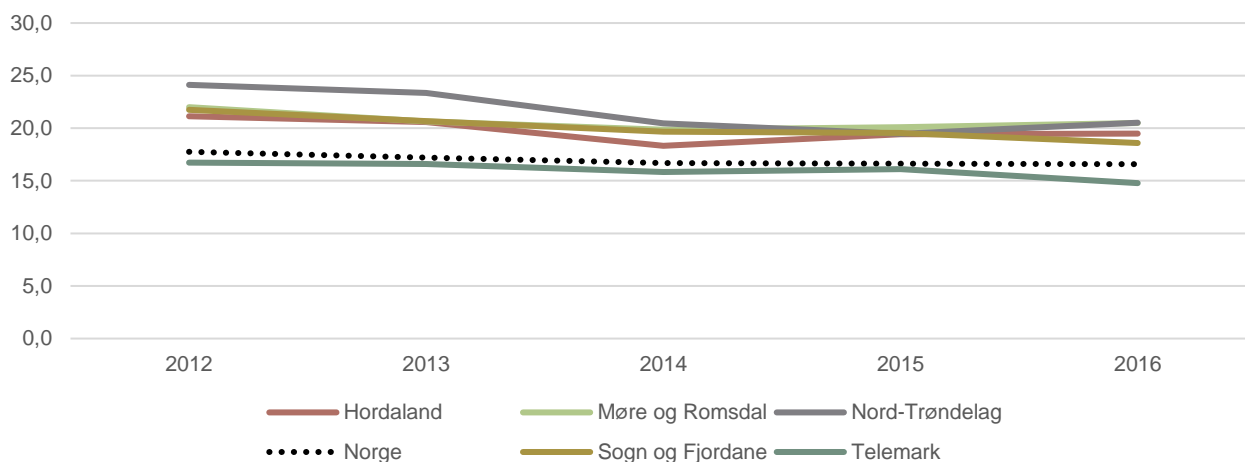
Kor

Det er umulig å få en total oversikt over alle som synger i kor. Korene varierer i størrelse og i grad av organisering. De fleste kor er med i en nasjonal paraplyorganisasjon, men ikke alle. I vår oversikt har vi tatt med medlemstall for Norges korforbund, Norsk sangerforbund, Norsk sangerforum, Ung i kor, samt KOSTRA-tall for antall kormedlemmer i Den norske kirke.

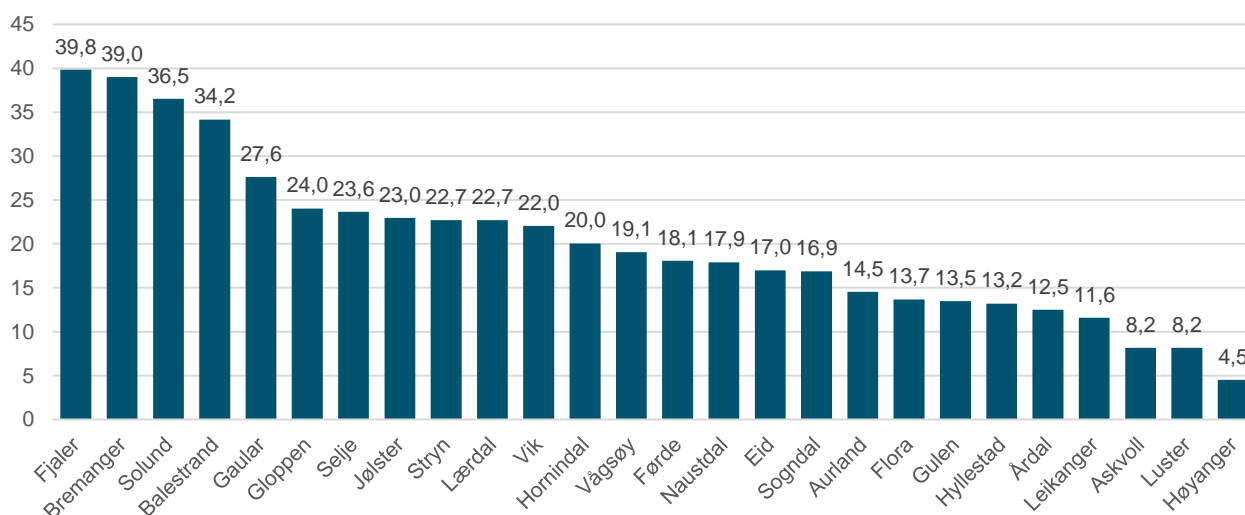
I følge vår oversikt er 2 050 personer i Sogn og Fjordane med i et kor. Dette utgjør 18,6 medlemmer per 1000 innbyggere, noe som er 12 % over landsgjennomsnittet.

Fjaler er korkommunen i Sogn og Fjordane. Her finner vi 39,8 kormedlemmer per 1000 innbyggere, 1,4 ganger høyere enn landsgjennomsnittet.

17 av de 26 kommuner i Sogn og Fjordane har en kordeltagelse over landsgjennomsnittet.

Figur 63: Medlemmer i kor. Antall per 1000 innbyggere fra 2012 til 2016 for Sogn og Fjordane, hele landet og utvalgte fylker.

Figur 64: Medlemmer i kor. Antall per 1000 innbyggere i kommunene i Sogn og Fjordane i 2016

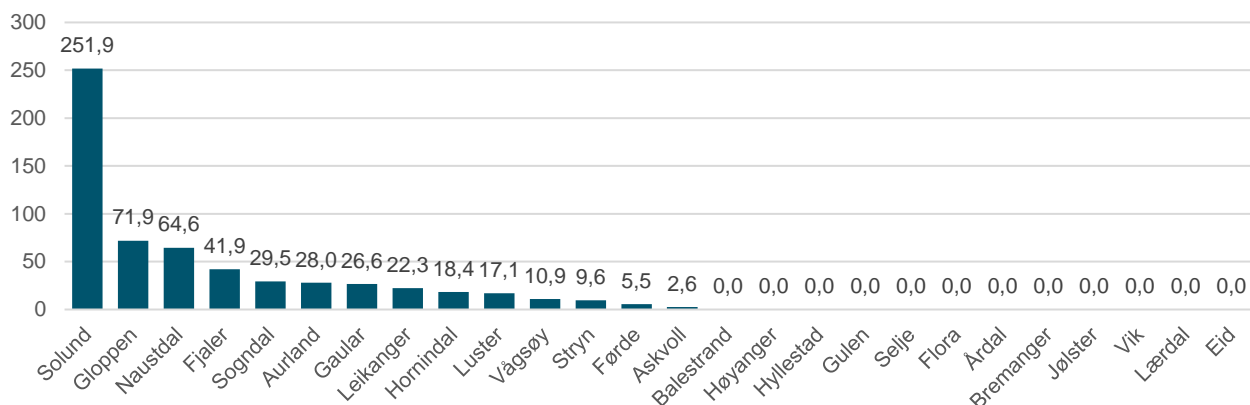
Historielag

Landslaget for lokalhistorie samler i overkant av 70 000 medlemmer på landsbasis fordelt på 357 lag.

Sogn og Fjordane har 1 660 medlemmer i historielag tilknyttet Landslaget for lokalhistorie. Dette utgjør 15,1 medlemmer per 1000 innbyggere, noe som er 7 % over landsgjennomsnittet.

Av kommunene i Sogn og Fjordane, har Solund størst aktivitet med 252 medlemmer per 1000 innbyggere. Dette er mye høyere enn landsgjennomsnittet og fjerde høyest medlemsaktivitet i historielag tilknyttet Landslaget for lokalhistorie av alle 426 kommuner i landet.

10 kommuner i Sogn og Fjordane har en aktivitet i historielag som er over landsgjennomsnittet.

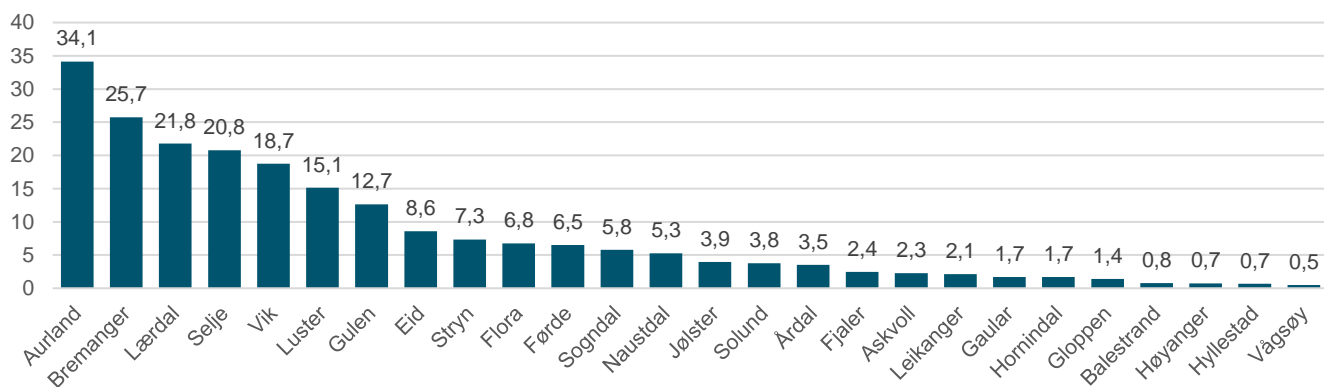
Figur 65: Medlemmer i historielag. Antall per 1000 innbyggere i kommunene i Sogn og Fjordane i 2016.

Husflidslag

Husflidslag er også en frivillig kulturell aktivitet som samler mange medlemmer. Svært mange av disse er organisert i Norges husflidslag, en organisasjon som på landsbasis har om lag 25 000 medlemmer fordelt på 368 lag.

Samlet sett finner vi 832 husflidsmedlemmer i Sogn og Fjordane. Dette utgjør 7,5 medlemmer per 1000 innbyggere, noe som er 60 % over landsgjennomsnittet.

Aurland har flest medlemmer i husflidslag, med 34 medlemmer per 1000 innbyggere. Dette er mer enn 6 ganger høyere enn landsgjennomsnittet. 13 kommuner i Sogn og Fjordane har et medlemstall som er høyere enn landsgjennomsnittet.

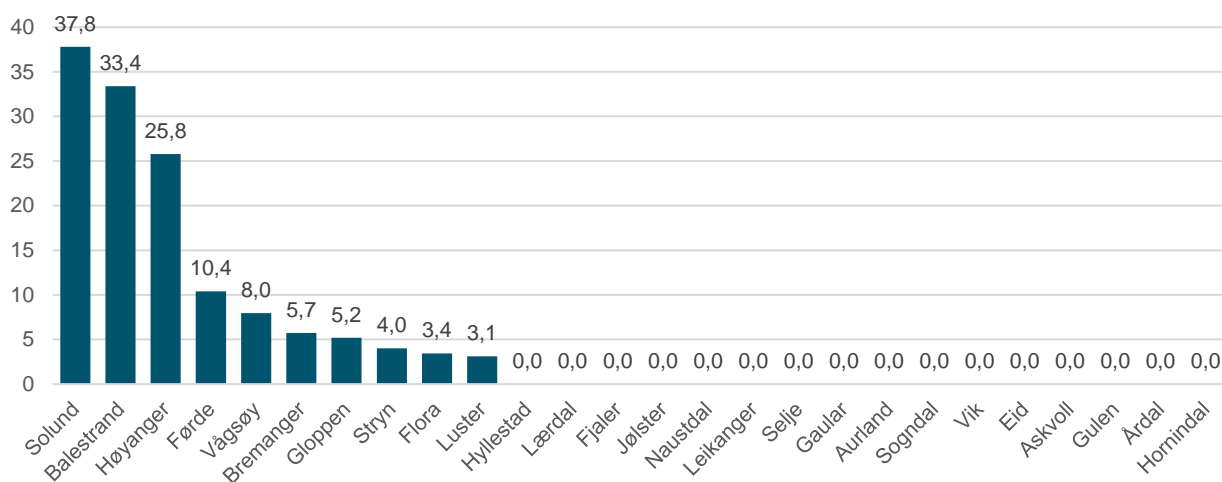
Figur 66: Medlemmer i husflidslag. Antall per 1000 innbyggere i kommunene i Sogn og Fjordane i 2016.

Kunstlag

Kunstlagene er en viktig formidler av billedkunst rundt om i landet. Deres primære aktivitet er kunstutstillinger.

Sogn og Fjordane har omtrent 502 medlemmer i kunstlag tilknyttet organisasjonen Norske kunstforeninger. Dette utgjør 4,6 medlemmer per 1000 innbyggere, noe som er 47 % over landsgjennomsnittet.

Solund har flest medlemmer i kunstlag per 1000 innbyggere, mens Førde har flest medlemmer i kunstlag totalt sett (i alt 135).

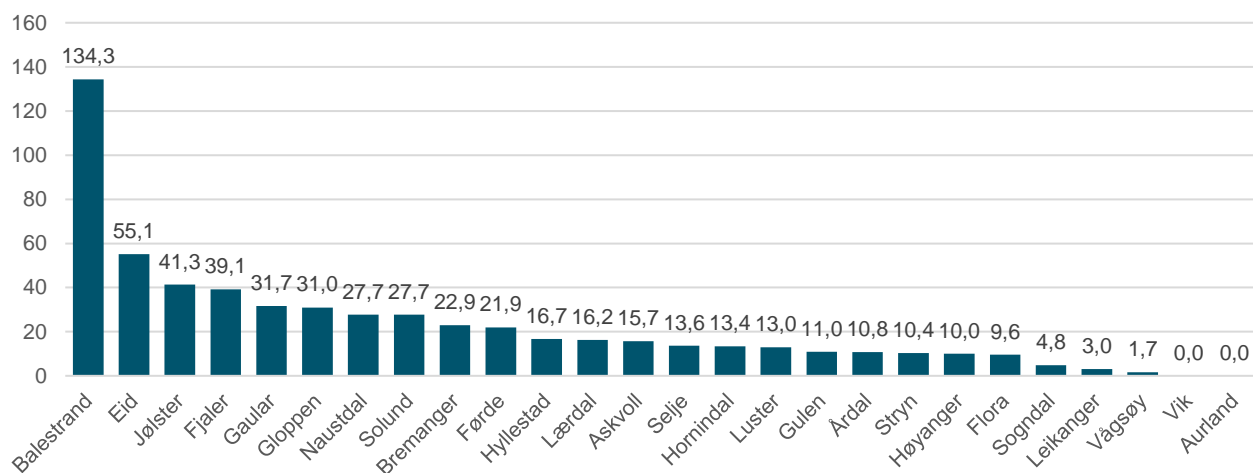
Figur 67: Medlemmer i kunstlag. Antall per 1000 innbyggere i kommunene i Sogn og Fjordane i 2016.

Voksenopplæring

I Sogn og Fjordane ble det totalt arrangert 227 voksenopplæringskurs i regi av Musikkens studieforbund og Studieforbundet kultur og tradisjon. Samlet hadde disse arrangementene 2 091 deltagere. Dette tilsvarer 19 deltagere per 1000 innbyggere og er 49 % over landsgjennomsnittet.

Balestrand har den høyeste aktiviteten med 134 deltagere per 1000 innbyggere.

I de fleste kommunene i Sogn og Fjordane bortsett fra Aurland og Vik ble det holdt slike kurs.

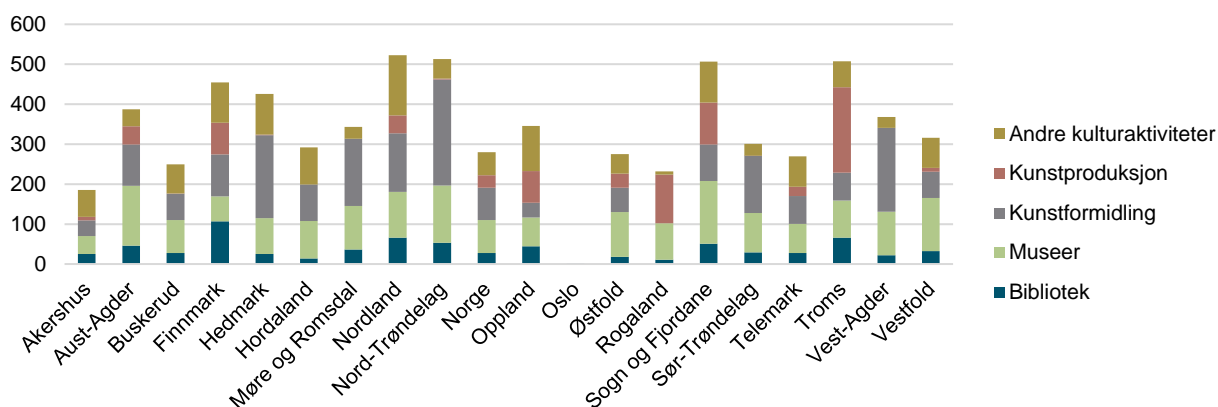
Figur 68: Deltagere på voksenopplæringskurs innen kultur. Antall per 1000 innbyggere i kommunene i Sogn og Fjordane i 2016.

Fylkeskommunale utgifter til kultur

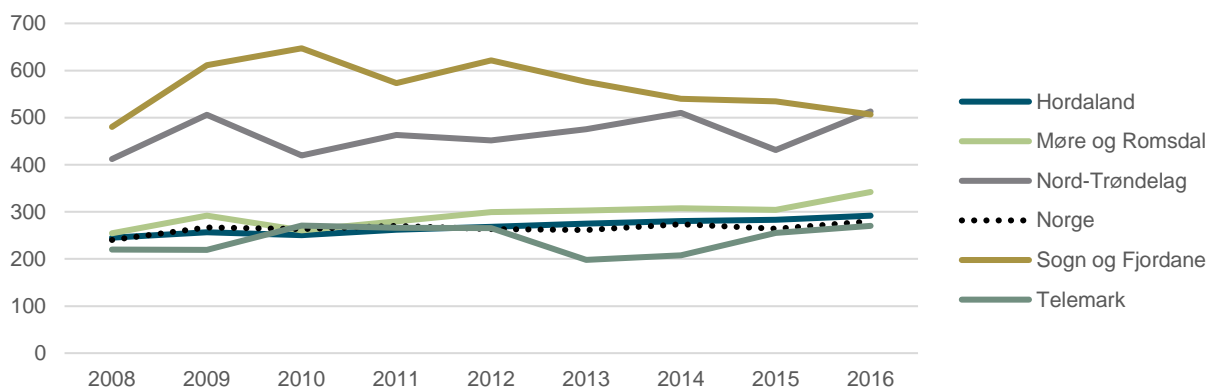
I Norge finansieres kultur via alle tre forvaltningsledd. Stat og kommuner bidrar med i overkant av 40 % hver, mens fylkeskommunen bidrar med om lag 6 %. Det er særlig innenfor museer og bibliotek at fylkeskommunene bidrar. I tillegg bidrar fylkeskommunen ofte med supplerende midler til organisasjoner som mottar statlig støtte.

Sogn og Fjordane fylkeskommunes samlede netto driftsutgifter per innbygger til kultur (utenom idrett) i 2016 var 270 kroner. Av disse gikk 28 kroner til bibliotek, 73 kroner til muséer, 70 kroner til kunstformidling, 23 kroner til kunstproduksjon mens 76 kroner gikk til andre kulturaktiviteter. Samlet sett bruker Sogn og Fjordane fylkeskommune mindre enn Nord-Trøndelag, men mer enn Sør-Trøndelag, Telemark og Møre og Romsdal, det er også 227 kroner mer enn landsgjennomsnittet.

Ser vi på driftsutgifter til kultur per innbygger de siste åtte årene (fra 2008 til 2016), finner vi at Sogn og Fjordane fylkeskommune har hatt en årlig gjennomsnittlig vekst på 4,1 %. Dette er litt lavere enn landsgjennomsnittet (5,4), men noe høyere enn lønns- og prisveksten i kommunene (kommunal deflator i tilsvarende periode var 3,4 % årlig). Dette gir en realøkning på i alt 5,5 prosent i samme perioden. Det var særlig før 2012 at veksten var stor. I årene 2013-2016 var det en realnedgang på 18,5 %.

Figur 69: Netto fylkeskommunale driftsutgifter i kroner per innbygger til ulike områder innenfor kultursektoren i Sogn og Fjordane, hele landet og utvalgte fylker i 2016.

Figur 70: Netto fylkeskommunale driftsutgifter til kultur per innbygger kroner justert for lønns- og prisvekst (kommunal deflator) i perioden 2008 til 2016 i Sogn og Fjordane, hele landet og utvalgte fylker.

Kommunale utgifter til kultur

Analysene våre viser at det er en sterk sammenheng mellom kommunale utgifter til kultur og rangering i Norsk kulturindeks, særlig på områder som kulturskole og bibliotek. Ergo: Bruker man penger på kultur, så får man kultur. Vi finner likevel at mange kommuner har en større lokalpolitisk vilje til å satse på kultur enn det resultatene i Norsk kulturindeks viser og vice versa. Engasjerte personer i lokalmiljøet eller næringsdrivende som satser på kultur kan ofte være vel så viktig som den politiske viljen og evnen. Statlige overføringer spiller også en stor rolle. Vi skal her se litt på hvordan pengebruken på kultur er i kommunene i Sogn og Fjordane. Alle tall er netto driftsutgifter per innbygger. I denne oversikten er også idrett inkludert.

Kommunenes samlede netto driftsutgifter per innbygger til kultur i 2016 i Sogn og Fjordane var 2 145 kroner. Av disse gikk 102 kroner til aktivitetstilskudd for barn og unge, 343 til folkebibliotek, 23 kroner til kino, 47 kroner til muséer, 61 kroner til kunstformidling, 426 kroner til musikk- og kulturskoler, 261 kroner til kommunale kulturbygg, 131 kroner til idrett, 559 kroner til idrettsbygg mens 192 kroner gikk til andre kulturaktiviteter.

Aurland og Høyanger er kommunene som bruker mest kommunale penger på kultur i Sogn og Fjordane. 10 kommuner i fylket bruker mer på kultur per innbygger enn eller like mye som landsgjennomsnittet.

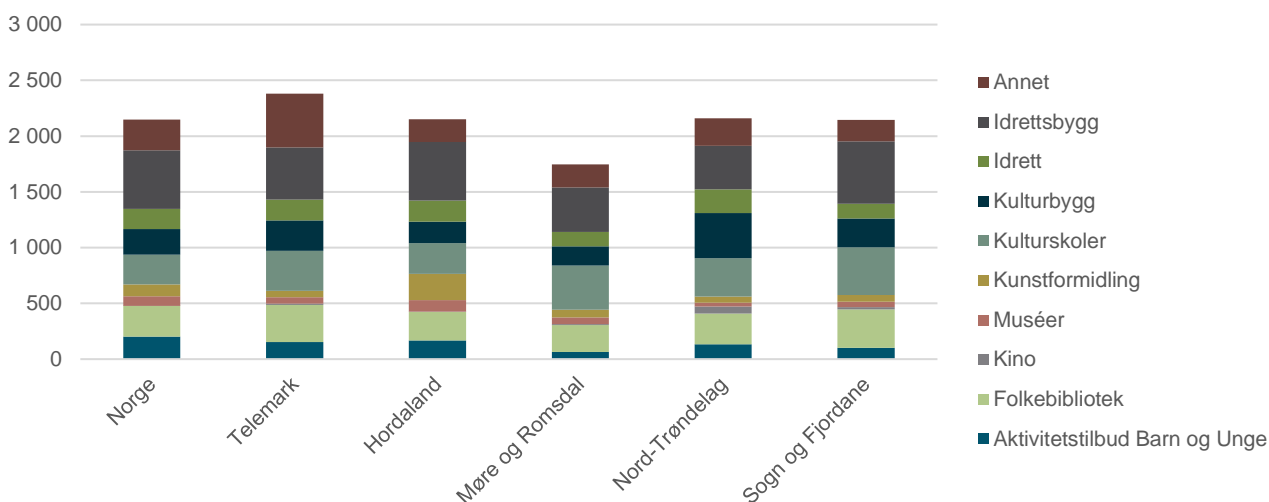
Av de enkelte postene finner vi at Solund (440) og Høyanger (321) bruker mest på aktivitetstilskudd til barn og unge (kroner per innbygger parentes). Aurland (713) og Solund (649) bruker mest på bibliotek. Høyanger (110) og Vågsøy (96) bruker mest på kino. Hornindal (175) og Lærdal (133) bruker mest på museum. Førde (271) og Fjaler (172) bruker mest på kunstformidling. Aurland (1 098) og Gloppen (932) bruker mest på kulturskoler. Årdal (791) og Stryn (559) bruker mest på kulturbygg. Vik (677) og Solund (460) bruker mest på idrett. Aurland (2 728) og Høyanger (2 524) bruker mest på idrettsanlegg. Bremanger (823) og Eid (551) bruker mest på annen kultur.

Dersom man ser på kommunens prioriteringer av idrett og kultur, i form av netto driftsutgifter til kultur som andel av totale netto driftsutgifter, finner vi at Høyanger er den kommunen som bruker størst andel av driftsbudsjettet på kultur. I 2016 gikk 6,4 % av totale netto driftsutgifter til kultur. På de neste plassene finner vi Aurland (5,4 %), Gloppen (5 %), samt Luster og Årdal (begge 4,3 %). Disse fem kommunene i Sogn og Fjordane prioriterer kultur høyere enn landsgjennomsnittet (som er 3,9 %). I bunn finner vi Selje (0,5 %) og Gaular (1,0 %). Av fylkene i utvalget er det bare Telemark og Hordaland som prioriterer kultur høyere enn landsgjennomsnittet.

Ser vi på driftsutgifter til kultur per innbygger de siste åtte årene (fra 2008 til 2016), finner vi at kommunene i Sogn og Fjordane samlet sett har hatt en årlig gjennomsnittlig vekst på 5 %. Dette er litt høyere enn landsgjennomsnittet (4,2) og også høyere enn lønns- og prisveksten i kommunene (kommunal deflator i tilsvarende periode var 3,4 % årlig). Dette gir en realvekst tilsvarende 13,6 % i samme periode.

Ser vi på de enkelte kommunene, finner vi at 17 av kommunene har hatt en realoppgang i utgifter til kultur, mens de resterende 9 kommunene har hatt en realnedgang i utgifter til kultur.

Hornindal (14,4 %), Gloppen (7,4 %), Solund (7,3 %), Bremanger (6,6 %), Gulen (6,4 %), Gaular (4,9 %), Naustdal (4,2 %), Høyanger (4,0 %), Hyllestad (3,0 %), Førde (2,2 %), Eid (2,1 %), Leikanger (1,9 %), Jølster (1,6 %), Vik (1,5 %), Askvoll (0,8 %), Stryn (0,6 %) og Vågsøy (0,3 %) er de kommunene som har hatt positiv årlig realvekst.

Figur 71: Netto kommunale driftsutgifter i kroner per innbygger til ulike områder innenfor kultursektoren i Sogn og Fjordane, hele landet og utvalgte fylker i 2016.

Tabell 14: Netto kommunale driftsutgifter i kroner per innbygger til ulike områder innenfor kultursektoren i Sogn og Fjordane, hele landet og utvalgte fylker i 2016.

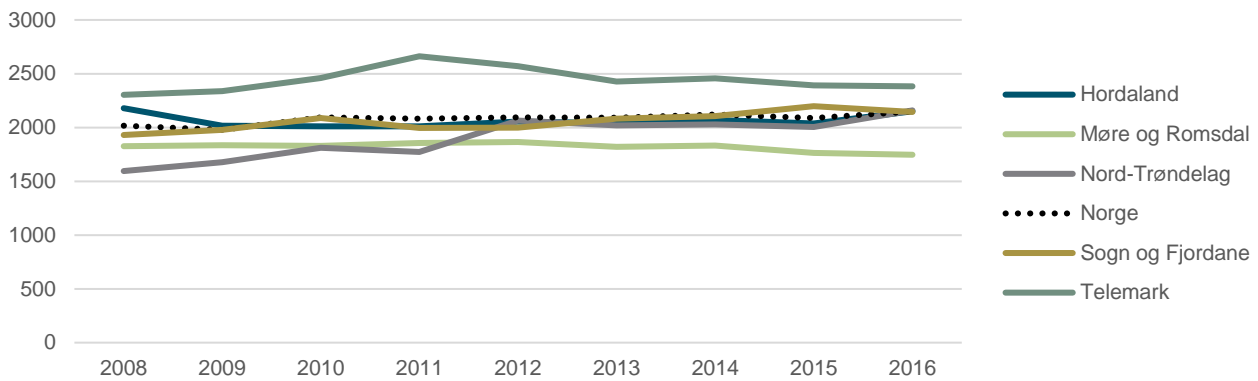
Sted	Aktivitetstilbud Barn og Unge	Folkebibliotek	Kino	Muséer	Kunstformidling	Kulturskoler	Kulturbygg	Idrett	Idrettsbygg	Annet
Norge	201	276	2	84	106	269	230	179	527	275
Telemark	153	332	11	59	58	359	272	185	470	483
Hordaland	166	257	3	104	233	276	192	189	525	206
Møre og Romsdal	66	240	9	60	68	397	171	129	400	207
Nord-Trøndelag	134	275	63	35	54	343	406	212	391	245
Sogn og Fjordane	102	343	23	47	61	426	261	131	559	192

Tabell 15: Netto kommunale driftsutgifter i kroner per innbygger til ulike områder innenfor kultursektoren i Sogn og Fjordane i perioden 2011-2016.

År	Aktivitetstilbud Barn og Unge	Folkebibliotek	Kino	Muséer	Kunstformidling	Kulturskoler	Kulturbygg	Idrett	Idrettsbygg	Annet
2011	91	319	19	27	40	349	186	211	318	146
2012	105	342	19	26	44	392	218	227	267	128
2013	99	342	24	31	61	399	206	220	291	240
2014	92	345	34	30	68	437	230	233	346	179
2015	99	467	31	46	52	421	237	195	422	174
2016	102	343	23	47	61	426	261	131	559	192

Tabell 16: Netto kommunale driftsutgifter til kultur som andel av totale netto driftsutgifter i prosent i kultursektoren i Sogn og Fjordane, hele landet og utvalgte fylker i 2016.

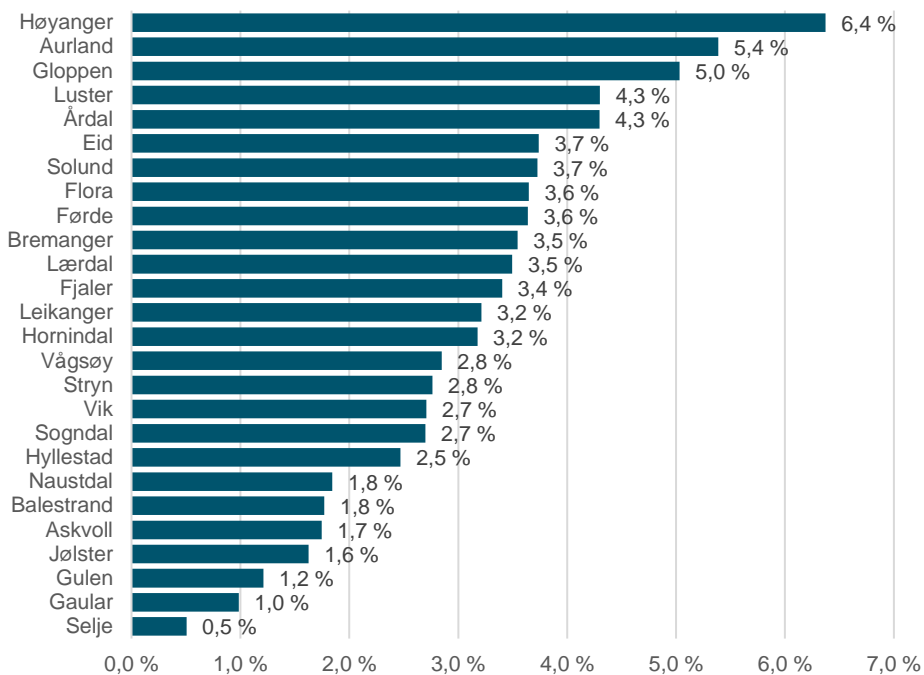
Sted	Andel kultur
Telemark	4,2 %
Hordaland	4,0 %
Norge	3,9 %
Nord-Trøndelag	3,8 %
Sogn og Fjordane	3,3 %
Møre og Romsdal	3,1 %

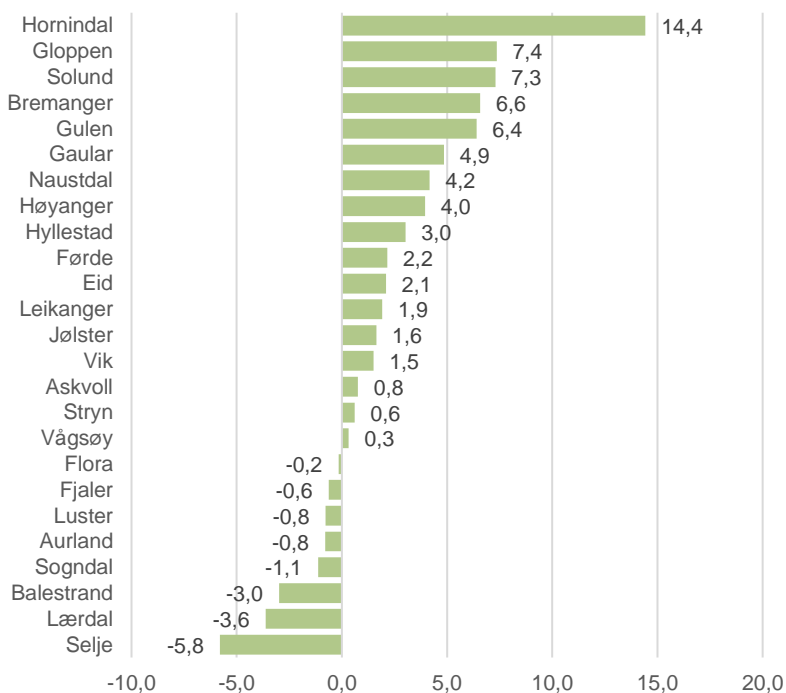
Figur 72: Netto kommunale driftsutgifter til kultur per innbygger kroner justert for lønns- og prisvekst (kommunal deflator) i perioden 2008 til 2016 i Sogn og Fjordane, hele landet og utvalgte fylker.

Tabell 17: Netto kommunale driftsutgifter i kroner per innbygger til ulike områder innenfor kultursektoren i kommunene i Sogn og Fjordane i 2016.

Kommune	Aktivitetstilbud Barn og Unge	Folkebibliotek	Kino	Muséer	Kunstformidlingskoler	Kulturbygg	Kulturbygg	Idrett	Idrettsbygg	Annet bygg
Årdal	70	401	-18	0	8	401	791	18	1278	-10
Askvoll	4	236	0	0	0	411	0	263	26	160
Aurland	287	713	0	0	0	1098	0	0	2728	443
Balestrand	67	311	31	38	78	398	0	276	566	93
Bremanger	189	458	0	14	32	916	64	147	242	823
Eid	25	182	-6	24	81	368	486	131	276	551
Fjaler	23	312	35	0	172	557	0	177	494	550
Flora	145	272	56	65	113	505	428	127	684	-165
Førde	79	339	5	90	271	367	522	63	159	49
Gaular	14	141	0	0	6	59	43	175	159	11
Gloppen	92	464	95	57	71	932	166	186	1194	48
Gulen	-5	324	0	35	0	220	0	0	2	371
Hornindal	18	412	0	175	0	334	0	32	983	185
Høyanger	321	615	110	64	43	455	59	43	2524	323
Hyllestad	19	554	0	0	0	912	33	0	276	219
Jølster	-2	262	0	58	71	350	0	161	0	181
Lærdal	209	235	2	133	0	660	227	0	599	540
Leikanger	5	305	0	0	0	439	21	75	803	461
Luster	111	503	0	36	4	357	209	349	1181	374
Naustdal	43	262	0	35	0	211	47	72	144	355
Selje	9	145	0	28	0	92	0	19	0	-1
Sogndal	197	439	0	105	0	258	174	155	50	35
Solund	440	649	50	0	0	724	48	460	819	-10
Stryn	62	251	16	28	-31	226	559	115	223	135
Vågsøy	60	256	96	31	0	306	107	22	488	319
Vik	262	358	0	0	0	335	66	677	0	403

Figur 73: Netto kommunale driftsutgifter til kultur som andel av totale netto driftsutgifter i prosent i kultursektoren i kommunene i Sogn og Fjordane i 2016.

Figur 74: Årlig vekst i netto kommunale driftsutgifter til kultur per innbygger i prosent i perioden 2008-2016, justert for lønns- og prisvekst (kommunal deflator) i samme perioden i kommunene i Sogn og Fjordane.

Tabell 18: Netto kommunale driftsutgifter til kultur per innbygger i prosent i perioden 2008-2016, justert for lønns- og prisvekst (kommunal deflator) i samme perioden i kommunene i Sogn og Fjordane, endring i % i perioden 2008-2016 og årlig vekst i perioden 2008-2016.

År	Ardal	Askvoll	Aurland	Balestrand	Bremanger	Eid	Fjaler	Flora	Førde	Gaular	Gloppen	Gulen	Hornindal	Høyanger	Hyllestad
2008	3131	1035	5618	2368	1732	1794	2440	2258	1640	416	1872	576	728	3342	1586
2009	2825	1584	6137	4055	1942	2036	2408	2086	1783	483	2059	500	1056	3649	1771
2010	3130	1309	6535	2079	2018	2178	2488	2261	1689	532	2145	1021	1012	4692	1879
2011	3238	1204	5873	2145	1965	2347	2132	2139	1399	547	2523	671	-2956	4627	1957
2012	3083	816	5969	2008	2338	2203	2207	2214	1793	465	2284	1551	-5843	4298	1879
2013	3209	688	5580	2309	2304	2353	2100	2141	1810	449	1507	1056	1878	4412	1855
2014	2978	781	5446	2140	2874	2657	2270	2339	1840	508	1203	1532	2359	4370	1787
2015	3319	722	5599	2474	2861	2105	1894	2204	1846	510	2867	1055	2320	5049	2148
2016	2938	1100	5270	1858	2884	2118	2321	2229	1945	608	3304	946	2139	4558	2014
08-16	-6,2 %	6,3 %	-6,2 %	-21,5 %	66,5 %	18,1 %	-4,9 %	-1,3 %	18,6 %	46,1 %	76,5 %	64,3 %	193,8 %	36,4 %	27,0 %
Årlig vekst	-0,8 %	0,8 %	-0,8 %	-3,0 %	6,6 %	2,1 %	-0,6 %	-0,2 %	2,2 %	4,9 %	7,4 %	6,4 %	14,4 %	4,0 %	3,0 %

År	Jølster	Lærdal	Leikanger	Luster	Naustdal	Selje	Sogndal	Solund	Stryn	Vågsøy	Vik
2008	950	3498	1813	3325	842	470	1548	1809	1509	1641	1865
2009	864	3508	1618	3172	1044	686	1443	2572	1499	1058	2283
2010	832	3388	2831	3139	883	1133	1588	2331	1638	1096	2059
2011	1043	3366	3068	3299	1201	772	1458	1949	1543	1090	2100
2012	945	2854	2863	3134	1129	750	1647	2197	1747	1146	2311
2013	1004	3278	2602	3754	1392	539	1749	1760	1714	1271	2359
2014	1104	3094	2766	3661	1334	330	1246	3737	1838	1329	2005
2015	941	3392	3054	3659	1103	259	1773	3112	1406	1341	2598
2016	1082	2605	2111	3125	1167	292	1414	3179	1585	1684	2101
08-16	13,9 %	-25,5 %	16,4 %	-6,0 %	38,7 %	-38,0 %	-8,7 %	75,7 %	5,0 %	2,6 %	12,6 %
Årlig vekst	1,6 %	-3,6 %	1,9 %	-0,8 %	4,2 %	-5,8 %	-1,1 %	7,3 %	0,6 %	0,3 %	1,5 %

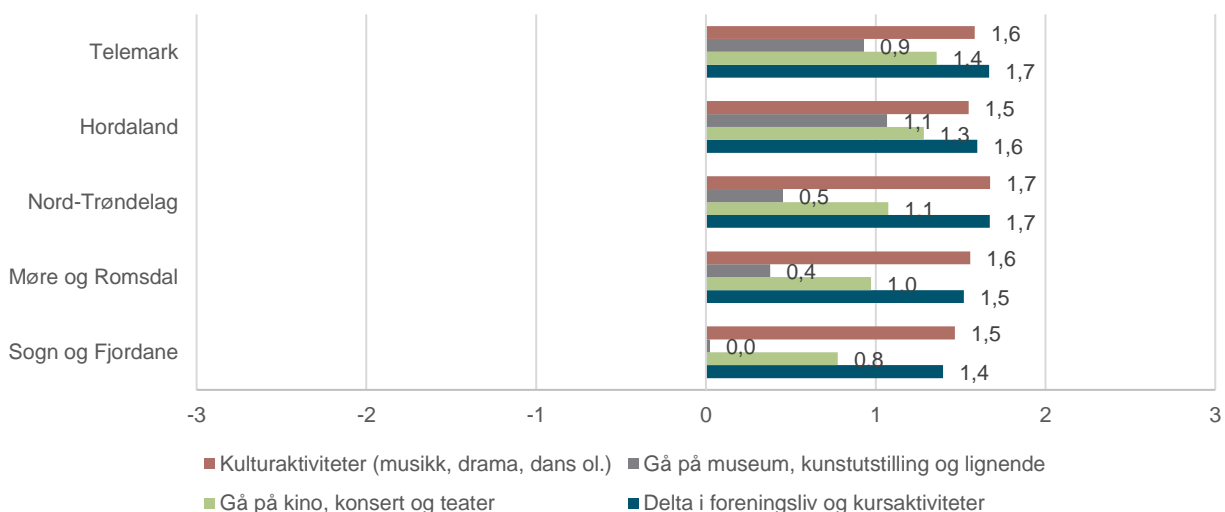
Innbyggertilfredshet

Direktoratet for forvaltning og IKT (Difi) gjennomførte i 2010, 2013, 2015 og 2017 en innbyggerundersøkelse, som måler tilfredshet med ulike tjenestetilbud. Undersøkelsen inneholder blant annet én del som tar for seg kultur. Nedenfor presenterer vi innbyggerne i de utvalgte kommunene sine svar på 4 spørsmål som tar for seg tilfredshet med ulike deler av kulturtilbudet. Svarene blir presentert som gjennomsnitt av de fire Difi-undersøkelsene i 2010, 2013, 2015 og 2017.

I Norsk kulturindeks måler vi nivået på kulturtilbudet innad i kommunen. Innbyggerundersøkelsen til Difi sier noe om den enkeltes opplevelse av muligheten til å delta i kulturaktiviteter. Slike aktiviteter kan like gjerne foregå utenfor vedkommendes bostedskommune. Generelt finner vi et sterkt samsvar mellom kulturnivået i en kommune målt ved hjelp av Norsk kulturindeks og tilfredsheten til innbyggerne slik det kommer fram i Difi sin undersøkelse. Innbyggere i kommuner som rangerer høyt på Norsk kulturindeks, er langt mer tilfreds med kulturtilbudet enn innbyggerne i kommuner som rangerer lavt.

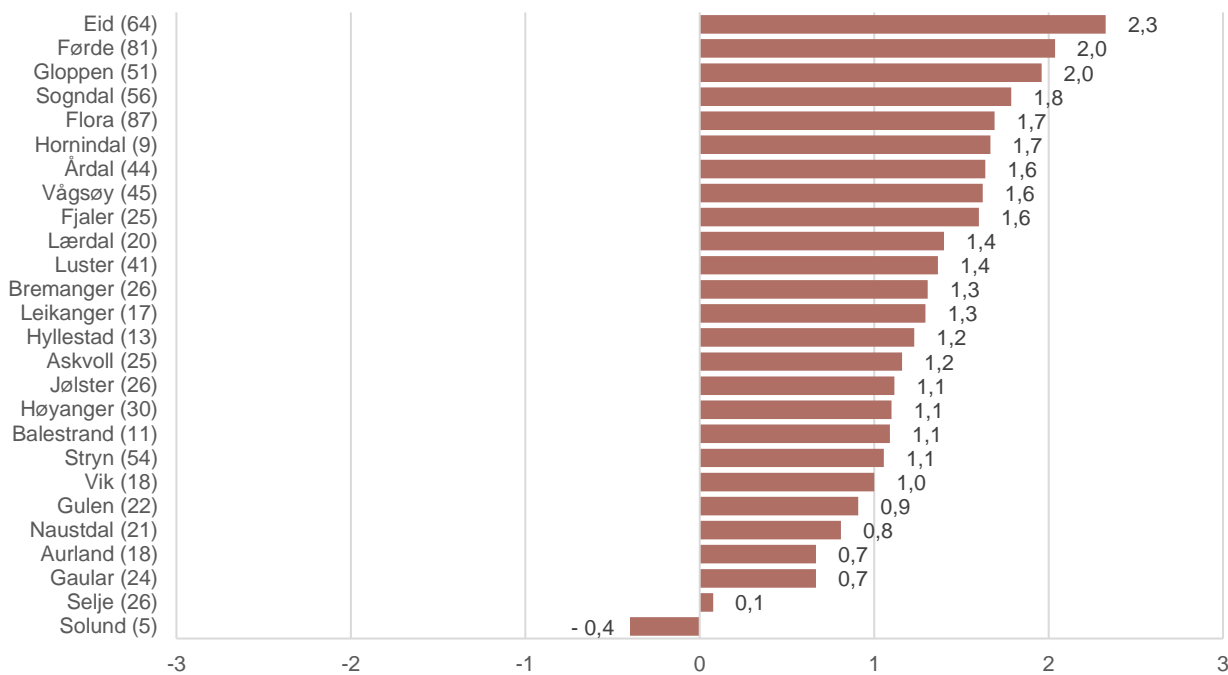
Innbyggerne i Sogn og Fjordane er mest tilfreds med mulighetene for å delta i ulike kulturaktiviteter som musikk, drama, dans eller lignende. Tilfredsheten med dette er imidlertid litt lavere enn i Møre og Romsdal, Telemark og Nord-Trøndelag. Innbyggere i Sogn og Fjordane er minst tilfreds med mulighetene for å gå på museum, kunstutstilling og lignende.

Blant kommunene i Sogn og Fjordane i Difis undersøkelse, er innbyggerne mest tilfreds med kulturtilbudet i Eid, Førde, Gloppen og Sogndal. Dette gjenspeiles også til en viss grad i plasseringen i Norsk kulturindeks. Innbyggerne i Eid er mest fornøyde med mulighetene for å delta i ulike kulturaktiviteter og mulighetene for å gå på kino, konsert og teater. Tilfredsheten med muligheten for å gå på museum og kunstutstilling er høyest i Førde og Sogndal. Tilfredsheten med foreningslivet er høyest i Eid og Gloppen. I andre enden finner vi Solund, Vik, Selje og Askvoll, der innbyggerne er misfornøyd med flere deler av kulturtilbudet.

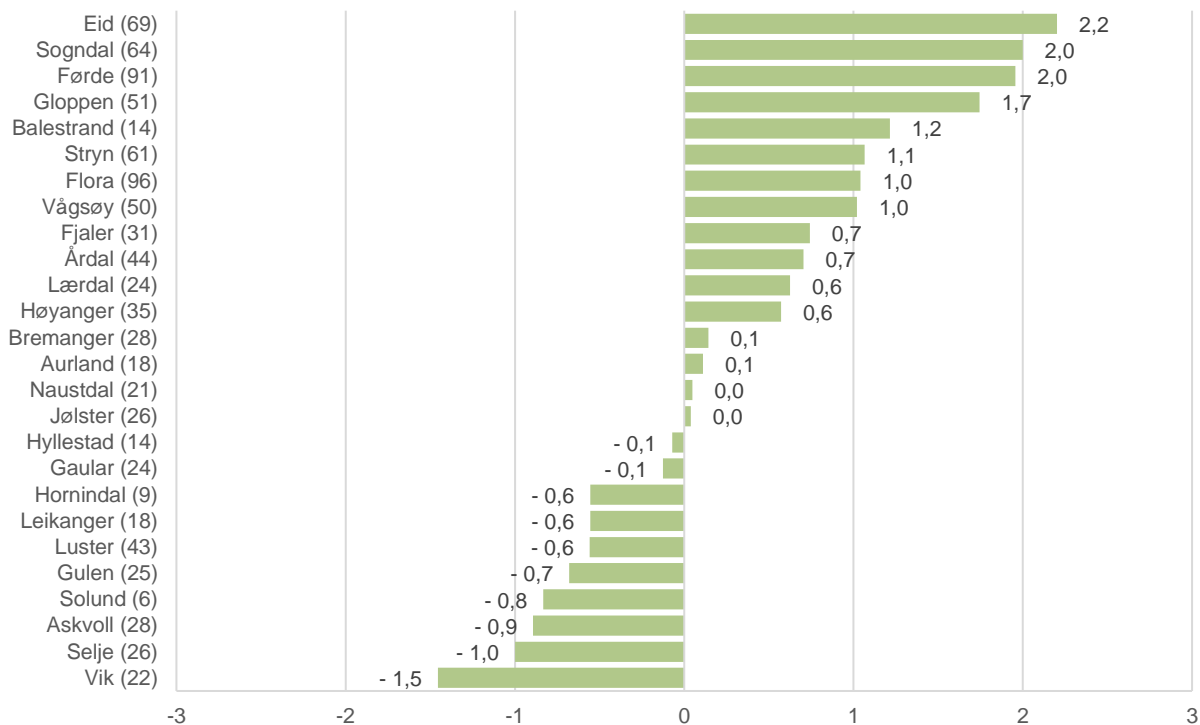
Figur 75: Innbyggere sine svar på spørsmål om muligheten til å delta i ulike kulturaktiviteter. Gjennomsnitt av score på en skala fra -3 til 3, der -3 er svært dårlig og 3 er svært godt. Kilde: Innbyggerundersøkelsene for 2010, 2013, 2015 og 2017, Difi. Tallene viser gjennomsnittlig score i de fire undersøkelsene (antall respondenter i Sogn og Fjordane i alt var 957).

Kulturaktiviteter (musikk, drama, dans ol.)

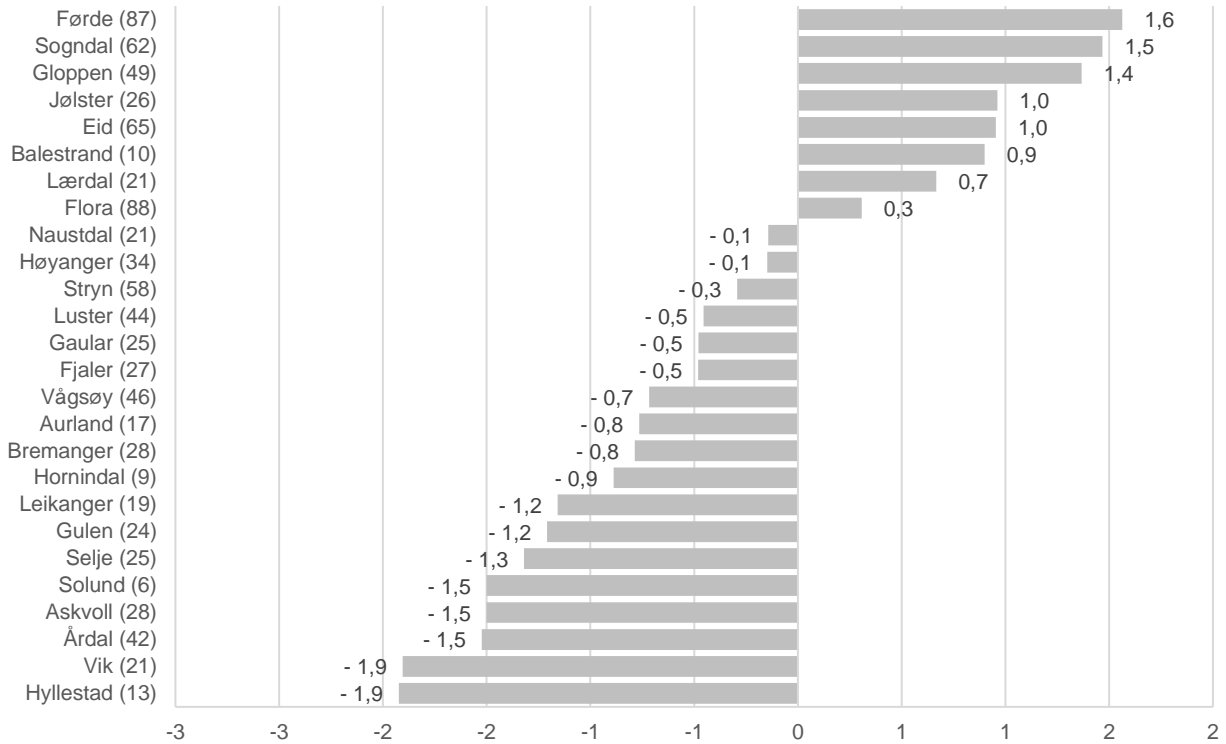
Figur 76: Innbyggere sine svar på spørsmål om muligheten til å delta i ulike kulturaktiviteter. Gjennomsnitt av score på en skala fra -3 til 3, der -3 er svært dårlig og 3 er svært godt. Tallet i parentes viser antall respondenter. Kilde: Innbyggerundersøkelsene for 2010, 2013, 2015 og 2017, Difi. Tallene viser gjennomsnittlig score i de fire undersøkelsene.

Gå på kino, konsert og teater

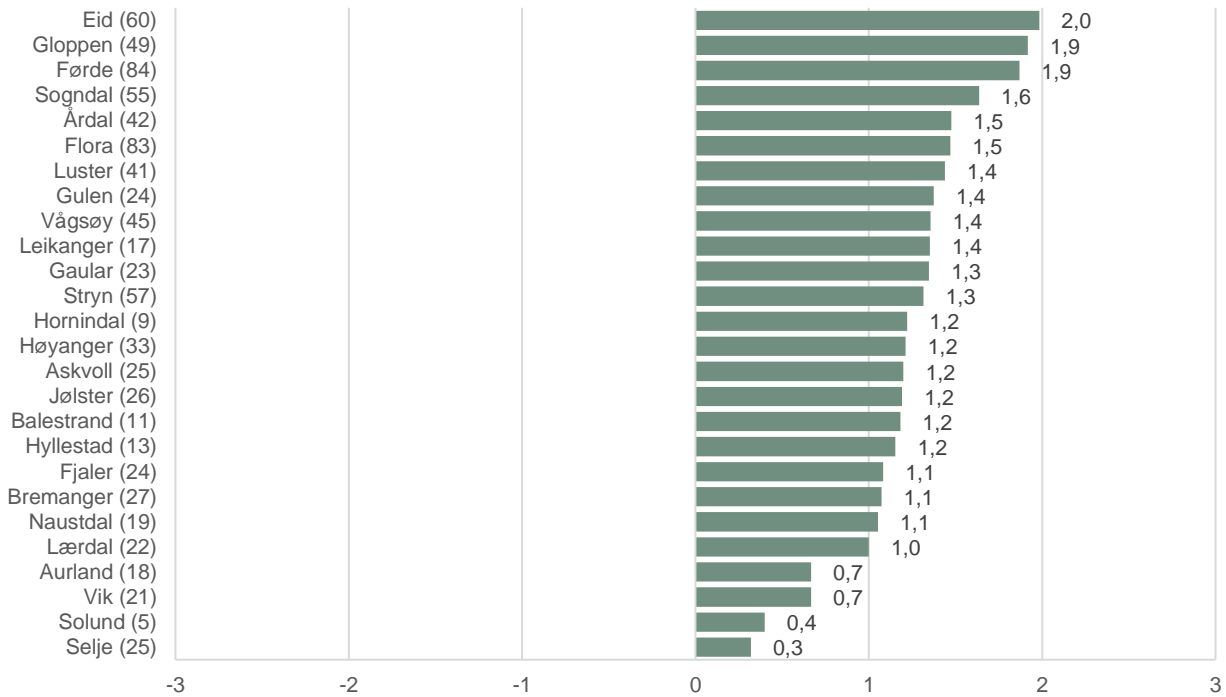
Figur 77: Innbyggere sine svar på spørsmål om muligheten til å gå på kino, konsert og teater. Gjennomsnitt av score på en skala fra -3 til 3, der -3 er svært dårlig og 3 er svært godt. Tallet i parentes viser antall respondenter. Kilde: Innbyggerundersøkelsene for 2010, 2013, 2015 og 2017, Difi. Tallene viser gjennomsnittlig score i de fire undersøkelsene.

Gå på museum, kunstutstilling og lignende

Figur 78: Innbyggere sine svar på spørsmål om muligheten til å gå på museums eller kunstutstilling. Gjennomsnitt av score på en skala fra -3 til 3, der -3 er svært dårlig og 3 er svært godt. Tallet i parentes viser antall respondenter. Kilde: Innbyggerundersøkelsene for 2010, 2013, 2015 og 2017, Difi. Tallene viser gjennomsnittlig score i de fire undersøkelsene.

Delta i foreningsliv og kursaktiviteter

Figur 79: Innbyggere sine svar på spørsmål om muligheten til å delta i foreningsliv og kursaktiviteter. Gjennomsnitt av score på en skala fra -3 til 3, der -3 er svært dårlig og 3 er svært godt. Tallet i parentes viser antall respondenter. Kilde: Innbyggerundersøkelsene for 2010, 2013, 2015 og 2017, Difi. Tallene viser gjennomsnittlig score i de fire undersøkelsene.

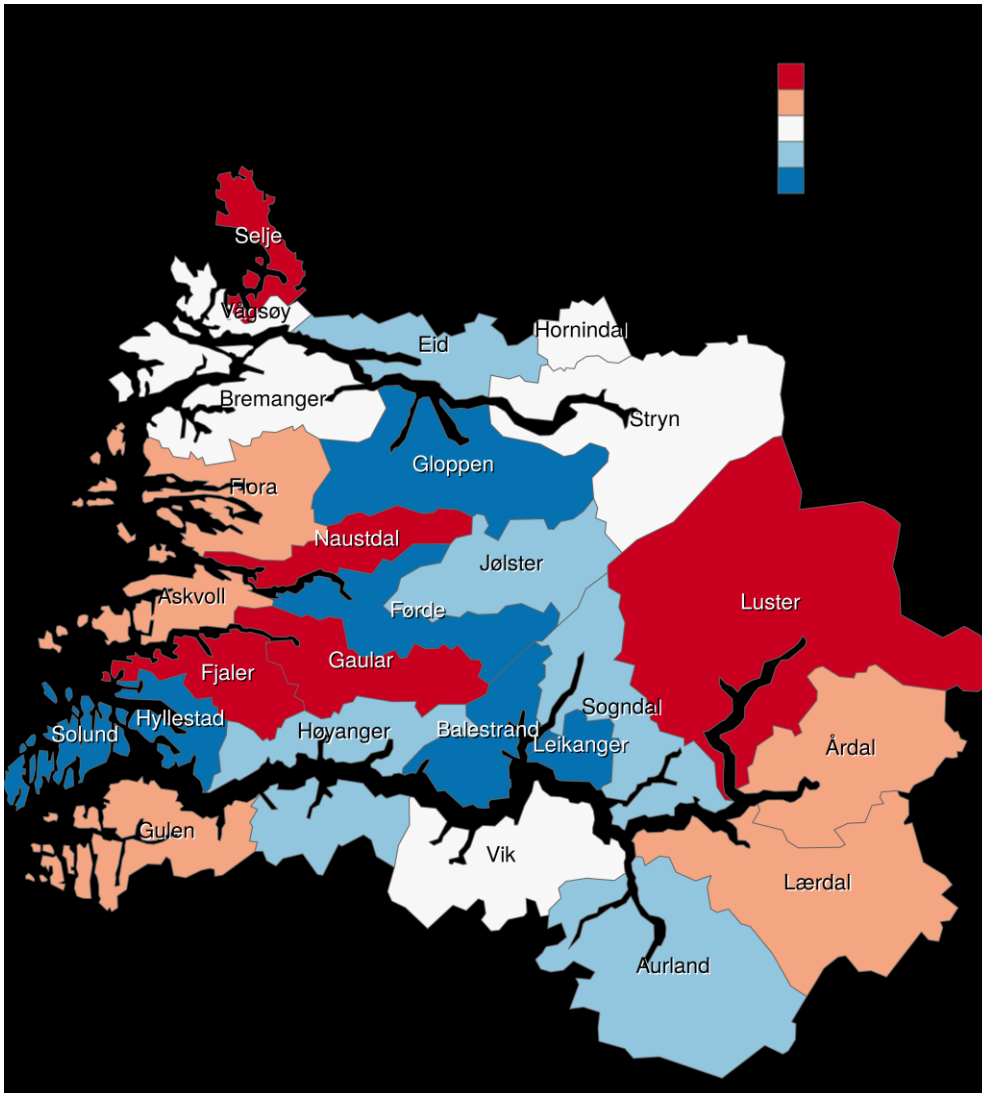
Hovedtrekk

På bakgrunn av vår erfaring med datagrunnlaget i Norsk kulturindeks, vil vi her trekke fram noen interessante funn og analyser fra Sogn og Fjordane. Dette er punkter som fylket og kommunen gjerne kan følge opp i videre strategiarbeid på kulturfeltet. Noen av punktene er områder der vi ser behov for mer kunnskap.

- Sogn og Fjordane får de beste plasseringene på kulturindeksen i følgende kategorier når det gjelder kulturtilbud og -bruk: konserter, frivillighet, kulturskole og DKS. I følgende kategorier har kommunene i Sogn og Fjordane i snitt det største forbedringspotensialet: museumsbesøk, kulturskoletilbud, kulturarbeidere innen media og kunstnerisk produksjon og kunstnertetthet.
- Andelen kulturarbeidere som jobber med kunstnerisk produksjon og kulturformidling kan være en god indikator på hvor den kulturelle infrastrukturen er lokalisert. Kulturkartet i Sogn og Fjordane (figur 79, se nedenfor), preges i dag av ett sterkt kraftsentrum i midten av fylket (Leikanger, Balestrand og Førde, samt Gloppen i nord). I vest er det Solund og Hyllestad som også har en høy konsentrasjon av kulturarbeidere. Førde, Balestrand og Gloppen er også de kommunene som rangerer høyest på kulturindeksen av kommunene i Sogn og Fjordane. Førde har imidlertid en middels plassering når det gjelder kulturskole, Balestrand når det gjelder DKS-tilbud og museum og Gloppen når det gjelder konserter og sentrale tildelinger. Leikanger plasserer seg imidlertid svakt på kulturindeksen, noe som skyldes en svak plassering i de fleste kategorier. Solund og Hyllestad derimot er kommuner som plasserer seg over middels på kulturindeksen.
- Av fylkene i landet er det kun tre fylker (Nordland, Nord-Trøndelag og Troms) som bruker mer penger på kultur per innbygger enn Sogn og Fjordane. Dette kan skyldes at det er relativt mange kulturinstitusjoner i Sogn og Fjordane med tildelinger over statsbudsjettet som krever en fylkeskommunal andel. Dersom fylkeskommunen går inn med egne midler, har de imidlertid også mulighet til å be om større statlig bidrag. Vi ser imidlertid en nedgang i tilskuddene fra 2012 til 2016.
- Det er forholdsvis få av Sogn og Fjordanes kunstnere som sender inn søknader til Statens Kunstnerstipend. Kun 28 søknader ble mottatt i 2016. Den samlede tildelingen fordelt på antall kunstnere bosatt i Sogn og Fjordane er derfor litt lavere enn landsgjennomsnittet til tross for at hele 33 prosent av søknadene ble innvilget.
- Det er forholdsvis få sysselsatte i Sogn og Fjordane som jobber med kultur. Bare tre kommuner har flere kulturarbeidere sysselsatt per 1000 innbyggere enn landsgjennomsnittet.
- Sogn og Fjordane har kun 8 museumsavdelinger som inngår i vårt datagrunnlag. Besøket til disse er godt under landsgjennomsnittet.
- Sogn og Fjordane er fylket i utvalget med flest konsertarrangementer i 2016, mens konsertomsetningen er noe lavere enn i Møre og Romsdal og Telemark. 12 av 26 kommuner i Sogn og Fjordane har et bra konserttilbud gitt kommunens strukturelle forutsetninger.
- Kinotilbudet i Sogn og Fjordane ligger under landsgjennomsnittet og er også lavest blant fylkene i utvalget. Det samme gjelder for kinobesøket. Av kommunene i Sogn og Fjordane er det Sogndal, Balestrand, Førde, Stryn, Lærdal og Høyanger som plasserer seg blant de 100 beste kommunene i landet når det gjelder kino på kulturindeksen.
- Bibliotekene i Sogn og Fjordane er bedre besøkt i 2016 enn bibliotekene ellers i landet. Av fylkene i utvalget har bare Nord-Trøndelag et bedre bibliotekbesøk enn Sogn og Fjordane. Luster, Vik og Årdal er kommunene der bibliotekbesøket har vært høyest.
- Sogn og Fjordane har ett forholdsvis godt tilbud når det gjelder scenekunst. Bare Telemark av fylkene i utvalget har et bedre scenekunstitilbud. Besøket på teater- og operaforestillinger i Sogn og Fjordane er imidlertid noe lavere enn landsgjennomsnittet. Det er Førde som utmerker seg som kommunen i Sogn og Fjordane med best teatertilbud og -besøk.
- Sammenlignet med resten av landet har Sogn og Fjordane en forholdsvis god oppslutning i kulturskolen, og et forholdsvis godt kulturskoletilbud. Det er imidlertid litt flere barn på venteliste til kulturskolene i Sogn

og Fjordane enn ellers i landet. Åtte kommuner i Sogn og Fjordane plasserer seg blant de 100 beste i landet når det gjelder kulturskole: Lærdal, Årdal, Balestrand, Aurland, Hyllestad, Bremanger, Fjaler og Solund.

- Frivillighet er en av kategoriene Sogn og Fjordane rangerer best på i kulturindeksen. Samlet MVA-refusjon til kommunene i Sogn og Fjordane er på linje med gjennomsnittskommunen i Norge. Sogn og Fjordane har forholdsvis mange medlemmer i korps, kor, historielag, kunstlag og husflidslag. Det er også forholdsvis mange deltagere i voksenopplæringskurs i Sogn og Fjordane.

Figur 80: Antall kulturarbeidere innen kunstproduksjon og kulturformidling per 1000 innbyggere i kommunene i Sogn og Fjordane i 2016.